

ZKB TS GO

POROČILO UPRAVNEGA ODBORA 2023

Upravni odbor

Predsednik: **Adriano Kovačič**

Podpredsednik: **Gabriele Ferfaglia**

Člani upravnega odbora: **Igor Filipcic, Roberto Gantar, Petra Maronese,
Aleš Nanut, Marko Pertot, Marko Petelin, Maja Vrtovec**

Nadzorni odbor

Predsednik: **Aldo Cunja**

Člana nadzornega odbora: **Martina Malalan, Ugo Tomsic**

Uprava

Izvršna direktorica: **Emanuela Bratos**

Namestnik direktorice (s polnimi pooblastili): **Dean Rebecchi**

Namestnik direktorice: **Ivo Cotič**

Št. članov dne 31. 12. 2023:

3.897

POSLOVNO POROČILO UPRAVNEGA ODBORA

Poglavje 1

Globalni kontekst in sistem združnih bank

Drage članice, cenjeni člani!

Lani smo na skupščini Federcasse praznovali 140. obletnico ustanovitve prve podeželske posojilnice in hranilnice v Loreggi v pokrajini Padova, ki jo je leta 1883 ustanovil takrat 24-letni Leone Wollemborg. Njegova ideja je bila "pomagati ljudem v stiski, da si pomagajo sami in drug drugemu": to je formula podeželske posojilnice in hranilnice.

Na tej osnovi sta se sčasoma razvila vzajemno posojilništvo in hranilništvo. Da sta še vedno živa, vitalna in imata velik vpliv, kažejo vsaj trije znaki:

- a) *sposobnost prilagajanja času* Zadržno bančništvo se je spremenilo, hkrati pa ohranilo svojo identiteto, kar dokazujejo cilji iz 2. člena statuta naše banke, ki so zelo podobni ciljem prve italijanske podeželske posojilnice in hranilnice. Doživelo je tri reforme (leta 1937 z Enotnim besedilom predpisov s področja podeželskih in obrtnih posojilnic ter hranilnic – TUCRA, leta 1993 z Enotnim besedilom predpisov s področja bančništva – TUB in 2016-2018 z ustanovitvijo združenih bančnih skupin, za Raiffeisen pa IPS), ne da bi spremenilo svoje "osnovne" značilnosti. V teh 140 letih se je za spopadanje z izzivi, ki so se pojavljali sproti, lahko odločilo za inovacije ter si tako zagotovilo panožna orodja in izvorne rešitve;
- b) *vedno večje priznanje članov, sodelavcev in skupnosti* Z leti so se znatno povečali število članov združenih bank (več kot 1,4 milijona članic in članov), njihova teritorialna pripadnost (prisotni so v 93 % italijanskih pokrajinah) in tržni deleži;
- c) *pričevanje o dejstvih*, tj. konkretno izvajanje načina "drugačnega bančništva" v skladu z vzajemno identiteto, o čemer pričajo številne zgodbe o razvoju, sodelovanju in vključevanju, ki se širijo po celotnem prostoru.

Dogodki v zadnjih letih, od pandemije do zaostrovanja podnebne krize in izbruha konfliktov, so v ospredje postavili potrebo po širokem in večdimenzionalnem pogledu na gospodarske ukrepe. Zgolj gospodarska rast in povečevanje dobička posameznika lahko namreč privedeta do zmanjšanja splošne blaginje.

Homogenost poslovnih modelov vodi v enotno in zelo ciklično ravnanje, ki lahko spodbuja kopičenje tveganj. Namesto tega raznolikost povečuje verjetnost asinhronnega vedenja, kar lahko poveča odpornost sistema.

Izvorni vzajemni model, ki se uporablja pri poslovanju združenih bank/hranilnic, prispeva k raznolikosti namenov bank in s tem k stabilnosti sistema. Prispeva tudi k doseganju trajnosti, ki je nujna lastnost vseh obetov resničnega gospodarskega razvoja: "povezana" trajnost je v naših statutih prisotna že desetletja: z okoljskega, socialnega in medgeneracijskega vidika.

Vzajemno bančništvo, izkušnje združne banke, podeželske hranilnice in posojilnice, združne banke, Raiffeisen banke, niso relikv preteklosti, temveč sodoben odgovor na potrebe ljudi, podjetij in skupnosti.

1.1 - Mednarodni scenarij in italijanski kontekst

Svetovno okrevanje po pandemiji in ruski invaziji na Ukrajino je leta 2023 pokazalo znake upočasnitve, pri čemer je prišlo do izrazitih neskladij v gibanjih na različnih svetovnih gospodarskih področjih. Znatno zvišanje obrestnih mer zaradi ukrepov centralnih bank v zadnjih dveh letih je po eni strani pripomoglo k znižanju stopnje inflacije z najvišjih vrednosti, doseženih v letu 2022, po drugi strani pa je negativno vplivalo na svetovno rast. Ocene Mednarodnega denarnega sklada (v nadaljnjem besedilu: „MDS“), objavljene oktobra 2023, kažejo, da naj bi svetovna rast BDP v letu 2023 dosegla 3 %, kar je manj v primerjavi s 3,5 % leta 2022, pri čemer se za 2024 napoveduje 2,9 %. Kar zadeva največja svetovna gospodarstva, bo rast BDP v ZDA leta 2023 po podatkih MDS znašala 2,1 % (1,5 % za leto 2024), v evroobmočju pa 0,7 %: vendar se bo po napovedih za leto 2024 izboljšala, saj naj bi rast znašala 1,2 %.

V evroobmočju se bo ohlajanje rasti cen življenjskih potrebščin predvidoma nadaljevalo: po ocenah MDS naj bi se inflacija z 8,4 % v letu 2022 znižala na 5,6 % v letu 2023, nato pa naj bi se leta 2024 še znižala na 3,3 %. Znižanje inflacije po teh ocenah ne bo privedlo do povečanja brezposelnosti: stopnja brezposelnosti naj bi se namreč v primerjavi z letom 2022 nekoliko znižala, in sicer na 6,6% za leto 2023 in 6,5% za leto 2024.

Kar zadeva italijansko gospodarstvo, je makroekonomski scenarij za leto 2023 v skladu z drugimi večjimi gospodarstvi evroobmočja ob splošni upočasnitvi gospodarske aktivnosti, ki je prizadela predvsem Nemčijo. Po podatkih ISTAT se inflacija občutno zmanjšuje, kar je posledica močne upočasnitve rasti cen energentov, ki bi lahko skupaj s postopnim, čeprav delnim okrevanjem plač dala nov zagon potrošnji italijanskih fizičnih oseb in poslovnih subjektov, medtem ko naj bi se naložbe v primerjavi s prejšnjima dvema letoma precej upočasnile. Rast BDP naj bi leta 2023 znašala 0,7 %, kar je manj kot leta 2022, in sicer zaradi domačega povpraševanja, medtem ko naj bi bilo tuje povpraševanje rahlo negativno (-0,1 %). Kar zadeva italijanski trg dela, ISTAT pričakuje, da se bo trend postopnega zniževanja stopnje brezposelnosti, zabeležen v zadnjih dveh letih, nadaljeval: leta 2023 naj bi znašala 7,6 %, leta 2024 pa 7,5 %.

Za leto 2023 je bila značilna upočasnitev italijanske inflacije zaradi zniževanja stroškov energentov in kmetijskih surovin. Trend spremembe indeksa cen življenjskih potrebščin je aprila znašal 8,2 %, nato je septembra dosegel 5,3 %, novembra pa se je povečal le za 0,7 %, kar je najnižja raven po drugem četrtletju leta 2021. Za leto 2023 ISTAT ocenjuje, da se bo trend rasti parametra za deflator izdatkov gospodinjstev zmanjšal s 7,4 % v letu 2022 na 5,4 %, v letu 2024 pa na 2,5 %.

1.2 - Finančni in devizni trgi

Večji del leta 2023 so glavne svetovne centralne banke še naprej izvajale restriktivno denarno politiko in posegale v svoje ključne obrestne mere, da bi ublažile vztrajne inflacijske pritiske.

V prvem četrtletju leta 2023 se je Evropska centralna banka odločila, da bo izvajala politiko kvantitativnega omejevanja in zmanjšala količino vrednostnih papirjev, kupljenih od leta 2014 v okviru programa nakupa vrednostnih papirjev (AAP). Zmanjšanje je v povprečju znašalo 15 milijard evrov na mesec. V zvezi s programom nakupa obveznic v času pandemije (Pandemic Emergency Purchase Programme - PEPP) je bil od prvega zasedanja leta 2023 dalje namen reinvestirati izplačila glavnice zapadlih obveznic do leta 2024, pri čemer se je še naprej uporabljala prožnost pri reinvestiranju odkupov, da se preprečijo tveganja za transmisijski mehanizem denarne politike, povezana s pandemijo.

Poleg politike kvantitativnega zaostrovanja je ECB menila, da je primerno zvišati obrestne mere za 50 bazičnih točk tako na zasedanju o denarni politiki 2. februarja 2023 kot tudi na zasedanju o denarni politiki 16. marca, pri čemer je obrestno mero glavnega refinanciranja zvišala na 3,50%, obrestno mero za vloge čez noč na 3,00% in obrestno mero mejnega depozita na 3,75%.

Na seji o denarni politiki 4. maja 2023 je frankfurtski odbor sklenil nadaljevati z zaostrovanjem kreditiranja z zvišanjem ključnih obrestnih mer za četrtno odstotne točke, tako da je glavno obrestno mero refinanciranja dvignil na 3,75%, obrestno mero za vloge čez noč na 3,25% in obrestno mero mejnega depozita na 4,00%. Na isti seji je Svet ECB tudi napovedal, da bo z julijem prenehal z reinvestiranjem zapadlih vrednostnih papirjev v okviru AAP.

Na vsakem od naslednjih dveh zasedanj, 15. junija in 27. julija, je ECB še naprej zviševala ključne obrestne mere za 25 bazičnih točk, da bi preprečila inflacijo, ki je kljub nekaterim plahim znakom umirjanja še vedno veljala za previsoko. Poleg tega je bilo na isti seji sklenjeno, da se nadomestilo za obvezne rezerve od 20. septembra, ko se je začelo obdobje izpolnjevanja obveznih rezerv, ponovno določi na nič.

Na zasedanju 14. septembra 2023 je ECB v skladu s pričakovanji zvišala obrestne mere za nadaljnjih 25 bazičnih točk. To je bilo zadnje od desetih zaporednih zvišanj referenčne obrestne mere, ki jih je izvedla evropska banka. S to odločitvijo so se obrestne mere dvignile na rekordno visoko raven, zlasti glavna obrestna mera za refinanciranje na 4,50 %, obrestna mera za depozite čez noč na 4,00 % in obrestna mera za mejno posojanje na 4,75 %. Svet ECB je želel tudi poudariti, da bodo ravni ključnih obrestnih mer v evroobmočju, ki se bodo ohranjale dovolj dolgo, pomembno prispevale k pravočasni vrnitvi inflacije na ciljno raven 2%.

Na zadnjih dveh letošnjih zasedanjih je frankfurtski odbor obrestne mere pustil nespremenjene. Na previdnejšo držo je vplivalo postopno popuščanje inflacijskih pritiskov. Konec cikla naraščanja je spremljalo načrtovanje znižanja bilance za leto 2024 z napovedjo zmanjšanja PEPP v višini 7,5 milijarde evrov na mesec za drugo polovico leta in popolno ustavitvijo reinvestiranja ob koncu leta ter z zapadlostjo vrednostnih papirjev iz portfelja AAP (približno 350 milijard evrov).

V okviru TLTRO-III so štiri avkcije od osmih, ki so bile v začetku leta še vedno odprte, zapadle leta 2023. Poleg tega so bila na voljo tudi okna za prostovoljna predčasna odplačila. Od skupno 2.199 milijard evrov, izplačanih bančnim nasprotnim strankam – bankam na tem območju v okviru te serije transakcij, je ob koncu leta 2023 ostalo neporavnanih 392,26 milijard evrov.

Če pogledamo onkraj oceana, je Federal Reserve v letu 2023 povečala ciljni razpon obrestnih mer za zvezne sklade za skupno 75 osnovnih točk na 5,00-5,25 %. Ameriška centralna banka je na februarjem, marčevskem in majskem zasedanju posredovala z zvišanjem obrestnih mer za 25 bazičnih točk, nato pa je zaustavila zaostrovanje denarne politike in na vseh nadaljnjih zasedanjih v letu 2023 pustila svoje referenčne obrestne mere nespremenjene.

Zaradi večje agresivnosti ECB v primerjavi s Fedom se je na Forex trgu križ EUR/USD v 12 mesecih leta 2023 premaknil z vrednosti 1,0670 na 1,1130, kar pomeni jasno okrevanje enotne valute v primerjavi z letom 2022.

Leto 2023 se je izkazalo za leto dvakrat hitrejšega padca donosnosti najpomembnejših državnih obveznic. Gibanje krivulj so spodbujali makroekonomski podatki, zlasti zvišanje obrestnih mer s strani Fed in ECB. Z izjemo obdobja nestanovitnosti, povezanega z negativnimi dogodki v ameriškem bančnem sistemu in stečajem banke Credit Suisse, so bile najzanimivejše spremembe skoncentrirane v zadnjem četrtletju leta. Od marca do avgusta se je donosnost desetletne Btp gibala v ozkem razponu (4,00 %-4,40 %), v zadnjem četrtletju leta pa se je dvignila (do višine 5,00 %), nato pa se je ob koncu leta zopet spustila na 3,60 % zaradi spremembe pričakovanj glede morebitnega cikla znižanj obrestnih mer, ki se pričakuje leta 2024. Razlika med 10-letnimi obveznicami Btp in Bund se je z več kot 200 bazičnih točk na začetku leta znižala na manj kot 160 bazičnih točk v decembru, deloma zaradi potrditve bonitetne ocene Italije.

Isti dejavniki, ki so pogojevali uspešnost obvezniških trgov, so vplivali tudi na uspešnost delniških trgov, pri čemer je bila pozornost trgovcev usmerjena na odločitve centralnih bank o denarni politiki, ki so jim bila dodana geopolitična vprašanja na Bližnjem vzhodu. Glavni ameriški delniški indeks je dosegel nekaj manj kot 25-odstotni donos, medtem ko je evropskim delniškim trgov koristila omilitev omejevalnih ukrepov proti Covidu na Kitajskem, kar je privedlo do močnega okrevanja delnic luksuznih podjetij in prodaje na drobno. Rast je vplivala tudi na italijanske delnice, saj je glavni indeks dosegel enega najboljših rezultatov v Evropi (+28 %). Na sektorski ravni so se najboljše odrezale bančne in avtomobilске delnice.

1.3 – Italijanski bančni sistem

Po podatkih italijanskega bančnega združenja ABI se je neposredno financiranje bank v Italiji decembra 2023 v primerjavi s prejšnjim letom zmanjšalo za 1,5 %, pri čemer se je povprečna obrestna mera financiranja povečala z 0,61 % decembra 2022 na 1,16 % decembra 2023. Zlasti povprečna obrestna mera bančnega financiranja za nove transakcije se je med letom postopoma povečevala in v zadnjem mesecu leta 2023 dosegla 3,65 %.

Podatki o posojilih komitentom so odražali zrcalno podoben trend kot podatki o vlogah, saj so se junija na letni ravni zmanjšala za 3,9 %. Sprememba se nekoliko ublaži, če upoštevamo izpostavljenost do fizičnih oseb in nefinančnih družb (medletno zmanjšanje za 2,2 %). Na 4,42 % se je decembra 2023 zvišala tudi obrestna mera za nova posojila za nakup stanovanj. Nasprotno pa se je povprečna obrestna mera za nova posojila nefinančnim družbam zvišala na 5,69 %. Kar zadeva kreditno kakovost, se je povečalo število neto slabih kreditov, pri čemer je razmerje med neto slabimi krediti in celotnim kreditnim poslovanjem ob koncu leta 2023 rahlo preseglo 1 % (v primerjavi z 0,81 % decembra 2022).

1.4 – Poslovanje na področju združnega bančništva znotraj bančne dejavnosti

Proces koncentracije v kategoriji združnih kreditov se je nadaljeval tudi leta 2023, čeprav počasneje kot v prejšnjih letih. V zadnjem letu se je število združnih bank, ki delujejo v naši državi, zmanjšalo za štiri.

Število poslovalnic združnih bank se je komaj kaj zmanjšalo, pa še to izključno zaradi procesa konsolidacije, ki je v teku, število občin, v katerih so združne banke edina bančna institucija, pa se je v primerjavi s prejšnjim letom povečalo.

Kar zadeva posredništvo, je tudi pri bankah v tej kategoriji mogoče opaziti postopno umikanje močnega trenda rasti posojil, ki je bil značilen za obdobje po pandemiji. Medletna sprememba bruto kreditov strankam je bila negativna, čeprav je bilo zmanjšanje manj izrazito kot na splošno v bančnem sektorju.

V zvezi z zbiranjem vlog se je nadaljevala ponovna absorpcija likvidnosti, ki so jo komitenti deponirali v podružnicah zadružnih bank in se je pojavljala od druge polovice leta 2022. Ta trend je skladen s tistim, ki je bil zabeležen pri komercialnih bankah.

Zmanjševanje nedonosne izpostavljenosti se je med letom močno pospešilo.

Organiziranost

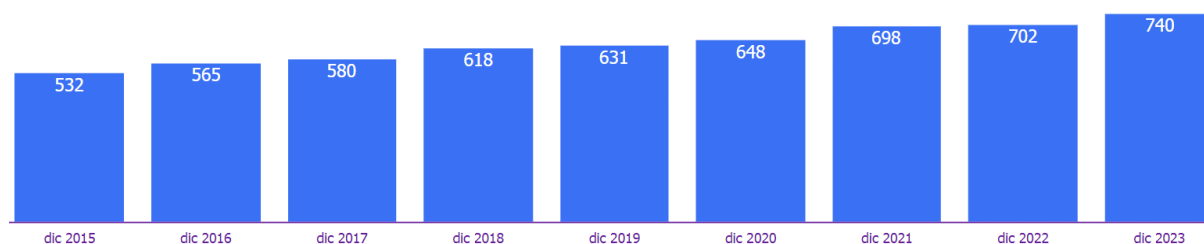
Decembra je bilo zadružnih bank 222, kar je skromno zmanjšanje v primerjavi s koncem prejšnjega leta (-1,8 %).

Poslovalnic zadružnih bank je bilo 4.089 (-0,2 % na letni osnovi v primerjavi z -4,8 % pri komercialnih bankah).

Ob koncu leta 2023 so bile zadružne banke-podeželske hranilnice in posojilnice edini bančni ponudniki v 740 občinah, od katerih ima 83,9 % manj kot 5.000 prebivalcev, 13,8 % pa med 5.000 in 10.000 prebivalcev. Na teh lokacijah deluje 842 poslovalnic bank v tej kategoriji.

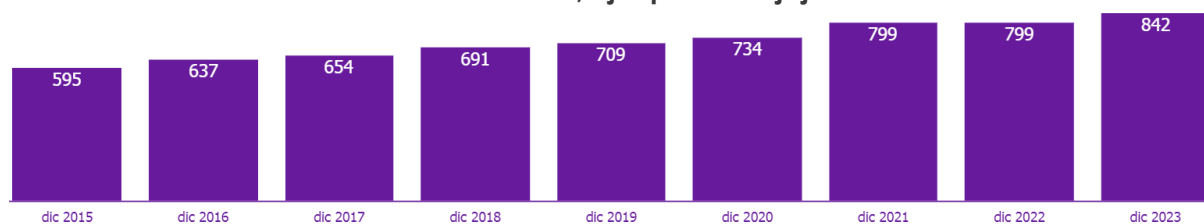
Ob koncu leta 2022 se je število občin, v katerih so zadružne banke delovale kot edini bančni posrednik, zmanjšalo za 38 in sicer na 702.

Število občin, v katerih so zadružne banke edini bančni ponudnik

Vir: Banka Italije/Register poslovalnic

Število bančnih okenc zadružnih bank v občinah, kjer predstavljajo edino banko

Vir: Banka Italije/Register poslovalnic

Število članov zadružnih bank-podeželskih posojilnih in hranilnic je septembra 2023 - zadnji razpoložljivi datum - doseglo 1.432.709, kar je 2,5-odstotno povečanje glede na prejšnje leto.

Število zaposlenih v zadružnih bankah je na isti dan znašalo 29.064, v zadnjem četrtletju je bilo precej stabilno, na letni ravni pa je raslo (+1,0 % v primerjavi z +0,2 % v panogi); ženska komponenta je septembra 2023 štela 12.123 zaposlenih (+2,2 % na letni ravni v primerjavi z +0,9 % v komercialnih bankah) in je predstavljala 41,7 % vseh zaposlenih v zadružnih bankah (41,2 % dvanajst mesecev pred tem).

Skupaj je bilo v zadružnem bančništvu, vključno z zaposlenimi pri lokalnih zvezah in družbah ter organizacijah v sistemu, zaposlenih približno 36.000 oseb.

Razvoj posredniške dejavnosti

V gospodarskem okviru, ki ostaja šibek, saj je gospodarska rast skoraj nična, zavirajo pa jo zaostreni kreditni pogoji, še vedno visoke cene energije, zmanjševanje naložb in stagnacija potrošnje, se je tudi v združenih bankah postopoma zmanjševala višina izplačanih posojil. Kakovost odobrenih kreditov se je med letom znatno izboljšala, razmerje med slabimi krediti in skupnimi krediti pa je že ustaljeno boljše od povprečja v bančni panogi.

Vloge so zabeležile negativno letno spremembo, kar je v skladu z ugotovitvami za komercialne banke.

Kreditno poslovanje

Bruto posojila združenih bank so konec oktobra znašala 138,1 milijarde evrov, kar je nekoliko več kot v zadnjem zabeleženem mesecu. V primerjavi z letom poprej je bila sprememba agregata negativna (-2,5 % v primerjavi z -4,2 % za bančni sektor).

Aktivni krediti so znašali 136,2 milijarde evrov in so se v primerjavi z letom prej prav tako zmanjšali: -1,7 % v primerjavi z -4,2 % v bančništvu na splošno.

Kljub upočasnjevanju trenda ostaja pozitivna vrzel v dinamiki v primerjavi s komercialnimi bankami, predvsem zaradi pozitivnega trenda pri posojilih fizičnim osebam.

Glede področij namembnosti posojil se je namreč potrdila pozitivna sprememba čistih posojil fizičnim osebam: +1,9 % na letni ravni ob nespremenjeni vrednosti za bančni sektor v celoti.

Posojila fizičnim osebam predstavljajo zelo pomemben in postopoma naraščajoč delež vseh posojil, ki jih odobrijo združne banke-podeželske posojilnice in hranilnice; oktobra 2023 so predstavljala 42,0 % vseh posojil v primerjavi s 34,2 % za bančni sektor.

Neto posojila poslovnim subjektom so se na letni ravni zmanjšala (-3,5%), čeprav je bilo zmanjšanje še vedno precej manjše kot v celotni bančni panogi (-7,0%).

V zadnjem opazovanem četrtletju so se okrepila tudi obstoječa posojila poslovnim subjektom s strani združenih bank (+0,5 %).

Po višini so posojila združenih bank proizvodnemu sektorju brez oslabiljene komponente konec oktobra znašala 75,1 milijarde evrov. Medletna sprememba je negativna (-4,4 %), vendar je zmanjšanje manjše kot v bančništvu na splošno (-7,0 %).

Brez oslabiljene komponente so posojila poslovnim subjektom znašala 73,6 milijarde evrov.

Delež združenih bank na trgu posojil komitentom znaša v povprečju 8 %, kar je več kot prejšnje leto, in se je samo pri poslovnih subjektih povečal na 10,9 %, še veliko večji pa je v izbranih proizvodnih sektorjih in pri podjetjih z manj kot 20 zaposlenimi.

Podrobneje so posojila združenih bank oktobra 2023 predstavljala:

- 23,1 % skupne vrednosti kreditiranja obrtnih podjetij,
- 23,3 % skupnih izplačanih sredstev za dejavnosti, povezane s turizmom,
- 22,9 % skupne vrednosti kreditov, izplačanih kmetijstvu,
- 14,5 % izplačil na področju gradbeništva in nepremičninske dejavnosti,
- 11,2 % kreditiranja trgovine.

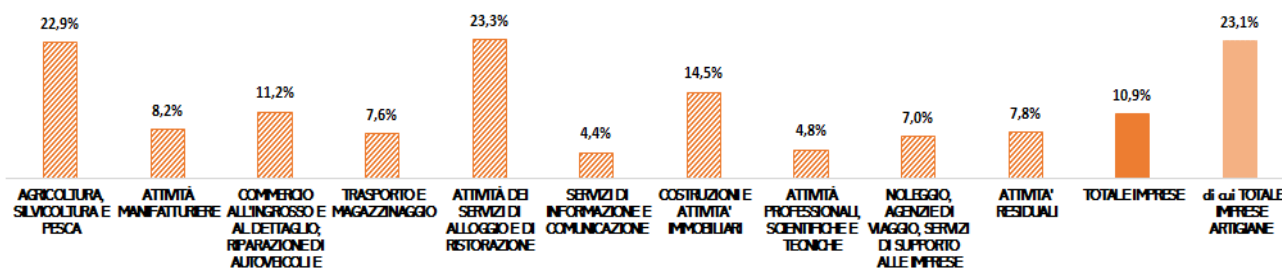
Tržni deleži združenih bank pri manjših poslovnih subjektih predstavljajo:

- 26,0 % kreditiranja podjetij s 6–20 zaposlenimi (mala podjetja),
- 18,9 % skupnih izplačanih sredstev malim in družinskim podjetjem (mikro podjetjem).

Pri manjših podjetjih (mikropodjetjih in podjetjih z manj kot 6-20 zaposlenimi) so tržni deleži zadružnih bank še višji in se v številnih sektorjih približujejo 25-30 %.

Kreditno poslovanje zadružnih bank predstavlja 15,4 % vseh posojil neprofitnim organizacijam (tretji sektor) in 9,8 % vseh posojil, ki jih je bančni sektor odobril fizičnim osebam.

Tržni deleži bruto kreditov zadružnih bank-podeželskih posojilnic in hranilnic poslovnim subjektom po področjih namembnosti posojil (oktober 2023)

Vir: Banca Italijs/Flowback BASTRA

Kakovost kreditnega portfelja

Kar zadeva kreditno kakovost, je delež bruto nedonosne izpostavljenosti in kreditov zadružnih bank septembra 2023 - zadnji razpoložljivi datum - znašal 4,2 %, kar je znatno zmanjšanje na letni ravni (v enakem obdobju prejšnjega leta je znašal 5,5 %).

Podrobneje:

- Delež slabih kreditov/kreditov se je znižal na 1,4 odstotka in je zdaj ustaljeno in znatno nižji od podatka za bančništvo na splošno (1,9 odstotka).
- Razmerje med verjetnimi neplačili in krediti je znašalo 2,5 %, kar je manj kot septembra 2022, ko je znašalo 3,0 %, vendar še vedno več kot v bančništvu na splošno (1,7 %).
- Razmerje med zapadlimi krediti in krediti v celoti je bilo stabilno in je znašalo 0,3 %, kar je podobno kot v celotnem bančnem sistemu.

Kar zadeva dinamiko, so se slabi krediti zadružnih bank tudi v letu 2023 zmanjševali bistveno hitreje kot pri drugih bankah. Oktobra 2023 so bruto slabi krediti bank v tej panogi znašali manj kot 1,9 milijarde evrov in so se na letni ravni zmanjšali za več kot petkrat v primerjavi s panogo (-37,0 % v primerjavi z -7,3 %).

Delež slabih kreditov/kreditov v zadružnih bankah je nižji od celotnega bančnega sistema v vseh kreditnih sektorjih in je še posebej zadovoljiv v zvezi s posojili, odobrenimi fizičnim osebam: 0,7 % v primerjavi z 1,6 % v bančništvu na splošno.

Na isti datum je koeficient pokritosti nedonosne izpostavljenosti zadružnih bank znašal 72,9 %, in je zrasel v primerjavi z 71,7% konec leta 2022 ter je bil precej višji od tistega, ugotovljenega sredi leta 2023, tako glede povprečne vrednosti v bančništvu (49,9 %) kot samo glede pomembnejših bank (54,1 %) in glede manj pomembnih bank (31,8 %).

Sredi leta 2023 je delež slabih kreditov dosegel 86,4 %, delež kritja verjetnih neplačil pa 68,6 %.

Vloge

Od druge polovice leta 2022 so zadružne banke beležile tudi postopno ponovno absorpcijo likvidnosti, ki so jo člani in komitentni deponirali v njihovih poslovalnicah in se je v zadnjem obdobju umirila.

Poudariti je treba, da je upad, ki je bil opažen pri vlogah pri zadružnih bankah, sledil dolgemu obdobju rasti agregata po izredno visokih stopnjah, precej višjih od tistih, ki so bile v povprečju opažene v bančništvu.

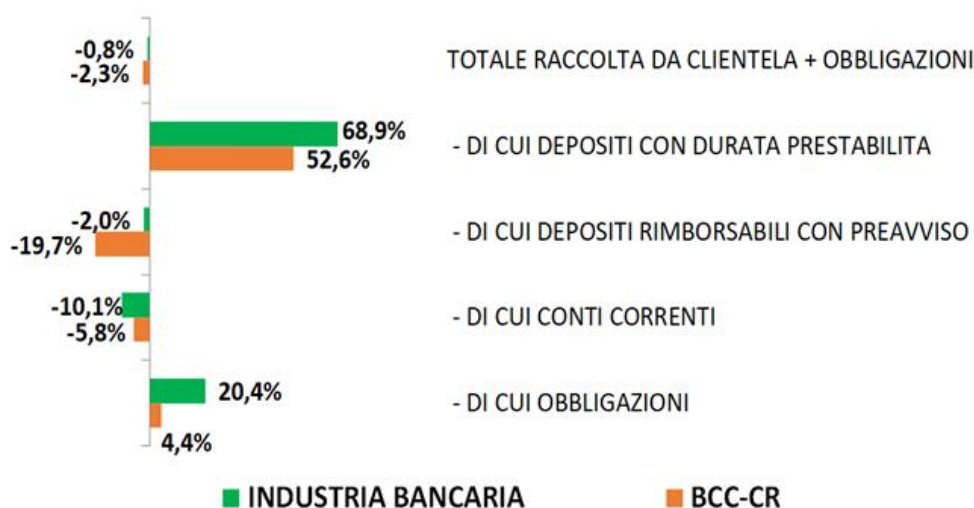
Kar zadeva najbolj likvidno komponento, je bila rast bank v tej kategoriji v zadnjih treh letih skoraj petkrat večja od rasti v preostalem sektorju.

Oktobra 2023 je skupno financiranje zadružnih bank znašalo 189,6 milijarde evrov, kar je precej manj od najvišje vrednosti 198,7 milijarde evrov, zabeležene julija 2022. Na letni ravni je bilo še vedno zaznati precejšnje znižanje (-2,3% v primerjavi z -0,8% za bančni sistem kot celoto), vendar se je agregat v primerjavi s koncem prve polovice leta 2023 povečal.

V dvanajstih mesecih so se transakcijski računi krčili manj od povprečja panoge (-5,8 % letno v primerjavi z -10,1 % za celoten bančni sistem).

Med letom se je postopna preusmeritev k dolgoročnejšim tehničnim oblikam začela tudi za banke v tej kategoriji, ki so beležile precejšnje stopnje rasti: vloge z vnaprej določeno zapadlostjo so se povečale za +52,6% v primerjavi z +68,9% v panogi; potrdila o depozitu so se spremenila za +62,4% v primerjavi s +125,4% v panogi; repo posli so se povečali za 38,6% v primerjavi s +6,6% v povprečju v sistemu; obveznice so zabeležile skromno rast: +4,4% v primerjavi s +20,4%, kolikor znaša povprečje v bančni industriji.

Letna sprememba pri vlogah komitentov

Vir: Federcasse

Premoženjsko stanje

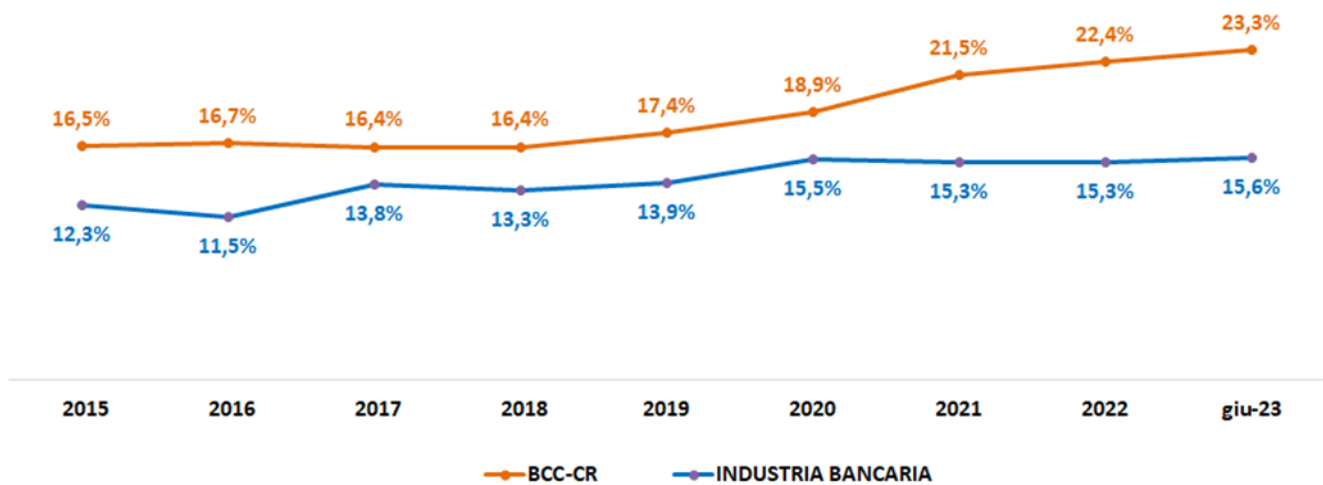
Kar zadeva kapital, se je agregat "kapital in rezerve" zadružnih bank-podeželskih posojilnic in hranilnic na letni ravni znatno povečal: oktobra je znašal 23,6 milijarde evrov: +8,0 % na letni ravni, medtem ko je za bančni sektor znašal +0,1 %.

Zdi se, da bodo kapitalski količniki junija 2023 - po zadnji razpoložljivi raziskavi - bistveno višji kot konec leta 2022.

Količnik skupnega kapitala znaša 24,4 % (decembra 2022 je znašal 23,4 %), količnik kapitala prvega reda pa 23,4 % (konec lanskega leta je znašal 22,6 %).

Razmerje med najkakovostnejšim kapitalom in tveganju prilagojeno aktivo (količnik CET1) je znašalo 23,3%, kar je več kot decembra lani, ko je znašalo 22,4%, in precej več kot pri pomembnih in manj pomembnih bankah, katerih vrednosti so znašale 15,9% oziroma 16,8%.

Gibanje CET1 Ratio v italijanskem bančnem sektorju

Vir: Federcasse

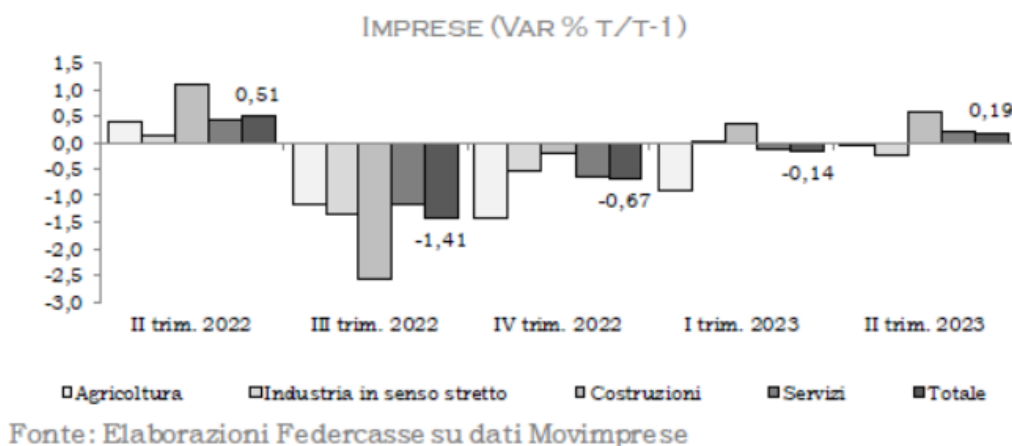
Dohodkovni vidiki

Kar zadeva vidike donosnosti, predhodni podatki, ki jih je Banka Italije pridobila iz podatkov o tokovih donosov BASTRA in se nanašajo na konec tretjega četrtrletja 2023, kažejo, da so neto obrestni prihodki združnih bank-podeželskih posojilnic in hranilnic ob koncu tretjega četrtrletja presegli 4,7 milijarde evrov, kar je več kot 21 % na letni ravni (+53 % za bančno panogo kot celoto). Čiste provizije so znašale 1,5 milijarde evrov in so se v dvanajstih mesecih znatno povečale (+4,3 %), v nasprotju z zmanjšanjem, ki ga je v povprečju zabeležil bančni sistem (-3,6 %).

1.5 - Deželno gospodarstvo

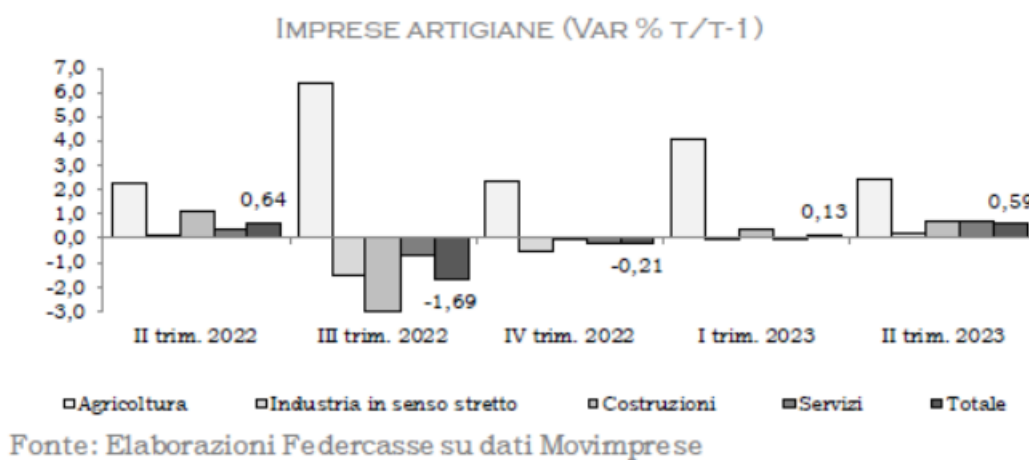
Ekonomska konjunktura

Zdi se, da se je močno zmanjšanje števila **podjetij, dejavnih** v deželi v drugi polovici leta 2022 (-1,41 % v tretjem četrtrletju 2022 in -0,67 % v četrtem četrtrletju 2022), ustavilo v prvi polovici leta 2023, za katero je značilna splošna stabilnost (-0,14 % v prvem četrtrletju 2023 in +0,19 % v drugem četrtrletju 2023). Deželni trend je tako v nasprotju s splošnim rahlo negativnim trendom v italijanskih severovzhodnih deželah (-0,31 % v prvem četrtrletju 2023 in +0,13 % v drugem četrtrletju 2023) in celotni Italiji (-0,45 % v prvem četrtrletju 2023 in +0,29 % v drugem četrtrletju 2023).

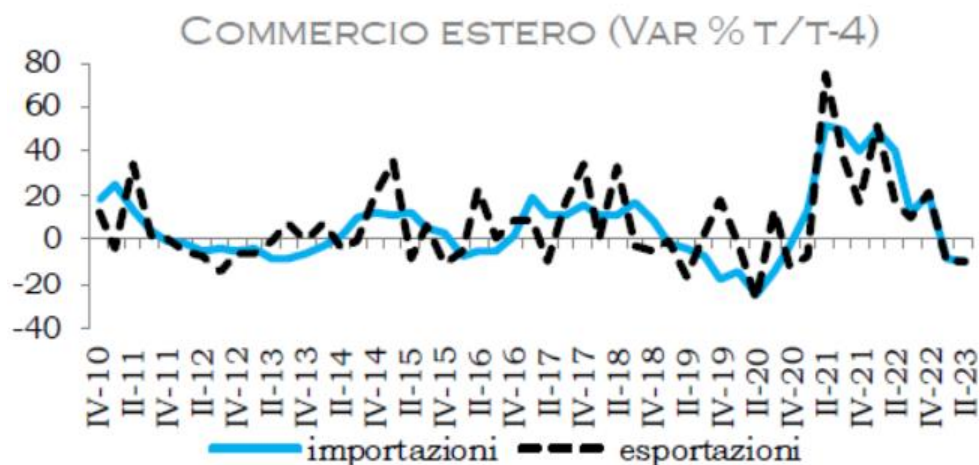

Rahla rast števila aktivnih podjetij, ki je bila značilna za drugo četrletje leta 2023 na deželni ravni, skriva pomembne razlike v dinamiki različnih proizvodnih sektorjev. Celotno rast na deželni ravni je dejansko mogoče pripisati rasti v storitvenem sektorju (+0,22 %) in v večji meri v gradbenem sektorju (+0,57 %), ki sta odtehtala rahlo zmanjšanje v kmetijskem sektorju (-0,05 %) in večje zmanjšanje v sektorju industrije v ožjem smislu (-0,23 %).

Rahlo pozitivna pa je bila dinamika števila **obrnih podjetij** v deželi, katerih število se je v prvi polovici leta 2023 ponovno vztrajno povečevalo: +0,13 % v prvem četrletju 2023 in +0,59 % v drugem četrletju 2023. Posledično je bil deželni rezultat v ostrem nasprotju z rahlo negativnim rezultatom, ki je bil v povprečju značilen tako za severovzhodne dežele kot celoto (-0,44 % v prvem četrletju 2023 in -0,07 % v drugem četrletju 2023) kot za celotno Italijo (-0,44 % v prvem četrletju 2023 in +0,28 % v drugem četrletju 2023).

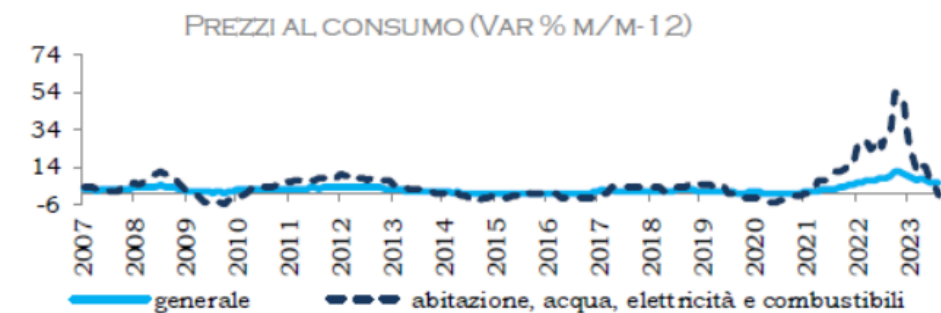
V prvi polovici leta 2023 se je **zunanja trgovina** v deželi izkazala za zelo negativno. Na podlagi trenda se je namreč deželni izvoz v prvem četrletju leta 2023 zmanjšal za 9,8 %, v drugem četrletju pa za 9,5 %, pri čemer se je uvoz v deželo v istem obdobju zmanjšal za 8,7 % oziroma za 9,5 %. Posledično se je deželni **trgovinski presežek** v drugem četrletju 2023 zmanjšal na približno 2.005 milijonov evrov zaradi vrednosti deželnega izvoza v višini približno 5.020 milijonov evrov in vrednosti deželnega uvoza v višini približno 3.015 milijonov evrov.

Fonte: Elaborazioni Federcasce su dati Istat

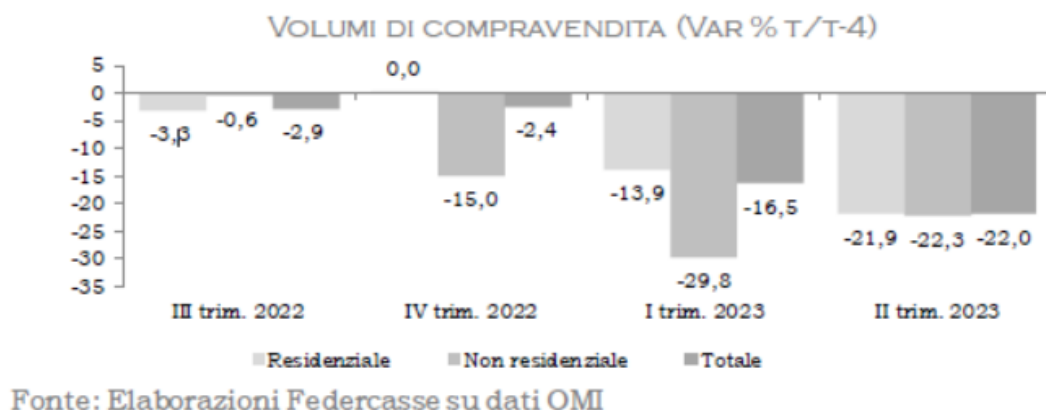
V prvi polovici leta 2023 in po močni rasti ob koncu leta 2022 se je deželna **stopnja brezposelnosti** ponovno vztrajno zniževala in v drugem četrtletju leta 2023 znašala 4,5 %. Deželni trend je bil torej pozitivnejši od povprečnega, rahlo pozitivnega trenda, ki je v istem obdobju prizadel tako severovzhodne dežele (stopnja brezposelnosti se je rahlo znižala na 4,3 %) kot celotno Italijo (stopnja brezposelnosti se je znižala na 7,5 %). Nasprotno pa se je deželna **stopnja aktivnosti** v prvi polovici leta 2023 na splošno nekoliko znižala in je v drugem četrtletju leta 2023 znašala 72,3 %, kar je v nasprotju z rahlo pozitivnimi rezultati, ki so bili v povprečju značilni tako za severovzhodne dežele (stopnja aktivnosti se je povečala na 74,3 %) kot za celotno Italijo (stopnja aktivnosti se je povečala na 66,7 %).

Na deželni ravni se je v zadnjih mesecih nadaljevala upočasnitev rasti cen. Splošni indeks **cen življenjskih potrebščin** za celotno skupnost se je na podlagi trenda junija povečal za 5,9 %, julija za 5,5 % in avgusta za 5,2 %. Rast na deželni ravni je bila torej precej skladna z rastjo, ki so jo v povprečju zabeležile severovzhodne dežele (+6 % junija, +5,6 % julija in +5 % avgusta), vendar nekoliko nižja od povprečne rasti za celotno Italijo (+6,4 % junija, +5,9 % julija in +5,4 % avgusta).

Fonte: Elaborazioni Federcasce su dati Istat

Deželni nepremičninski trg je v prvi polovici leta 2023 zabeležil odločno razširitev skromnih nižanj, ki so ga prizadela v drugi polovici leta 2022. Na ravni trendov se je **kupoprodaja nepremičnin** na deželni ravni v I. četrtletju leta 2023 zmanjšala za 16,5 %, v II. četrtletju pa za 22 %. Zmanjšanje je vplivalo na stanovanjske, še v večji meri pa na nestanovanjske nepremičnine.

Konjunktura na področju bančništva

V Deželi je prisotnih **8 združenih bank** in 246 okenc na področju združenega bančništva. Združne banke so prisotne v 122 občinah, od tega v 44 občinah predstavljajo edino banko.

V zadnjih dvanajstih mesecih je bilo **gibanje kreditov, ki so jih izplačale** združne banke v deželi, še posebej zadovoljivo, zlasti v primerjavi s tistim, ki je bilo opaženo za bančni sektor.

Bruto izplačana posojila združenih bank prebivalcem rezidentom v Deželi so na polovici leta 2023 presešla 7 milijard evrov (+1,1 % na letni ravni v primerjavi z -6,3 % za bančni sektor) in so predstavljala 22,3 % tržni delež. V deželi odobreni aktivni kreditni posli so znašali 6,9 milijard evrov za združne banke (+1,5 % na letni ravni v primerjavi z -6,1 % v celotni bančni panogi). V tej kategoriji bank narašča tudi delež srednje- do dolgoročnih aktivnih kreditov: +1,9% (-5,9% za celotno panogo).

IMPIEGHI LORDI A CLIENTELA

BCC

Valori espressi in migliaia di euro

	TOTALE IMPIEGHI LORDI	di cui IMPIEGHI VIVI:		SOFFERENZE
		a breve termine	a medio/lungo termine	
GIUGNO/2022	6.948.930	716.597	6.127.865	104.469
LUGLIO/2022	6.943.854	681.209	6.159.862	102.783
AGOSTO/2022	6.951.702	692.345	6.156.229	103.128
SETTEMBRE/2022	6.999.215	726.906	6.169.018	103.291
OTTOBRE/2022	7.009.516	718.349	6.190.422	100.745
NOVEMBRE/2022	7.012.672	721.405	6.199.121	92.146
DICEMBRE/2022	7.030.616	713.851	6.233.216	83.549
GENNAIO/2023	7.070.750	757.902	6.230.246	82.603
FEBBRAIO/2023	7.081.662	758.815	6.240.181	82.666
MARZO/2023	7.067.776	735.324	6.250.413	82.040
APRILE/2023	7.010.155	682.799	6.246.419	80.937
MAGGIO/2023	7.035.309	696.607	6.257.681	81.021
GIUGNO/2023	7.023.895	701.318	6.243.500	79.078

INDUSTRIA BANCARIA

Valori espressi in migliaia di euro

	TOTALE IMPIEGHI LORDI	di cui IMPIEGHI VIVI:		SOFFERENZE
		a breve termine	a medio/lungo termine	
GIUGNO/2022	33.539.820	4.443.427	28.619.422	476.971
LUGLIO/2022	32.820.547	3.498.342	28.849.322	472.883
AGOSTO/2022	33.167.169	3.669.415	29.021.874	475.880
SETTEMBRE/2022	33.514.622	4.105.831	28.933.596	475.196
OTTOBRE/2022	33.271.222	3.885.664	28.914.906	470.653
NOVEMBRE/2022	32.887.233	3.867.728	28.558.807	460.698
DICEMBRE/2022	32.311.154	3.387.948	28.550.181	373.025
GENNAIO/2023	32.397.339	3.617.746	28.401.743	377.850
FEBBRAIO/2023	32.242.184	3.581.021	28.277.657	383.506
MARZO/2023	32.290.115	3.761.649	28.150.637	377.829
APRILE/2023	31.873.669	4.220.850	27.269.434	383.386
MAGGIO/2023	31.759.804	4.130.392	27.244.229	385.182
GIUGNO/2023	31.439.039	4.128.003	26.927.942	383.094

Glede **kreditiranih področij** so junija 2023 bruto posojila fizičnim osebam, ki so jih izplačale združne banke, znašala 3,6 milijard evrov (+4,8 % na letni ravni v primerjavi s +0,6 % za bančni sektor). Brez upoštevanja slabih kreditov je sprememba znašala +5 % (+0,8 % za celotno bančno panogo).

Bruto posojila, ki so jih banke te kategorije izplačale celotni bančni panogi, so znašala 3,3 milijarde, kar je 2,2 % manj na letni ravni (v primerjavi z -13,1 % za bančni sektor); brez upoštevanja slabih kreditov je bila sprememba za združne banke -1,6 % (-13 % za bančni sistem kot celoto). Na to zmanjšanje vpliva zlasti del bruto posojil poslovnim subjektom s 5 do 20 zaposlenimi (-10,6 % na letni ravni za združne banke, -11,4 % za celotno bančno panogo) in del posojil mikro podjetjem (-3,9 % na letni ravni za združne banke, -9,4 % za celotno bančno panogo); po drugi strani pa so bila bruto posojila bank v tej panogi podjetjem z več kot 20 zaposlenimi stabilna (+0,6% oziroma -13,7% za bančno panogo, brez upoštevanja slabih kreditov).

Za zadrušne banke predstavljajo pomemben del posojil deželnemu proizvodnemu sektorju posojila mikro (< 5 zaposlenih) in malim podjetjem (5-20 zaposlenih): 31 % vseh posojil junija 2023 (v primerjavi s 16 % za bančni sektor).

Delež zadrušnih bank na trgu posojil za komitente v Deželi je znašal 22,3 %; za gospodinjstva se je povečal na 28,6 % za fizične osebe in na 41,3 % za mikro podjetja.

IMPIEGHI LORDI A CLIENTELA: QUOTE DI MERCATO BCC

	TOTALE CLIENTELA	di cui:		
		FAMIGLIE CONSUMATRICI	MICROIMPRESE	IMPRESE
GIUGNO/2022	20,7%	27,5%	38,9%	17,1%
SETTEMBRE/2022	20,9%	27,8%	39,3%	17,3%
DICEMBRE/2022	21,8%	28,2%	40,0%	18,7%
MARZO/2023	21,9%	28,4%	40,6%	18,7%
GIUGNO/2023	22,3%	28,6%	41,3%	19,5%

Fonte: Elaborazione Federcasse su dati B.I. - Flusso di ritorno BASTRA

Kar zadeva **kakovost odobrenih posojil**, so bruto nedonosne izpostavljenosti zadrušnih bank znašale manj kot 215 milijonov evrov in so se na letni ravni znatno zmanjšale: za -24,7 % (zmanjšanje je bilo večje od tistega, ki ga je zabeležil bančni sektor, in znaša -6,9 %). Bruto slabi krediti, ki so pri zadrušnih bankah znašali 75 milijonov evrov in so predstavljali 35 % vseh slabih kreditov, so se na letni ravni prav tako močno zmanjšali: -23,6 % (-25,9 % za bančni sistem).

INDUSTRIA BANCARIA

FINANZIAMENTI DETERIORATI (Valori espressi in migliaia di euro)

	TOTALE	COMPOSIZIONE CREDITI DETERIORATI			DI CUI: DET. OGGETTO DI CONCESSIONI
		SOFFERENZE	INADEMPIENZE PROBABILI	SCADUTI DET.	
GIUGNO/2022	1.029.452	429.875	551.685	47.892	368.547
SETTEMBRE/2022	980.185	417.249	518.008	44.927	339.978
DICEMBRE/2022	911.461	320.386	553.181	37.894	381.814
MARZO/2023	976.104	317.171	587.923	71.011	409.630
GIUGNO/2023	958.416	318.419	590.211	49.785	400.892

Fonte: Elaborazione Federcasse su dati B.I. - Flusso di ritorno BASTRA

Pri vlogah komitentov njihovi depoziti v zadrušnih bankah znašajo 8,7 milijard evrov in izkazujejo znižanje v dvanajstih mesecih: -1,3 % v primerjavi z -3,3 %, kolikor znaša povprečje v deželnem bančnem sektorju. Tudi najbolj likvidna komponenta, transakcijski računi, se je zmanjšala: -0,9 % (-6,9 % v bančnem sistemu).

Delež zadrušnih bank na trgu vlog komitentov v deželi znaša 22 % in se v zadnjem letu povečuje, samo pri vlogah na transakcijskih računih pa se je povečal na 26,3 %.

1.6 Bilanca skladnosti: vpliv zadrušnega bančništva v Italiji

Vzajemnost je zaznamovala način poslovanja zadrušnih bank in predstavlja element njihove konkurenčnosti. To potrjuje Bilanca skladnosti »Prepoznavnost zadrušnega bančništva v Italiji«, ki vsako leto poroča o:

- (stvarni) vrednosti, k oblikovanju katere prispevajo zadrušne banke ob njenem hkratnem zadrževanju v prostoru v korist članov in komitentov;
- aktivnosti v korist vključevanja zlasti manjših nosilcev gospodarske dejavnosti z acikličnim načinom gledanja na to področje (očitno zlasti v kriznih obdobjih);

- aktivnosti v korist enakosti: nedavne študije so namreč dokazale, da se tam, kjer deluje vzajemna banka, razlike v višini dohodkov zmanjšajo.

Skladno s cilji trajnostnega razvoja, opredeljenimi v Agendi Združenih narodov 2030 – na najmanj šest od njih se sklicuje 2. člen Statuta zadružnih bank-podeželskih hranilnic – si zadružno bančništvo še naprej prizadeva za izgradnjo trajnostnega modela »od spodaj navzgor«, začevši na lokalni ravni.

L'articolo 2 dello Statuto delle BCC-CR

Nello Statuto di tutte le BCC-CR italiane, l'art. 2 indica gli obiettivi e le finalità imprenditoriali tipiche delle banche mutualistiche di comunità.

Nell'esercizio della sua attività, la Società si ispira ai principi dell'insegnamento sociale cristiano ed ai principi della mutualità senza fini di speculazione privata. Essa ha lo scopo di favorire i soci e gli appartenenti alle comunità locali nelle operazioni e nei servizi di banca, perseguendo il **miglioramento delle condizioni morali, culturali ed economiche** degli stessi, e promuovendo lo **sviluppo della cooperazione e l'educazione al risparmio** ed alla **previdenza**, nonché la **coesione sociale** e la **crescita responsabile e sostenibile** del territorio nel quale opera.

La Società si distingue per il proprio orientamento sociale e per la scelta di costruire il **bene comune**. È altresì impegnata ad agire in coerenza con la *Carta dei Valori del Credito Cooperativo* e a rendere effettive forme adeguate di democrazia economico-finanziaria e lo scambio mutualistico tra i soci.

Articolo 2 dello Statuto-tipo delle Banche di Credito Cooperativo, Casse Rurali e Casse Raiffeisen in vigore dal 2005

Almeno 6 degli Obiettivi dell'Agenda ONU 2030 del 2015 sono presenti da diversi decenni nell'art. 2.

1.7. Obei

Neodvisne akademske raziskave so pokazale posebno funkcijo vzajemnega bančništva:

- *geokrožno*, saj prihranke ponovno investira na območju, kjer so bili zbrani;
- *proticiklično*, saj podpira podjetja tudi v času gospodarske krize;
- *vkjučevalno*, saj prispeva k zmanjševanju dohodkovnih neenakosti s povečevanjem priložnosti tudi za tiste, ki so na začetku v manj ugodnem položaju;
- *resnično blizu komitentu*, saj ne zmanjšuje kreditov v negotovih razmerah.

Prav zaradi teh značilnosti imajo vzajemne banke skupnosti posebno vlogo pri zmanjševanju dohodkovnih neenakosti. Tudi to tezo potrjujejo neodvisne raziskave, ki kažejo, kako bližina zadružnih bank omogoča finančno vključenost, kar povečuje sposobnost posameznih območij, da ustvarjajo dohodek.

Vendar se naše banke vedno soočajo z novimi izzivi: nov način urejanja dela in razvojne možnosti lokalnih gospodarstev, hidrogeološko stanje naših območij, odločilen prispevek k zmanjšanju emisij, ki spreminjajo podnebje, inovacije na področju perspektiv in konkretnih možnosti za izvajanje bančne dejavnosti z medosebnimi odnosi in blizu komitentu, ob upoštevanju digitalizacije, osredotočenosti na kakovost in dobrega počutja ter boja proti demografskemu upadu.

Odgovor je vzajemnost. Kar zahteva:

- spodbujanje razvoja odnosov z družbenimi skupinami;
- oblikovanje in preskušanje inovativnih oblik "digitalne bližine" za vse učinkovitejše odzivanje na potrebe prostora. V dobi znanja, ki uporablja napredna tehnološka orodja, je pozornost pri vzpostavljanju in ohranjanju odnosov slog, ki ga je treba okrepiti s pravilnim upravljanjem z informacijami;
- posebne pobude za navezovanje stikov z mladimi, zlasti z razvijanjem izkušenj skupin mladih članic in članov;
- predlaganje rešitev za blaginjo, ki krepijo območja in platforme za sodelovanje;

- spremljanje podjetij – zlasti manj strukturiranih – v številnih prehodih (ekoloških, digitalnih, generacijskih).

Ali se lahko prvotni model posredništva vzajemnih bank v skupnosti še naprej izvaja, je odvisno od notranjih dejavnikov, pa tudi od zunanjih, predvsem od tržnih scenarijev in regulativnega okvira.

V zvezi s tem letos praznujemo deseti "rojstni dan" bančne zveze, zato lahko mirno razmislimo o pomembnih rezultatih nove regulativne strukture (zlasti v smislu stabilnosti), pa tudi o tistih vidikih, ki si morda zaslužijo določeno obliko "vzdrževanja".

Eden od teh vidikov se nanaša na breme in nesorazmernost, ki ju predstavljajo regulativni stroški. Neodvisni strokovnjaki so ugotovili, da so se med letoma 2010 in 2016 regulativni stroški povečali za 112 % (stroški skladnosti so najpomembnejši, vendar so se stroški upravljanja tveganj povečali za 92 %, stroški preprečevanja pranja denarja pa za 108 %). Če bi analizo razširili na novejša leta, bi se odstotek znatno povečal, tudi zaradi novih področij urejanja (lep primer so zapletena pravila zelenega sporazuma).

Čeprav sta bili načeli primernosti in sorazmernosti določeni v "sestavni" predpostavki zakonodaje, je bil izbran pristop, ki temelji na logiki "ena velikost za vse". To je pomenilo, da je bila sorazmernost obravnavana za vsak primer posebej in ne strukturno; kot ublažitev splošnih pravil in ne kot drugačna ureditev zaradi različne kompleksnosti, tveganosti in velikosti posrednikov.

Če raznolikost pravne oblike, velikosti in poslovnega modela posrednikov ni le prednost in varovalo za konkurenco, temveč tudi element, ki prispeva k stabilnosti sistema, je treba ponovno preučiti pristop "ena velikost za vse".

Prizadevanja za doseganje statutarnih ciljev in razvoj zadružništva

Preden predstavimo poslovne vidike upravljanja družbe, so v skladu z 2545. členom Civilnega zakonika v nadaljevanju opisana »načela, ki smo jih upoštevali pri upravljanju družbe za uresničevanje vzajemnega namena«, določena tudi z 2. členom Zakona št. 59/92.

2. člen Zakona 59/52 in 2545. člen Civilnega zakonika določata, da »mora v zadrugah in njihovih konzorcijih letno poročilo ... opredeliti načela, ki se uporabljajo pri upravljanju družbe za namen uresničevanja vzajemnega cilja«.

Zlasti bi omenili naslednje aktivnosti:

▪ Povezanost s članstvom in pripadniki lokalne skupnosti

Gre za pobude in dejavnosti, namenjene pridobivanju novih članov in izboljševanju poslovanja z njimi z obveščanjem o življenju družbe, s kulturnega vidika pa o izboljševanju pogojev glede ozaveščenosti ter kulturnih in gospodarskih pogojev, tudi z vzgojo o varčevanju in socialnem varstvu.

Sodelovanje članov smo spodbudili na tri različne, vendar komplementarne načine: s širjenjem informacij, spodbujanjem udeležbe in promocijo bančnih in drugih aktivnosti.

Banka v skladu s predpisi in statutom daje prednost članom zadružnikom bank članic in članom lokalnih skupnosti pri poslovanju in bančnih storitvah ter si prizadeva izboljšati njihove etične, kulturne in ekonomske pogoje ter spodbuja razvoj zadružništva, vzgojo k varčevanju in previdnosti ter socialno kohezijo in odgovorno ter trajnostno rast prostora, v katerem skupina posluje.

• SESTANKI PRED OBČNIM ZBOROM

V letu 2023 je upravni odbor naše ZKB po posameznih poslovalnicah organiziral šest srečanj s člani pred občnim zborom. Predsedstvo je bilo članom na voljo za morebitne predloge, pripombe ali pojasnila o točkah dnevnega reda občnega zbora. Člani, ki so se po treh letih srečevanj preko spleta lahko osebno udeležili sestankov na raznih lokacijah, so ta srečanja ugodno ocenili.

- **OBČNI ZBOR:**

Redni in izredni občni zbor 2023 sta potekala v prisotnosti velikega števila članov. Drugi sklic je potekal 14. maja 2023 v Tržiču (GO). Osebo se ga je udeležilo 358 članov, 217 pa preko pooblaščenec. Kot običajno je bil organiziran prevoz iz Gorice in Opčin, ki je starejšim članom ali tistim, ki nimajo avtomobila, olajšal udeležbo. Izredni del je potekal v prisotnosti notarja Damjana Hledeta, ki je sestavil zapisnik za ta del občnega zbora.

- **ŠTIPENDIJE:**

Banka je tudi v letu 2023 razpisala tradicionalni natečaj za dodelitev štipendij članom in njihovim otrokom iz Trsta in Gorice, ki so se v šolskem letu 2021/2022 posebej odlikovali. Študijske nagrade so bile podeljene na občnem zboru. Podelitev nagrad je vodil naš član Evgen Ban, režijo pa je prevzel naš član Antonio Giacomini. Upravni odbor je tudi za obravnavano leto predvidel večje število štipendij in jih dodelil dijakom/študentom, ki so izpolnjevali razpisne pogoje. Štipendijo je prejelo 42 štipendistov, ki jih je občinstvo nagradilo z dolgim aplavzom.

ZKB je v sodelovanju s Confcooperative, deželnim združenjem zadružnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadružnimi bankami FJK in drugimi zadružnimi bankami v deželi razpisala tudi štipendijo "Skupaj v Evropi", ki obsega šestmesečni projekt izobraževanja in usposabljanja pri bruseljskem zavodu za zaposlovanje Dežele Furlanije-Juljske krajine. Na zadnjem razpisu je ponovno zmagal naš komitent Alessandro Causo. To je bilo že peto priznanje za člana ZKB, kar je še en znak potenciala naših mladih članov in članic.

- **OSTALI PROJEKTI IN RAZNA SREČANJA:**

Pri ZKB posvečamo veliko pozornosti mladim in šolam z raznimi pobudami. Pomembno je tudi, da vzgajamo mlade k varčevanju in pravilnemu odnosu do denarja. Na **svetovni dan varčevanja** je naša banka nagradila nekatere najboljše učence osnovnih in srednjih šol iz Trsta in Gorice. Takih je bilo kar 69 in ti so uspešno dokončali šolanje v šolskem letu 2022/2023. Tema letošnjega dogodka je bila varstvo okolja in trajnostni življenjski slog. Še posebej pomembno je, da se tega vprašanja zavedajo mladi, da bi lahko razvili dobre navade, ki jim bodo omogočile, da bodo v prihodnosti prihranili več denarja in pri tem spoštovali okolje. Pri izvedbi večernega dogodka so sodelovali tudi tržaški Imaginario Scientifico, klimatolog Luca Mercalli, ki je v pogovoru prisotnim v dvorani dal dragocene nasvete, tržaška skupina Bandomat pa je občinstvo zabavala z različnimi glasbenimi točkami. Pobuda je bila nagrajencem in njihovim družinam zelo všeč.

ZKB je v sodelovanju z ZŠSDI - Zvezo slovenskih športnih društev v Italiji podelila tudi nagrade 46 mladim, ki so se izkazali tako na študijskem kot športnem področju. Podelitev nagrade „**Za šolo in šport**“ je potekala v naši razstavnici dvorani.

- **IZLETI ZA ČLANE**

Na zadnji skupščini smo članom podarili pohodniške palice, v ta namen pa je banka organizirala tudi družabni sprehod po zgodovinski in krožni poti v Brestovcu. Program je vključeval srečanje v kulturnem centru Danica na Vrhu s kavo in pecivom, nato pa je sledila ekskurzija, ki jo je vodil naš zaposleni in član Mitja Juren. Na koncu poti so se člani okrepčali s kosilom. Prvi družabni sprehod je bil s strani udeležencev zelo lepo sprejet.

- **NEPREMIČNINE, KI SO BREZPLAČNO NA VOLJO SKUPNOSTI:**

Banka je še naprej omogočala uporabo prostorov mladim članom v Ulici Molino a Vento. Prostore naše nekdanje podružnice na podlagi pogodbe o brezplačni rabi zasedata združenje MITTELAB APS in DM+ Društvo mladih Slovencev v Italiji. V prostorih se bo dobivala tudi naša skupina članov ZKB mladi.

Poleg tega je bil del prostorov v prvem nadstropju poslovalnice v Nabrežini odstopljen v brezplačno rabo združenju O.d.V. - Prostovoljni skupini in civilni zaščiti Nacionalnega združenja državne policije - Trst.

Dolgo neuporabljene prostore stavbe v Doberdolu, v kateri so včasih potekali sestanki ZKB Doberdob in Sovodnje, je prostovoljno združenje krvodajalcev Fidas Isontina Odv - ZPK Fidas Gorica - sekcija Doberdob dobilo v brezplačno uporabo za svoj novi operativni sedež.

Leta 2023 smo lokalnim združenjem/društvom ponovno omogočili brezplačno uporabo naših dveh konferenčnih dvoran: razstavne dvorane na sedežu banke na Opčinah in konferenčne dvorane v poslovalnici v Sovodnjah, poleg male sejne sobe v poslovalnici v Nabrežini. Z našo pomočjo je bilo mogoče organizirati številna srečanja, tečaje, razstave itd., skupaj več kot 100 dogodkov.

- **SKUPINA ZKB MLADI:**

Skupina ZKB Mladi je nastala decembra 2016 z namenom, da podpira banko pri razvoju segmenta članov, mlajših od 35 let, ter pri širitvi in pomladitvi članstva. Ob koncu leta 2023 smo imeli kar 585 mladih članov, mlajših od 35 let: leta 2023 je bilo od 236 novih članov 112 mladih, mlajših od 35 let.

Leta 2023 se je skupina večkrat sestala preko platforme ZOOM in v živo ter načrtovala naslednje dejavnosti:

- organizacijo dveh **tečajev javnega nastopanja**, ki ju je organiziral naš član Evgen Ban v Sovodnjah in na Opčinah. Brezplačnih dogodkov se je udeležilo veliko število mladih članov;
- predstavitev dejavnosti skupine na **občnem zboru**;
- organizacija **zabave Aperibanking White party**, ki je potekala na slikoviti lokaciji ob morju v društvu Circolo della Vela v Miljah za člane iz pokrajin GO in TS. Dogodek se je začel z vodenim ogledom mesta Milje, ki mu je sledila predstavitev dejavnosti jadranskega kluba in skupine ZKB MLADI. Na koncu je sledila osvežilna pijača in glasbena zabava z našim članom DJ Deanom Ghira. Večer so udeleženci na družbenih medijih zelo pohvalili;
- **sodelovanje z združenjem DM+** na konferenci v Narodnem domu v Trstu z naslovom "Sinergija", na katero so bile povabljene številne mladinske skupine in združenja, da predstavijo svoje dejavnosti številnim udeležencem iz vse Evrope;
- v sodelovanju z združenjem SeaYou in jadralskim klubom Čupa organizacija **jadranskega izleta "SeaYou @ sunset" in tečaja supanja "Whatsup"** v seslanskem zalivu. Večer je bil del pobud banke ob dnevu varčevanja z energijo z naslovom M'illumino di meno;
- sodelovanje v **italijanski radijski in televizijski oddaji RAI - Radijski dvoboj**, ki jo je vodil Igor Malalan. Intervjuval je naša sodelavca Petro Maronese in Alexa Rupla;
- sodelovanje na Barcolani 55 z dogodkom **Aperibarcolana** na stojnici ZŠSDI. Program je vključeval različne igre in jezikovne kvize, aperitiv in glasbeni vložek glasbene skupine Grešni kozli;
- tudi tokrat so bili mladi člani na Barcolani 55 povabljeni na **jadranje "Tequila night - Dufour 460 GL"** po Tržaškem zalivu, ki ga je spremljala degustacija lokalnih izdelkov. Pobudo smo promovirali skupaj z društvi in organizacijami SDGZ, Kmečke zveze, Društva Prosekar, Ad Formandum in YC Čupa, s katerimi delimo iste vrednote, kot sta podpora lokalnemu okolju in trajnostni razvoj;
- sodelovanje na **13. Forumu mladih članov ZKB**, ki je potekal v Bergamu in Bresci;
- sodelovanje pri **projektu »ZKB V RAZREDU«, projektu ekonomskega in finančnega opismenjevanja in finančne vzgoje** za dijake višjih srednjih šol;
- organizacija dogodka **Restart party** v sodelovanju z združenjem Mittellab;
- podpis sporazuma s konzorcijem Slov.ik. za **ustanovitev mladinskega foruma FORUM MLADIH**. Glavni namen foruma je spodbujati krepitev podjetniške kulture in podpirati mlade na njihovi samostojni podjetniški poti, pridobivanje novih znanj in veščin ter sodelovanje mladih z univerzami, podjetji in institucijami na širšem čezmejnem območju.

- SPLETNA STRAN:

Na spletni strani banke **www.zkb.it** lahko člani spoznajo novice iz sveta zadružnih bank ter s predlogi, ki so jim namenjeni. Na spletni strani imajo člani na voljo tudi posebne strani, kjer lahko najdejo vse dokumente in informacije, ki jih veljavna zakonodaja zahteva za letni občni zbor.

- **Povezava z lokalnim gospodarstvom in prizadevanja za njegov razvoj**

Izvedena z dokončanjem aktivnosti zbiranja prihrankov, kreditiranja in nudenja bančnih storitev, zlasti v dobro in v korist članov, pa tudi vseh delov lokalnega gospodarstva (gospodinjstev, malih in srednjih podjetij). Tem je banka namenila posebno pozornost in jim preko osebnega svetovanja nudila najbolj ugodne pogoje. To je bil vezni člen z lokalnim gospodarstvom in dokaz naših prizadevanj za gospodarski razvoj.

Tudi v tako težkih časih, kot so sedanjí, je banka, ob sklicevanju na svoja vodilna načela iz 2. člena statuta banke, vztrajno vzdrževala povezavo z lokalno skupnostjo, ki se odraža s številnimi pobudami na našem ozemlju in financiranjem mnogih dobrodelnih dejavnosti ter sponzoriranjem vrste dogodkov s področja zdravstva, kulture, izobraževanja, socialne solidarnosti in vere ter športa, še posebej rekreacije in mladinskega športa. Banka je podpirala tudi dogodke, ki so obeleževali bogato kulturo in tradicijo naše skupnosti. Navedene dobrodelne in javno koristne pobude predstavljajo konkretno pomoč za številne javne in zasebne organizacije ter združenja za socialni razvoj prostora.

Spodnja preglednica izkazuje sredstva, ki smo jih iz naslova donacije oziroma sponzorstva namenili raznim pobudam na Tržaškem in Goriškem:

Categoria	2022		2023	
	Importo	%	Importo	%
Attività socio-assistenziale	35.568	13,3%	92.878	24,8%
Cultura, attività di formazione e ricerca	89.230	33,3%	128.560	34,3%
Promozione del territorio e delle realtà economiche	28.488	10,6%	15.738	4,2%
Sport, tempo libero e aggregazione	114.970	42,9%	137.713	36,7%
Totale	268.256	100,0%	374.889	100,0%

Banka je prejela dve vidnejši nagradi za pomembno vlogo, ki jo ima kot gonilna sila pri gospodarskem, družbenem, kulturnem in športnem razvoju našega območja, ki se razteza od Milj do Gorice. Oktobra je našo banko obiskal minister Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, Matej Arčon. Na srečanju so mu bili predstavljeni dosežki banke, zlasti pa vrednote sodelovanja in vzajemnosti, ki nas navdihujejo pri podpori razvoju našega območja in njegovih danosti. Minister se je naši banki javno zahvalil za vso podporo in razvojno delo za skupnost.

Decembra je banka sodelovala na novinarski konferenci o športu jezikovnih manjšin, ki je potekala v Ljubljani. Olimpijski komite Slovenije je poudaril, da se še naprej zavzemamo za podporo slovenskim športnim zvezam v Italiji pri njihovem delu z mladimi.

Poglejmo si nekatere dejavnosti v korist našega območja, ki so v letu 2023 izstopale po svoji edinstvenosti in izraziti socialni naravnosti.

V zadnjih letih so posledice podnebnih sprememb prizadele tudi naše kraje. Poleti 2022 so na Krasu pustošili požari, leta 2023 pa so našo regijo in sosednjo Slovenijo prizadela huda neurja.

ZKB je prispevala in podprla **solidarnostno akcijo "Pomoč Sloveniji"**, ki je omogočila zbiranje sredstev za skupnosti, ki so jih prizadeli tragični vremenski dogodki, ki so v začetku avgusta z neobvladljivo silo prizadeli obsežna območja Slovenije. Zgodila se je najhujša naravna nesreča v zgodovini Republike Slovenije. Solidarnostna akcija je potekala v sodelovanju z različnimi slovenskimi društvi na tem območju in ob podpori glavnih lokalnih medijev, kot so Primorski dnevnik, Novi Matajur, Dom in deželni sedež RAI FJK. 10. novembra 2023 je v Gorici potekal zaključni dogodek solidarnostne akcije: na posebej odprtem računu pri naši banki smo zbrali 195.000 evrov za območja, ki so jih avgusta prizadele hude poplave. K temu znesku je prispevalo 800 posameznikov in več kot 30 institucij, vključno z našo banko. Zbrani prispevki so bili predani Civilni

zaščiti Republike Slovenije, Rdečemu križu Slovenije in Karitas Slovenija, ki so v zadnjih mesecih intenzivno pomagali tistim, ki so čez noč ostali brez vsega.

Vremenski dogodki so prizadeli tudi naše kraje in povzročili izredne razmere. ZKB je svojo bližino članom in komitentom potrdila s konkretno pomočjo pri novem zagonu, saj je pripravila sveženj ukrepov: kratkoročno in srednjeročno financiranje "prve pomoči" pod posebnimi pogoji, tudi kot predfinanciranje morebitnih javnih prispevkov ali odškodnin.

ZKB je tudi sprejela sklep o prispevku Civilni zaščiti - Prostovoljnemu gasilskemu društvu Breg za nakup intervencijskih uniform in Državni planinski in speleološki službi - enota Trst kot finančno pomoč pri zbiranju sredstev za nakup prevoznega sredstva.

Na zdravstvenem področju je bilo prav tako organiziranih veliko **dobrodelnih in javnokoristnih pobud za** ustvarjanje in povečevanje splošne koristi, katere glavni namen je zagotavljati zdravje vseh ljudi. Naj omenimo dve od njih:

novembra 2023 je v podružnici ZKB v Štandrežu (GO) potekala slovesna predaja nove elektromedicinske opreme "Lucas 3", ki so se je udeležili predstavniki Zelenega križa iz Gorice in ZKB Trst Gorica. To je sistem za podporo kardiopulmonalnemu oživljanju (KPO), ki je zasnovan za samodejno in neprekinjeno izvajanje visokokakovostnega stiskanja prsnega koša. Uporablja se med reševalnimi in nujnimi posegi, da vzdržuje krvni obtok pri bolnikih s srčnim zastojem in poveča njihovo možnost preživetja.

ZKB je nato podarila nov mobilni defibrilator prostovoljni organizaciji in civilni zaščiti pri Združenju državne policije za večjo odzivnost v nujnih primerih pri obravnavi kardioloških nujnih primerov in reševanju življenj ter na splošno v korist skupnosti.

Banka že vrsto let spodbuja **projekte za ozaveščanje in izobraževanje proti nasilju** in sovražnemu govoru. Leta 2023 je naša ZKB zagotovila znatna sredstva za dvojezično publikacijo Srce na dlani, ki predstavlja učni pripomoček proti nasilju. Publikacija je rezultat petletnega dela učencev Osnovne šole Alojza Gradnika na Colu, ki so sodelovali v projektu o nenasilni komunikaciji in pomenu vzgoje, temi, ki je danes aktualna bolj kot kdaj koli prej.

▪ Informacije o okoljskih vidikih

Banka je trajnost postavila v središče svojih pobud, saj se zaveda, da je blaginja prihodnjih generacij tesno povezana z našimi današnjimi dejanji in zdravjem našega planeta. Zato Banka namenja veliko pozornosti varstvu okolja, varčevanju z energijo in na splošno ozaveščeni porabi naravnih virov skladno z določili statuta, na podlagi katerih se je vsaka zadružna banka zavezala, da bo spodbujala »odgovorno in trajnostno rast prostora, v katerem deluje«. Cilj različnih dejavnosti, ki jih je spodbujala banka, je bil širiti kulturo okoljske trajnosti v korist posameznega državljana in vseh skupnosti ter ozaveščati o vsakodnevnih potezah, s katerimi lahko vsak od nas prispeva k varčevanju z viri.

Skladno s politiko namenjanja pozornosti okoljskim tematikam smo pri ZKB sprejeli več etičnih odločitev, ki predstavljajo naložbo v prihodnost:

- svojim komitentom nudimo posojila pod posebej ugodnimi pogoji za energetske sanacije stavb,
- na področju naložb posebno pozornost namenjamo etičnim področjem sklada NEF,
- smo člani konzorcija ZKB Energija s ciljem optimizacije porabe in čim večje uporabe zelene energije,
- začeli smo izvajati projekt Paperless, ki predvideva uvedbo elektronskega lastnoročnega podpisa pogodb za zmanjševanje porabe papirja;
- priključili smo se pobudi Mi illumino di meno, ki jo organizira oddaja Caterpillar radijske postaje Rai Radio2 in jo podpirata Federcasse ter zadružne banke; Vedenjski slogi, ki jih pobuda spodbuja, so bili preneseni v vsakodnevno prakso v banki;
- še naprej smo nameščali dodatne postaje za polnjenje električnih koles;
- prav tako pomembna so tudi naša prizadevanja pri pripravi drugih trajnostnih projektov, ki jih bomo začeli izvajati v kratkem.

Razvoj zadružništva in povezava z ostalimi komponentami sistema

Banka je vedno gojila pozitiven in proaktiven pristop k sistemu zadružnih bank. ZKB aktivno sodeluje s Federcasse, Zvezo zadružnih bank v FJK, in Deželnim združenjem zadružnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadružnih bank Furlanije-Juljske krajine.

Na deželni ravni je ZKB skupaj z deželnim združenjem in drugimi deželnimi zadružnimi bankami podprla pobudo podjetja Mill's, ki je zasnovalo potujočo akademijo Metal 5.0 o metalurgiji, mehatroniki in informacijski tehnologiji, na kateri so sodelovala številna podjetja iz tega sektorja in več tisoč dijakov iz industrijskih tehničnih srednjih šol v deželi. Omeniti velja tudi sponzorstvo gledališke predstave "Il Vajont di tutti. Riflessi di speranza" (Vajont se tiče vseh. Odsevi upanja), izjemno zanimive igre, uprizorjene ob 60. obletnici tragedije v Vajontu.

Tudi zahvaljujoč prisotnosti naših članov uprave v upravnem odboru Fondosviluppo FVG in Confcooperative Alpe Adria se je utrdilo sodelovanje z navedenima organizacijama, ki promovirata razvoj zadružništva v naši deželi. Delo in sodelovanje s Fundacijo Agrifood & Bioeconomy, ki je odprta za vse deželne deležnike v agroživilskem in biogospodarskem sektorju, se nadaljujeta.

Banka je v skladu s predpisi, s katerimi je določena t. i. redna zadružna revizija, redno podvržena reviziji, da se ugotovi, ali ravna v skladu z načeli zadružništva. Revizijo izvršuje Deželno združenje zadružnih bank, podeželskih in obrtnih hranilnic, Zadružne banke Furlanije - Juljske krajine. 4. aprila 2022 smo prejeli zadnji zapisnik o zadružni reviziji. Ocena je pozitivna. Podrobneje zapisnik potrjuje, da je ravnanje banke v celoti skladno z referenčno zakonodajo, ki ureja zadružno bančništvo, in sicer glede vzajemnosti ter načel, vsebovanih v statutu in v naši listini vrednot, s čimer je potrjena ugodna ocena glede dejanske interne demokracije, učinkovitosti članske baze in dejanske vzajemne izmenjave. Obenem predlaga, da dodatno povečamo poslovanje s člani.

V dneh neposredno po **poplavih v Emiliji-Romaniji** je Cassa Centrale promovirala kampanjo zbiranja sredstev v podporo prizadetim prebivalcem. Z donacijami vseh pridruženih bank, njihovih članov in komitentov, Casse Centrale Banca in pridruženih bank so prispevki presegle **1,4 milijona evrov**.

Znesek je bil dodeljen v **različne namene**, da bi zadostil dejanskim potrebam prizadetih skupnosti. Tako je bil opredeljen jasen načrt posebnih ukrepov, ki se bo izvajal prek italijanske Karitas, pridruženih bank, ustanovljenih na prizadetih območjih, in zveze zadružnih bank za Emilijo-Romanjo.

Organizacijska struktura Skupine na področju ESG dejavnikov

V okviru oddelka ESG in za institucionalne odnose matične banke, ki je bil spomladi leta 2023 reorganiziran z vidika nalog, so bile med drugim izvedene naslednje dejavnosti, ki so služile tudi za celovito izpolnjevanje zahtev nadzornih organov in so skladne z regulativnimi novostmi:

- opredelitev pobud ESG kot nosilcev strateškega načrta za obdobje 2023-2026, da bi se usmerili v doseganje posebnih trajnostnih ciljev;
- odobritev "Pravilnika skupine o trajnostnem razvoju", da se skupini Cassa Centrale (matični banki, odvisnim družbam in pridruženim bankam) zagotovi ustrezna organizacijska struktura, ki lahko dodatno okrepi spremljanje vprašanj ESG. Pravilnik v prvem delu določa zlasti organizacijske in upravljalvske strukture vodilne banke na področju trajnosti, v drugem delu pa opisuje določbe o vlogah (predvsem usmerjevalnih odborov ESG, vodij ESG in kontaktnih oseb ESG) in povezanih odgovornostih za pridružene banke in odvisne družbe;
- valorizacijo posebnih projektov, kot je ustanovitev "Skupnosti za prakso kontaktnih oseb ESG", ki je bila ustanovljena hkrati z organizacijo izobraževanja zanje, z namenom poenotenja pobud ESG na posameznih območjih, ob spodbujanju medsebojnega soočanja.

Poglavje 2

Pomembna dejstva, nastala med poslovnim letom

V nadaljevanju so predstavljeni glavni dogodki, ki so se zgodili v poslovnem letu 2023.

Proizvodno-strateški načrt

Strateški načrt 2023-2026, ki ga je upravni odbor banke potrdil 26.7.23, je bil dosledno izvajan. Cilji so bili doseženi s stalnim prilagajanjem spremembam na trgu ter potrebam in zahtevam komitentov. V nasprotju s sistemom je banka zabeležila precejšnjo rast posojil, tudi pri ohranjanju in povečevanju neposrednih vlog je bila uspešnejša od referenčnega območja. Indeksa poslovnega modela in razvoja sta se še dodatno izboljšala in se utrdila na povprečni vrednosti glede na velikostne skupine.

Povečanje marž je banki omogočilo dodatno izboljšanje kakovosti sredstev, tako da je pokritost NPL presegla 90 %; omogočilo je tudi transakcije z lastniškim portfeljem, ki ustvarjajo manjše vrednosti, da bi zagotovili višje prihodnje donose; končno je bil dosežen dogovor s sindikati za osebje, vključeno v postopek za poenostavitev zaključevanja pogodb o zaposlitvi v skladu s členom 11bis in členom 22, tretji del Nacionalne kolektivne pogodbe (CCNL) za vodstveno osebje in strokovno osebje združenih bank/podeželskih hranilnic in posojilnic.

Leta 2023 se je nadaljeval načrt reorganizacije, zlasti komercialne mreže, ki bo v celoti izveden leta 2024 z odhodom šestih oseb in njihovo delno zamenjavo.

Lokalno izvajanje nacionalne komunikacijske kampanje

Nacionalna komunikacijska kampanja skupine Cassa Centrale, ki je bila oblikovana z namenom poudariti konkreten in vsakodnevni prispevek skupine Cassa Centrale in njenih pridruženih bank h gospodarskemu, socialnemu in kulturnemu razvoju skupnosti in območij, na katerih delujejo, se je nato z objavo v lokalnih italijanskih in slovenskih medijih, na naših družbenih komunikacijskih kanalih in na spletni strani www.zkb.it razširila na lokalno raven. Leta 2023 smo si prizadevali za raznovrstnost medijev, da bi tudi prek spleta in digitalnih medijev zajeli različne ciljne skupine.

EBA 2023 Stresni test na ravni EU

V letu 2022 je Evropska centralna banka (ECB) obvestila Skupino o izboru bank, za katere je od konca januarja 2023 dalje veljal vseevropski stresni test, ki ga je izvajal Evropski bančni organ (EBA).

Pri tem so bile uporabljene metodologije, scenariji in ključne predpostavke, razvite v sodelovanju z Evropskim odborom za sistemska tveganja (ESRB), ECB in Evropsko komisijo (EK), ob predpostavki statične bilance z referenčnim datumom 31. december 2022.

Glavni cilj testa je bil nadzornemu organu, bankam in drugim udeležencem na trgu zagotoviti skupni analitični okvir, ki bi omogočil primerjalno oceno odpornosti bančnega sistema EU v hipotetičnem neugodnem makroekonomskem scenariju v triletnem časovnem obdobju (2023-2025). Ugotovljeno je bilo, da so cilji testa izjemnih situacij zlasti naslednji:

- ocenjevanje in primerjava splošne odpornosti bank EU na hude gospodarske pretrese;
- ocenjevanje ravni kapitala bank glede na njihovo zmožnost podpiranja gospodarstva v stresnih razmerah;
- spodbujanje tržne discipline z objavo doslednih, podrobnih in primerljivih podatkov na ravni posamezne banke;
- prispevek k procesu nadzorniškega pregledovanja in vrednotenja (SREP).

Rezultati, sporočeni konec julija, so potrdili kapitalsko trdnost skupine Cassa Centrale in poudarili njeno precejšnjo odpornost tudi ob izjemno strogih makroekonomskih predpostavkah, kakršne so bile predlagane v testu izjemnih situacij. Najnižja vrednost 18,52 %, ki bi jo v neugodnem scenariju konec leta 2023 dosegel polno obremenjeni količnik CET1, v primerjavi z izhodiščno vrednostjo 21,55 % (torej zmanjšanje za približno 303 bazične točke), bi dejansko zagotavljala ohranitev izjemno velikega blažilnika glede na zahteve nadzornega organa¹.

¹Splošni zahtevani kapital (OCR) v višini 8,41 % za količnik CET1 in 13 % za količnik skupnega kapitala. V zvezi s tem je treba poudariti, da kapital skupine Cassa Centrale skoraj v celoti sestavljajo instrumenti CET1, torej instrumenti visoke kakovosti.

Pregled kreditnega tveganja s strani Evropske centralne banke in tveganja nasprotne stranke v portfelju zavarovanih poslovnih nepremičnin

Dne 10. oktobra 2023 je bil JST seznanjen s končnim dopisom o nadaljnjem ukrepanju po inšpekcijskem pregledu na kraju samem, ki ga je Evropska centralna banka opravila v portfelju poslovnih nepremičnin Skupine (tako imenovani OSI CRE). Revizijska faza se je začela marca 2022 in končala julija 2022, pri čemer je bil poudarek na kreditnem tveganju in tveganju nasprotne stranke, cilj pa je bil oceniti skladnost in izvajanje računovodskega standarda MSRP 9.

Skupina je nato začela pripravljati sanacijski načrt, tj. opredeljevati korektivne ukrepe, ki so potrebni za izpolnitev priporočil iz dopisa o nadaljnjem ukrepanju, da bi zagotovila njihovo izvedbo v rokih, ki jih je določil nadzorni organ.

Zato se je novembra 2023 začel izvajati sanacijski načrt, s katerim bodo v skladu z roki, ki jih zahteva nadzorni organ, obravnavani glavni korektivni ukrepi, skupina pa bo v dejavnosti vključena do leta 2025.

Pregled kibernetkega tveganja s strani Evropske centralne banke

Novembra 2022 je bila v ECB zaključena revizija tveganja IT na kraju samem, katere namen je bil oceniti operativno upravljanje IKT in upravljanje projektov IT, vključno z vsemi dopolnilnimi vidiki, povezanimi s temi nameni in temami.

Rezultat inšpekcijskega pregleda, sporočen v prvih mesecih leta 2023, je potrdil pravilnost načrtane poti, pri čemer je izpostavil nekatere točke, na katere se je treba osredotočiti in področja, kjer so možne izboljšave, za katere je skupina Cassa Centrale nemudoma sprejela ukrepe, da bi opredelila in izvedla korekcijski načrt, ki izpolnjuje pričakovanja nadzornega organa in ki bo predvidoma zaključen do konca leta 2024.

Pregled kreditnega tveganja in tveganja nasprotnih strank s strani Evropske centralne banke (OSI Retail SME)

Evropska centralna banka je 28. marca 2023 Skupino obvestila o začetku inšpekcijskega pregleda na kraju samem, ki je del širše kampanje pregledov in analiz celotnega evropskega bančnega sistema s poudarkom na kreditnem tveganju in tveganju nasprotne stranke v zvezi z malimi in srednje velikimi podjetji (t. i. OSI Retail SME).

Inšpekcijski nadzor se je začel izvajati junija 2023 in se je zaključil avgusta. Glede na segmentacijo, ki jo je skupina sprejela v okviru bonitetnih sistemov in modelov MSRP9, se je inšpekcijski nadzor osredotočil na portfelj podjetij z referenčnim datumom 31. december 2022.

Inšpekcijska skupina je opravila pregled kreditne kakovosti na nizu vzorčenih pozicij in ocenila procese kreditnega tveganja, vključno z vsemi dodatnimi vidiki (glej upravljanje, kreditne procese, nadzorni okvir, notranje predpise ter modele MSRP 9 in bonitetne sisteme, ki jih je sprejela skupina).

14. novembra 2023 je bil posredovan osnutek poročila o zaključku inšpekcijskega pregleda, v katerem so bile povzete glavne ugotovitve inšpekcijske preiskave, potrjene v končnem poročilu, ki je bilo posredovano 13. decembra.

Inšpekcijski pregled CONSOB o stanju skladnosti z MiFID II v zvezi z upravljanjem produktov ter oceno ustreznosti/primernosti transakcij in s tem povezanih kontrol skladnosti

Consob je 22. februarja začel pregled modela skupine za opravljanje investicijskih storitev. Preverjanje se je osredotočilo na stanje skladnosti s predpisi o investicijskih storitvah s posebnim poudarkom na upravljanju produktov in postopkih za ocenjevanje ustreznosti in primernosti poslov, ki se izvajajo v imenu komitentov, ter na način, na katerega so razdeljeni in učinkovito izvedeni pregledi skladnosti na omenjenih področjih.

Consob je družbo Cassa Centrale o zaključku inšpekcijskega pregleda obvestil 7. novembra. Nadzorni organ bo ugotovitve, ki izhajajo iz inšpekcijskih pregledov, sprejel in sporočil v šestih mesecih od zgoraj navedenega datuma.

Učinki, povezani s konflikti na Bližnjem vzhodu

Izraelsko-palestinski spor se je začel 7. oktobra 2023 s kibernetскими napadi na platforme za pošiljanje opozorilnih sporočil izraelskemu prebivalstvu, le malo zatem pa so na Izrael sprožili prve rakete.

To zaporedje jasno kaže in dokazuje, v kolikšni meri je virtualna razsežnost današnjih konfliktov njihov sestavni del z vse pomembnejšimi in zato strateškimi učinki.

Poleg tega je več akterjev, ki predstavljajo grožnjo, sprožilo kibernetске napade na obeh frontah, tako na organizacije in države, ki podpirajo Državo Izrael, kot na palestinsko prebivalstvo. Samo od 7. do 17. oktobra je v konfliktu sodelovalo vsaj 178 skupin kibernetских aktivistov, strokovnjaki pa menijo, da bodo dejavnosti hektivizma, povezane z vojno med Izraelom in Hamasom, prisotne ves čas trajanja konflikta in bodo zajele organizacije in države, ki so neposredno ali posredno povezane z dogajanjem na spornem ozemlju.

Cassa Centrale Banca je v sodelovanju z Allitude povečala stopnjo pripravljenosti in povečala stalno analizo groženj, zbiranje in izkoriščanje kazalnikov ogroženosti, ki so jih posredovali viri Cyber Threat Intelligence, ter na ciljno usmerjene dejavnosti obveščanja in ozaveščanja na to temo, ki so se nanašale na celotno skupino, pri čemer so sodelovale funkcije korporativnega nadzora in najvišji vodstveni delavci.

Razvrstitev in vrednotenje posojil komitentom na podlagi splošnega modela oslabitve MSRP9

Za izračun pričakovane izgube na dan 31. decembra 2023 je Skupina Cassa Centrale v svoj model slabitev po MSRP 9, skladno z napovedmi navedenega načela, vključila makroekonomske scenarije, vključno z učinki rusko-ukrajinske vojne in negotovostjo razvoja gospodarskega in geopolitičnega konteksta: vidiki, ki v primerjavi s prejšnjimi pričakovanji bistveno vplivajo na napovedi rasti, glavne makroekonomske spremenljivke in finančne količnike za triletno obdobje 2024-2026.

Za določitev popravkov vrednosti portfelja posojil komitentom po MSRP9 na dan 31. decembra 2023 so bila sprejeta konservativna merila - vsekakor v skladu z določbami računovodskih standardov MRS/MSRP, saj je bila upoštevana negotovost, ki izhaja iz referenčnega geopolitičnega konteksta, in znatnega zvišanja obrestnih mer, do katerega je prišlo v letu 2023 in katerega cilj je bil zajeziiti inflacijsko spiralo.

V zvezi s tem je skupina v letu 2023 ohranila sistem minimalnih rezervacij na ravni geosektorjev, ki je bil uveden leta 2022, pri postavkah dobrih posojil, ki se štejejo za tvegane, saj spadajo v gospodarske sektorje, ki so najbolj izpostavljeni posrednim učinkom rusko-ukrajinskega konflikta (tako imenovani "energetski/plinovodni"). Poleg tega je skupina, da bi preprečila negativne učinke na kreditno tveganje, povezane z rastjo obrestnih mer, uvedla dodaten mehanizem za določanje ustreznih ravni dodatnega kritja (t. i. dodatkov) za kreditno izpostavljenost s spremenljivo obrestno mero, razvrščeno v drugo stopnjo.

Upravni odbor vodilne banke v skupini je na seji 25. maja 2023 za vse enote skupine odobril odpravo minimalnih ravni rezervacij za obstoječi portfelj na podlagi predpisa morato covid-19 od datuma poslovnega poročila na 30. junij 2023. To odločitev so podprle analize, opravljene v prvi polovici leta 2023, in pozitivna splošna ocena okvira kreditnega tveganja za obravnavani portfelj v primerjavi z veljavnim modelom MSRP9, in sicer v močno spremenjenih razmerah, za katere je značilno premagovanje izrednih razmer Covid-19 in v katerih se ponovno vzpostavljajo običajni pogoji amortizacije posojil, za katera velja prejšnji moratorij.

Skupina Cassa Centrale je za izračun pričakovane izgube na dan 31. decembra 2023 uporabila tri scenarije ("blagi", "osnovni", "neugodni"), pri čemer je ustrezno povprečila njihove prispevke v skladu z oceno makroekonomskih projekcij, ki predvidevajo, da bo okolje v prihodnosti še vedno zelo spremenljivo.

Poleg tega so bili na parametre PD in LGD uvedeni dodatni korektivni učinki, da bi se v model vključili prvi vplivi, povezani s podnebnimi in okoljskimi tveganji, ter v obsežnejši logiki tudi glavni dejavniki ESG, in se tako odrazili v rezervacijah za portfelj posojil komitentom.

V prvem četrtletju leta 2023 je bilo uradno zaključeno spremljanje pravilne razvrstitve kreditnih postavk, ki ga je izvajala služba za upravljanje nedonosnih posojil in tveganj v skupini, glede na razvoj kreditnega tveganja nasprotnih strank, ki so

bile upravičene do podpornih ukrepov Covid-19, medtem ko so se v letu 2023 izvajali običajni cikli spremljanja izpostavljenosti verjetnemu neplačilu in komitentov z odnosi v drugi fazi.

Za več podrobnosti glejte pojasnila k računovodskim izkazom v razdelku Drugi vidiki.

Izredni davek, obračunan na povečanje obrestne marže

26. člen (z naslovom "Izredni davek, izračunan na povečanje neto prihodkov od obresti") Uredbe z zakonsko močjo št. 104 z dne 10. avgusta 2023, objavljene v Uradnem listu št. 186 z dne 10.8.2023 (pretvorjene s spremembami v Zakon št. 136 z dne 9. oktobra 2023 v Ur. l. št. 236 z dne 9. 10. 2023) je za banke za eno leto uvedel breme izrednega davka, izračunanega na povečanje obrestne marže med letoma 2021 in 2023. Ureditev predvideva:

- rezervacijo za izredni davek, določen po stopnji 40% na pozitivni razpon obrestnih marž za leti 2023 in 2021, pri čemer se slednja poveča za 10%, z najvišjo mejo 0,26% izpostavljenosti tveganju na individualni podlagi (RWA), ugotovljeni na dan 31.12.2022, in se plača najpozneje do 30. junija 2024; izredni davek ni odbiten za namene davka na dohodek in regionalnega davka od dohodkov pravnih oseb;
- možnost neplačila zgoraj navedenega davka, če se znesek, ki ni nižji od dvainpolkratnika zgoraj določenega davka, pri odobritvi računovodskih izkazov za leto 2023 razporedi v nerazdeljivo rezervo. Zato predpis določa, da se dobiček, ki ga združne banke v skladu s 1. odstavkom 37. člena konsolidiranega Zakona o bančništvu in kreditiranju, kot je določen v Zakonski uredbi št. 385 z dne 1. septembra 1993, razporedijo v zakonsko rezervo, šteje za nerazdeljivo rezervo;
- upravičenost, da v primeru izgube ali dobička za leto 2023 v znesku, ki je nižji od zgoraj navedenega nerazdeljivega zneska, oblikuje ali dopolni rezervo tudi tako, da prednostno uporabi dobičke preteklih let, začeniši z zadnjimi, nato pa druge razpoložljive rezerve lastniškega kapitala;
- obveznost odvajanja davka in zakonskih obresti v primeru njegove razporeditve.

Pridružene banke, ob sprejemu poslovnega poročila za poslovno leto 2023, namenijo v nerazdeljive rezerve 2,5-kratnik davka in tako izkoriščajo možnost izbire, kot jo je določila vlada na podlagi zgoraj navedenih specifikacij.

Pomembna dejstva, nastala med poslovnim letom

Referenčni regulativni okvir, v katerem deluje Skupina, tudi potem, ko je bila priznana kot pomemben nadzorovani subjekt, je širok in jasno izražen ter je sčasoma privedel do organizacijskega in postopkovnega prilagajanja. V poslovnem letu 2023 je začelo veljati več predpisov, ki so vplivali na bančni sektor.

V nadaljevanju so povzeti glavni ukrepi, ki jih je Skupina izvedla v zvezi z najpomembnejšimi regulativnimi spremembami.

Preglednost

Obvestilo Banke Italije o enostranskih spremembah pogodbenih določil in pogojev zaradi gibanja obrestnih mer in inflacije

Banka Italije je 15. februarja 2023 na svoji spletni strani objavila obvestilo o enostranskih spremembah pogodbenih pogojev, ki jih povzročajo spremembe obrestnih mer in inflacija. Sporočilo je vsebovalo sklic na dopis na isto temo, ki so ga bankam poslale območno pristojne poslovalnice Banke Italije (v nadaljevanju "dopis"), in povzema njegovo vsebino.

V dopisu se je Banka Italije, potem ko je spomnila na prejšnje ukrepe na temo enostranskih sprememb pogodbenih pogojev 2, sklicevala na nedavni razvoj makroekonomskih razmer - zlasti na postopno povečevanje inflacije in posledične posege denarne politike ECB za zvišanje obrestnih mer -, zaradi katerih so številni posredniki enostransko spreminjali ekonomske pogoje za tekoče račune, ki jih je spodbudila rast splošnega indeksa cen.

Glede na to, da ima lahko zvišanje uradnih obrestnih mer v zadnjih mesecih pozitivne učinke na dobičkonosnost bank, ki bi lahko kompenzirali višje stroške poslovanja, ki so posledica inflacijske dinamike, je Banka Italije pozvala vse banke, naj skrbno in na podlagi uravnoteženega in celovitega pristopa ocenijo sprejetje enostranskih ukrepov, katerih upravičen razlog temelji na povečanju inflacije.

Banka Italije je tudi opozorila, da je trenutna faza restriktivne denarne politike sledila dolgemu obdobju izjemno nizkih ali celo negativnih obrestnih mer, zaradi česar so številne banke sprejele enostranske ukrepe za spremembo gospodarskih razmer, ki so se kazali zlasti v znižanju obrestne mere za vloge na tekočem računu in/ali povečanju provizij za vodenje tekočih računov. V zvezi s tem je Banka Italije pozvala banke, ki so izvedle takšne spremembe razmerij na tekočih računih, da "ocenijo, ali je smiselno spremeniti uporabljene pogoje glede na spremenjene okoliščine", in pojasnila, da je takšna sprememba potrebna v primerih, ko so bili navedeni ukrepi povezani z zavezo komitentom, da bodo spremenjene pogoje ponovno preučili, ko ne bodo več obstajali razlogi, ki so upravičevali spremembo.

Vodilna banka v skupini je po opravljenem pregledu tovrstnih ukrepov, ki so jih izvajale banke, bankam poslala posebna navodila, da bi formalno uredila presojo, kot je bila zahtevana z dopisom.

Smernice Banke Italije o t.i. revolving posojilih

Banka Italije je 19. aprila 2023 na svoji spletni strani objavila Nadzorne smernice o tako imenovanem "revolving" posojilu (v nadaljevanju: smernice), katerih namen je zagotoviti skladnost praks uporabe in spodbuditi ravnanja, ki so bolj pozorna na kakovost odnosov s potrošniki.

V skladu s smernicami so morale banke izvesti samooceno svojih služb, postopkov in praks. V primeru ugotovljene potrebe po korektivnih ukrepih se je od Banke Italije pričakovalo, da bo v treh mesecih od datuma izdaje smernic (julij 2023) pripravila načrt ukrepov in o tem obvestila nadzorni organ.

Po analizi, ki so jo opravile pristojne službe vodilne banke v skupni (ob aktivnem sodelovanju oddelka za zagotavljanje skladnosti), je bilo ugotovljeno, da:

- se smernice ne uporabljajo za banke v Skupini kot odobritelje revolving kreditov;
- je samo 26 točk smernic, ki so opredeljene kot veljavne za distribucijo produktov tretjih oseb, relevantnih za dejavnosti distribucije revolving kreditnih kartic, ki jih izvajajo vodilna in pridružene banke;
- so nadzor nad distribucijo in notranji predpisi skupine skladni z navedbami v točkah smernic pod črko b), brez poseganja v ustreznost zagotavljanja posebnih sklicevanj na revolving kreditne kartice v okviru splošnega nadzora skupine, sprejetega za trženje bančnih produktov tretjih oseb, ki spadajo pod VI. razdelek konsolidiranega Zakona o bančništvu, in brez poseganja v spremljanje stanja skladnosti s smernicami s strani posameznih odobriteljev, ki ga izvaja vodilna banka.

Glede na rezultate analize, opravljene v zvezi s stopnjo skladnosti s smernicami, ni bilo treba sprejeti akcijskega načrta, ki bi ga bilo treba sporočiti Banki Italije in izvesti do konca leta 2023.

Nadzorstveno poročanje

Posodobitev okrožnic Banke Italije št. 272, 217, 148, 286 in 154 o nadzorstvenem poročanju

S posodobitvijo omenjenih okrožnic Banke Italije so bile uvedene pomembne spremembe nadzorstvenega poročanja na naslednjih področjih:

- **investicijske storitve:** spremembe poročanja o svetovalni storitvi in finančnih instrumentih komitentov;
- **plačilne storitve:** zahtevajo se poročila o prenosljivosti plačilnih storitev (število zahtevkov in plačano nadomestilo za zamude), osnovnih računih (število zahtevkov za odprtje osnovnih računov v zadevnem obdobju) in zahtevkih za zavrnitev plačilnih transakcij;
- **vračila:** zahtevajo se nova poročila o vračilih zneskov, ki so jih banke neupravičeno odvzele komitentom, po vrsti produkta/storitve in območni razdelitvi;
- **enostranske spremembe:** na voljo je novo poročanje o enostranskih spremembah v odnosih s komitenti;
- **pritožbe:** zahteva se več podrobnosti o poročanju o številu prejetih pritožb in uvede se novo poročanje o številu pritožb, obravnavanih po izteku roka.

Zlasti je bila uvedena nova informacijska baza A7 "Odnosi s komitenti", katere prvo posredovanje je bilo določeno za 25. 9. 2023.

V vodilni banki se je začel poseben projekt usklajevanja, tudi s podporo zunanjega izvajalca IT, katerega cilj je bil doseči čim večjo avtomatizacijo pri ustvarjanju podatkov, o katerih se poroča.

28. novembra je posredovala tudi Banka Italije z objavo posodobitev okrožnic št. 286, 189, 148, 217, 115, 272 in 154. Posodobitve so namenjene zlasti:

- uskladitvi določb v zvezi z oslabljenimi kreditnimi izpostavljenostmi predpisom o poslovni krizi in insolventnosti, ki jih narekuje Zakonska uredba št. 14 z dne 12. januarja 2019 s spremembami, s katero je bil razveljavljen tako imenovani "Zakon o stečajju", v okrožnicah št. 272, 217, 148, 189, ki veljajo od referenčnega datuma 31. decembra 2023, in razveljavljena so bila ustrezna navodila iz prejšnje posodobitve teh okrožnic;
- dopolnitvi določil okrožnic št. 272 in 217 v zvezi s statistikami plačil z informacijami, uvedenimi z Uredbo ECB (EU) 2020/2011 z dne 1. decembra 2020, z veljavnostjo od referenčnega datuma 31. marca 2024;
- ponovni ugotovitvi, komu so namenjena določila v zvezi s prijavi, ki se uporabljajo za skupine SIM na podlagi določb odstavka 1-bis člena 11 konsolidiranega Zakona o financah, v okrožnicah št. 148 in 115, z veljavnostjo od datuma objave posodobitve predpisa;
- uvedbi dveh novih postavk o nakupu in prodaji posojil, ki sta potrebni za analizo uspešnosti poslovanja in tveganosti finančnih posrednikov v skladu s 106. členom konsolidiranega Zakona s področja bančništva, specializiranih za nakup in upravljanje oslabljenih izpostavljenosti, podobnih tistim, ki se že zahtevajo od bank, v okrožnici št. 217, z veljavnostjo od referenčnega datuma 31. marca 2024;
- boljši razčlenitvi podatkov v okrožnici št. 272 o sektorski razporeditvi komitentov v postavki, ki se nanaša na sektorske in teritorialne podatke o kakovosti posojil, ki velja od 1. januarja 2025;
- ureditvi obveznosti poročanja ponudnikov množičnega financiranja v skladu z ustreznimi evropskimi predpisi in obveznosti poročanja bank, ki izdajajo krite obveznice, na podlagi pooblastil, ki so bila dodeljena Banki Italije z novimi predpisi na tem področju, v okrožnici št. 286 z začetkom uporabe na datum poročanja 31. decembra 2023;
- spremembi shem poročanja in ustreznemu sistemu kodiranja v skladu z novimi posodobitvami predpisov o nadzornem poročanju v okrožnici št. 154.

Naložbene storitve

Smernice ESMA o nekaterih vidikih zahtev glede ustreznosti MiFID II

Organ ESMA je 3. aprila 2023 objavil uradni italijanski prevod *Končnega poročila* "Guidelines on certain aspects of the MiFID II suitability requirements", ki posodablja predhodne smernice o nekaterih vidikih ocenjevanja primernosti, izdane leta 2018. Glavne posodobitve se nanašajo na to, kako zajeti in oceniti strankine preference glede trajnosti, ki jih morajo posredniki upoštevati pri ocenjevanju primernosti finančne naložbe v skladu z Delegirano uredbo (EU) 2021/1253, ki je začela veljati 2. avgusta 2022.

Vodilna banka v Skupini je v okviru projekta revizije vprašalnika MIFID in modela Skupine za ocenjevanje ustreznosti, ki se je začel izvajati leta 2022 in se je nadaljeval leta 2023, upoštevala smernice ESMA iz dokumentov, navedenih v prejšnjih odstavkih.

Smernice ESMA o upravljanju produktov

Organ ESMA je 3. avgusta 2023 objavil uradni italijanski prevod *Končnega poročila* "Smernice o zahtevah za upravljanje produktov v skladu z MiFID II" v italijanskem jeziku, s katerim so bile posodobljene prejšnje smernice o zahtevah za upravljanje produktov v skladu z MiFID II, izdane leta 2018.

3. odstavek 16. člena in 2. odstavek 24. člena Direktive MiFID II določata, da morajo podjetja, ki pripravljajo ali distribuirajo finančne produkte, sprejeti ustrezne ureditve upravljanja, s katerimi zagotovijo, da podjetja v vseh fazah življenjskega cikla produkta zagotavljajo najboljše interese strank.

Navedene določbe za upravljanje morajo vključevati opredelitev in redno pregledovanje ciljnega trga končnih kupcev za vsak izdelek ter strategijo distribucije, ki je skladna z opredeljenim ciljnim trgom.

Smernice o upravljanju produktov so bile posodobljene, zlasti v zvezi z vključitvijo trajnostnih ciljev v postopek opredelitve ciljnega trga finančnega instrumenta v skladu z Delegirano direktivo (EU) 2021/1269.

Vodilna banka je načrtovala dejavnosti za prilagoditev modela upravljanja produktov Skupine novim zahtevam smernic ESMA.

Posodobitve direktive MiFID II (t. i. Quick-Fix)

V Uradnem listu št. 71 z dne 24. marca 2023 je bila objavljena Zakonska uredba št. 31 z dne 10. marca 2023 o izvajanju Direktive (EU) 2021/338 (t. i. Quick Fix Directive), ki spreminja Direktivo MiFID II v zvezi z zahtevami glede informacij za stranke (v nadaljnjem besedilu: „Uredba“).

Uredba z uvedbo novega odstavka 1-quater v 21. členu konsolidiranega Zakona o financah (t. i. TUF) določa obveznost finančnih posrednikov, da od 7. avgusta 2023 strankam v elektronski obliki zagotovijo vse informacije, ki jih zahtevajo predpisi o investicijskih storitvah. V skladu z določbami evropskih predpisov se lahko mali vlagatelji še naprej odločajo le za brezplačno prejemanje predpisanih razkritij na papirju (t. i. *opt-in*). Ta izbira ni predvidena za poslovne stranke in primerne nasprotne stranke, ki bodo od zgoraj navedenega datuma takšno dokumentacijo lahko prejemale le v elektronski obliki.

Glavna banka v skupini je vsem bankam posredovala posebne napotke o tem, kako ravnati v skladu z novimi predpisi, tako v zvezi z novimi komitenti kot tistimi, ki so obstajali na 7. avgust 2023.

Politike na področju prejemkov

Organ ESMA je 3. aprila 2023 objavil uradni italijanski prevod "Smernic o nekaterih vidikih zahtev glede prejemkov iz direktive MiFID II". Ta dokument z naslovom "**Guidelines on Certain Aspects of MiFID II Remuneration Requirements**" predstavlja celovito revizijo "Guidelines on Remuneration Policies and Practices", izdanih junija 2013 v skladu z Direktivo 2004/39/ES (t. i. "MiFID"), po reformi zahtev glede prejemkov in navzkrižja interesov, povezani z uvedbo MiFID II. Smernice se uporabljajo od 3. oktobra 2023 in nadomeščajo prejšnje. Za posrednike, ki so tudi zavezanci glede bonitetnih določb o prejemkih in spodbudah, ki jih je izdala Banka Italije v skladu s črko a) 53. člena konsolidiranega Zakona o bančništvu oziroma črko c-bis) 1. odstavka 6. člena konsolidiranega Zakona o financah se skladnost s smernicami ESMA izvaja v okviru teh določb. Glavna banka v skupini je zato začela izvajati analize, da bi po potrebi ocenila uskladitev dokumenta o politikah prejemkov in spodbud v skupini, ki bo sprejet leta 2024.

Boj proti pranju denarja

Regulativni okvir za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma je bil dopolnjen na naslednji način.

Organ EBA je 31. marca 2023 objavil končne osnutke v zvezi s spremembo "Smernic organa EBA o dejavnih tveganja pranja denarja in financiranja terorizma" iz julija 2021 ter "Smernic o procesih in kontrolah za učinkovito upravljanje tveganja pranja denarja in financiranja terorizma pri opravljanju finančnih storitev". Prve vsebujejo navodila o ukrepih, ki jih morajo finančne institucije sprejeti za odpravo zgoraj navedenih tveganj, če je stranka *neprofitna organizacija* (NPO), druge pa obravnavajo učinkovito upravljanje tveganj pranja denarja in financiranja terorizma s strani institucij, ki zagotavljajo dostop do finančnih storitev, ter pojasnjujejo povezavo med dostopom do finančnih storitev in obveznostmi na področju preprečevanja pranja denarja.

Organ EBA je na svojem spletišču objavil tudi italijanski prevod "Smernic o uporabi rešitev za vključitev strank na daljavo". Te določajo ukrepe, ki jih morajo zavezanci sprejeti pri izbiri instrumentov za identifikacijo strank na daljavo, in skupne standarde za razvoj in izvajanje postopkov identifikacije strank na daljavo.

V okviru izvajanja navedenih smernic EBA je bila v Uradnem listu št. 150 z dne 29. junija 2023 objavljena odločba Banke Italije št. 150 z dne 29. junija 2023, ki vsebuje spremembe odločbe z dne 30. julija 2019, ki vsebuje določbe o skrbnem

preverjanju strank. Zlasti sta bila razveljavljena tretji odstavek drugega dela oddelka VIII odločbe iz leta 2019 in njena Priloga 3. Sprememba je začela veljati 2. oktobra 2023.

Banka Italije je 6. aprila 2023 začela omejeno posvetovanje o predlaganih spremembah "*Določb o organizaciji, postopkih in notranjih kontrolah za namene preprečevanja pranja denarja*". Posvetovanje je bilo omejeno na panožna združenja, ki zastopajo posrednike. Namen sprememb je uvesti določbe smernic EBA, ki niso vključene v sedanje besedilo. Spremembe zadevajo zlasti drugi del, ki se nanaša na organe družb, pravila o prenosu funkcije na zunanje izvajalce in ureditve, ki se uporabljajo za skupine.

V Uradnem listu št. 121 z dne 25. maja 2023 je bila objavljena odločba Banke Italije z dne 12. maja 2023 o sprejetju odločbe FIU za nove kazalnike nepravilnosti pri poslovanju. Odločba je začela veljati 1. januarja 2024 in v enotnem besedilu povzema kazalnike za vse zavezanke glede aktivnega sodelovanja z namenom, da se zagotovi uporabno orodje za izboljšanje kakovosti sodelovanja.

Banka Italije in FIU sta 29. maja 2023 izdali sporočilo o "*prijavah in obvestilih v zvezi s sumljivimi transakcijami, povezanimi z izvajanjem Nacionalnega načrta za okrevanje in razvoj*". Sporočilo ponovno poziva k spremljanju transakcij, povezanih z ukrepi načrta, in k takojšnjemu poročanju o sumljivih transakcijah finančni obveščevalni enoti.

IVASS je 14. junija 2023 objavil posvetovalni dokument s predlogom za spremembo Uredbe IVASS št. 44/2019, katerega cilj je izvajanje "*Smernic EBA o politikah in postopkih, povezanih z upravljanjem skladnosti ter vlogo in odgovornostmi pooblaščenca za preprečevanje pranja denarja*". Namen smernic je uskladiti strukturo korporativnega upravljanja ter zagotoviti podrobna navodila v zvezi z vlogo in dolžnostmi korporativnih organov in nosilca funkcije preprečevanja pranja denarja.

V prvi polovici leta 2023 je Evropska unija izdala več izvedbenih uredb o omejevalnih ukrepih za boj proti pranju denarja in financiranju terorizma, vključno z ukrepi za zamrznitev sredstev in gospodarskih virov zoper določene osebe, ki so bile uvrščene na posebne sezname sankcij.

Varstvo osebnih podatkov

Informacijski pooblaščenec je 11. januarja 2023 izdal pozitivno mnenje o osnutku Zakonske uredbe o izvajanju tako imenovane direktive o žvižgaštvu. Glavna banka je preučila pomisleke, ki jih je nadzorni organ navedel v omenjenem mnenju, in ocenila, da so vsi navedeni elementi že upoštevani v notranjih postopkih skupine.

Informacijski pooblaščenec je 9. marca 2023 odobril kodeks ravnanja za dejavnosti telemarketinga in prodaje po telefonu. Kodeks ravnanja, ki ga določa in ureja člen 40 Uredbe EU št. 679/2016 (v nadaljnjem besedilu: GDPR), je namenjen zagotavljanju učinkovite in enotne uporabe ter skladnosti z nacionalno in evropsko zakonodajo o varstvu podatkov. Da bi se lahko uporabljal za določeno osebo, bodisi upravljavca ali obdelovalca podatkov, se morajo navedeni držati tega kodeksa in izpolnjevati njegove določbe. V tem primeru je glavna banka ocenila, da ni treba pristopiti k temu posebnemu kodeksu ravnanja, je pa priznala njegovo vsebino.

Zakonska uredba št. 24 z dne 10. marca 2023 je začela veljati 30. marca 2023. Kar zadeva varstvo osebnih podatkov, je v 14. členu uredba za vodilno družbo v skupini spremenila obdobje hrambe osebnih podatkov, ki se je zdaj podaljšalo na pet let od datuma sporočila končnega izida postopka poročanja.

Uredba z zakonsko močjo št. 48 z dne 4. maja 2023, t.i. Uredba o delu, je začela veljati 5. maja 2023. Z njo je zakonodajalec med drugim dopolnil regulativno določbo iz uredbe o preglednosti v zvezi s sistemi avtomatiziranega odločanja, ki lahko vplivajo na posameznega delavca. Zlasti je določeno, da morajo biti sistemi odločanja ali spremljanja, namenjeni zagotavljanju informacij, pomembnih za zaposlovanje ali imenovanje, upravljanje ali prenehanje delovnega razmerja, dodeljevanje nalog ali dolžnosti ter informacij, ki vplivajo na spremljanje, ocenjevanje, uspešnost in izpolnjevanje pogodbenih obveznosti zaposlenih, "popolnoma" avtomatizirani.

Evropski odbor za varstvo podatkov („EDPB“) je v prvi polovici leta 2023 sprejel dve smernici o obveščanju o kršitvah varstva osebnih podatkov (Smernice 9/2022) in pravici posameznikov do dostopa do podatkov (Smernice 1/2022). Čeprav dokumenta nimata pravne veljave, pomembno pojasnjujeta vprašanja varstva podatkov. Glavna banka je zlasti

analizirala objavljene dokumente in jih primerjala s svojimi notranjimi politikami in postopki ter ugotovila, da jih ni treba posodobiti. Vendar je bila Smernica 1/2022 o uveljavljanju pravice posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, koristna za odgovor na nekatere zahteve zainteresiranih fizičnih oseb.

Informacijski pooblaščenec je 26. oktobra 2023 sprejel odločbo o tolmačenju v zvezi z uveljavljanjem pravice do dostopa dedičev in oseb, ki so poklicanih k dedovanju, do osebnih podatkov umrlih oseb, s posebnim poudarkom na podatkih upravičencev iz polic življenjskega zavarovanja (glej spletni dokument št. 9954881 na institucionalni spletni strani informacijskega pooblaščenca). Z navedeno odločbo o tolmačenju informacijski pooblaščenec poziva zavarovalnice - v vlogi upravljavca podatkov -, da na zahteve za dostop, ki jih predložijo dediči in osebe, poklicane k dedovanju, odgovorijo tako, da preverijo da je oseba, ki uveljavlja pravico dostopa do podatkov pokojnika, nosilec materialne subjektivne pravice na področju dedovanja, oseba, poklicana k dedovanju ali dedič; da je interes, ki se zasleduje, konkreten in aktualen, tj. da dejansko obstaja v času dostopa do podatkov, da je instrumentalen in služi pripravi na zaščito posameznikove dedne pravice na sodišču.

Čeprav je ta odločba o tolmačenju neposredno namenjena zavarovalnicam, za katere banke delujejo kot obdelovalci podatkov za distribucijo zavarovalnih produktov, jo glavna banka v skupini pozorno spremlja, saj lahko vpliva tudi na nekatere tipične dejavnosti bank.

Upravna odgovornost subjektov

V obdobju poročanja je bila Zakonska uredba št. 231/2001 spremenjena z naslednjimi zakonodajnimi spremembami:

- z Uredbo z zakonsko močjo 2 z dne 5. januarja 2023 (spremenjeno s spremembami v Zakon št. 17 z dne 3. marca 2023), ki uvaja nujne ukrepe za obrate nacionalnega strateškega pomena, da bi zaščitili nekatere industrijske kontekste, ki se med drugim zaradi visokih cen energije soočajo s pomanjkanjem likvidnosti. Podrobneje: 5. člen navedene uredbe je vnesel naslednje spremembe v Zakonsko uredbo 231/2001:
 - 15. člen Zakonske uredbe 231/2001 (sodni komisar: uvedena je bila črka b-bis) v odstavku 1);
 - 17. člen Zakonske uredbe 231/2001 (Odprava posledic kaznivega dejanja: uvede se odstavek 1-bis);
 - 45. člen Zakonske uredbe 231/2001 (izvajanje preventivnih ukrepov: v odstavku 3 se doda nova poved);
 - 53. člen Zakonske uredbe 231/2001 (preventivni zaseg: uveden je nov odstavek 1-ter);
- Vendar je bilo ob upoštevanju dejstva, da določbe iz Zakonske uredbe vključujejo industrijske obrate, ki so bili v skladu s 1. členom Uredbe z zakonsko močjo št. 207 z dne 3. decembra 2012 razglašeni za obrate nacionalnega strateškega pomena, oziroma so bili določeni s posebnim Odlokom ministrskega sveta (glej člen 1 Uredbe z zakonsko močjo št. 207/2012), oblikovano mnenje, da se določbe Uredbe z zakonsko močjo št. 2 z dne 5. januarja 2023 za skupino ne uporabljajo.
- z Zakonsko uredbo št. 19 z dne 2. marca 2023 o izvajanju Direktive (EU) 2019/2121 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o spremembi Direktive (EU) 2017/1132 v zvezi s čezmejnimi preoblikovanji, združitvami in delitvami, ki določa kazenske sankcije v primeru lažnih ali zamolčanih izjav v zvezi z obstojem pogojev za izdajo potrdila iz člena 29 te uredbe. Isto kaznivo dejanje je bilo vključeno v katalog predhodnih kaznivih dejanj s spremembo 1. odstavka člena 25-ter Zakonske uredbe 231/200, ki določa globo od 150 do 300 deležev za podjetje.
- ocena, ali za glavno banko velja kaznivo dejanje lažnih ali zamolčanih izjav za izdajo zgoraj navedenega potrdila v zvezi s čezmejnimi podjetniškimi transakcijami, je bila ob upoštevanju narave njenega poslovanja, njenih možnosti za rast ter njenih preteklih, sedanjih in prihodnjih strategij, izdelana z upoštevanjem obsega izrednih podjetniških transakcij in s tem povezanih predhodnih dejavnosti dokumentarne in deklarativne narave. Kaznivo dejanje ni povzročilo nobenih sprememb modela, saj se glede na dejavnosti, ki jih opravlja banka, zdi možnost, da bi banka izvajala izredne transakcije, zelo majhna.
- z Zakonom št. 103 z dne 10. avgusta 2023, s katerim je bila s spremembami spremenjena Uredba z zakonsko močjo št. 69/2023. Z navedeno zakonodajno novostjo je bila spremenjena Zakonska uredba št. 231/2001, zlasti so bile uvedene naslednje posodobitve o zaplembi in preventivnem zasegu:
 - v 19. členu o zaplembi je bil dodan odstavek 2-bis. 5;
 - v odstavku 1-ter 53. člena o preventivnem zasegu se besedilo: "odstavek 1-bis.1 in 1-bis.2," nadomesti z naslednjim: "odstavek 1-bis.1, 1-bis.2, 1-septies, 1-octies, 1-novies in 1-decies.

- Uredba z zakonsko močjo št. 105 z dne 10. avgusta 2023, s spremembami pretvorjena v Zakon št. 137 z dne 9. oktobra 2023, vsebuje nujne določbe o kazenskem postopku, civilnem postopku, boju proti gozdnim požarom, odpravljanju odvisnosti od drog, zdravstvu in kulturi ter o osebju v sodstvu in javni upravi. Ta zakonodajna določba je posegla tako, da je (i) razširila seznam kaznivih dejanj iz členov 24 in 25-okties.1 z uvedbo kaznivih dejanj motenja svobode dražbe (člen 353 Kazenskega zakonika), motenja svobode postopka izbire izvajalca (člen 353-bis Kazenskega zakonika) in goljufivega prenosa vrednosti predmetov, člen 512-bis Kazenskega zakonika, ter (ii) in spremenila člena 452-bis (onesnaževanje okolja) in 452-quater (okoljska nesreča) Kazenskega zakonika na področju kaznivih dejanjih zoper okolje, ki sta navedena v členu 25-undecies (kazniva dejanja zoper okolje) Zakonske uredbe št. 231 z dne 8. junija 2001. V zvezi z zadnjima dvema regulativnima spremembama potekajo analize za oceno njunega vpliva na poslovanje Skupine.

Žvižgaštvo

15. marca 2023 je bilo v Uradnem listu objavljeno besedilo Zakonske uredbe št. 24 z dne 10. marca 2023 o izvajanju Direktive (EU) 2019/1937 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve prava Unije, ki vsebuje določbe o zaščiti oseb, ki prijavijo kršitve nacionalne zakonodaje.

Določbe omenjene uredbe so začele veljati 15. julija 2023, razen za zasebnike, ki so v zadnjem letu v povprečju zaposlovali do 249 delavcev za nedoločen ali določen čas, za katere je bila veljavnost uredbe odložena do 17. decembra 2023. Uredba izrecno določa, da se njene določbe ne uporabljajo za prijave kršitev, če so že obvezujoče urejene z določili Evropske unije ali nacionalnimi določili. Iz tega sledi, da se vzporedno z določbami iz uredbe še naprej uporabljajo disciplinske določbe o poročanju o kršitvah, ki so trenutno določene v členu 52-bis konsolidiranega Zakona o bančništvu in v okrožnici št. 285 Banke Italije ter v predpisih o preprečevanju pranja denarja.

Uredba določa tudi, da je treba poročila o kršitvah iz modelov, ki jih sprejmejo posamezne družbe, ali v vsakem primeru katere koli določbe Zakonske uredbe št. 231/2001, posredovati po kanalih, ki jih določa sama uredba. V tem smislu uredba določa tudi, da modeli organizacije in upravljanja (če jih sprejmejo družbe) predvidevajo notranje kanale poročanja.

Glavne novosti, ki jih uvaja uredba v zvezi s poročanjem o kršitvah, se nanašajo na naslednje vidike:

- razširitev objektivnega obsega kršitev, o katerih se poroča;
- razširitev kategorije oseb, ki lahko poročajo, kar vključuje tudi samozaposlene strokovnjake in svetovalce, ki delajo za zasebnike in delničarje, ter osebe z upravnimi, vodstvenimi, kontrolnimi, nadzornimi ali predstavnimi funkcijami, tudi če navedene funkcije opravljajo samo dejansko in ne tudi formalno. Za vse zgoraj naštetih primere velja varstvo tudi med poskusno dobo in pred ali po vzpostavitvi delovnega ali drugega pravnega razmerja;
- razširitev kroga oseb, ki jim je priznana zaščita pred povračilnimi ukrepi, ne le na prej omenjene osebe, ki podajo prijave, pritožbe ali javna razkritja, temveč tudi na tiste, zoper katere se lahko v vsakem primeru izrečejo taki ukrepi, tudi posredno;
- poleg notranjega kanala za poročanje je predvidena tudi:
 - možnost uporabe zunanjega kanala za poročanje, za kar je zadolžen protikorupcijski organ ANAC;
 - javno razširjanje (tj. prek tiska ali elektronskih medijev ali v vsakem primeru s sredstvi za razširjanje, ki lahko dosežejo veliko število ljudi);
- v zvezi z notranjim kanalom poročanja mora imeti prijavitelj poleg pisne prijave tudi možnost ustne prijave (prek telefonskih linij ali sistemov glasovnih sporočil) ali neposrednega srečanja z osebo, ki jo je organizacija določila za obravnavo prijav;
- dodelitev pristojnosti organu ANAC za izrek upravnih denarnih sankcij (predvidenih v višini do 50.000 evrov) v vseh primerih kršitve določil iz uredbe.

V zvezi s potrebo skupine po uskladihvi z določbami Uredbe 24/2023 je upravni odbor glavne banke 12. oktobra 2023 sprejel posodobljen "Pravilnik o prijavljanju nepravilnosti v skupini". Ta pravilnik določa vodenje vseh prijav, ki spadajo na področje uporabe pravilnika, z enotnim postopkom IT, katerega uporaba je skupaj z ustreznimi referenčnimi priročniki na voljo družbam skupine. Glede na to, da Uredba 24/2023 določa, da se za poročila o kršitvah modela ali v vsakem primeru Zakonske uredbe 231/2001 uporabljajo tudi ustrezne izpolnitve in roki, določeni v uredbi, je upravni odbor glavne banke 14. decembra 2023 sprejel tudi posodobitev modela 231, ki ga je sprejela matična družba, in ga uskladil s temi določbami.

Podnebna in okoljska tveganja

19. decembra 2022 je bila v Uradnem listu Evropske unije objavljena Uredba EU št. 2453/2022 z dne 30. novembra 2022, s katero so bili uvedeni izvedbeni tehnični standardi (EBA/ITS/2022/01) glede razkritja okoljskih, socialnih in upravljaljskih tveganj (ESG), ki jih je treba razkriti v okviru dokumenta z javnimi informacijami. Navedena uredba z 31. decembrom 2022 uvaja primerljiva razkritja, ki predstavljajo izpostavljenost institucij podnebnim tveganjem, ter predstavitev *ključnih kazalnikov uspešnosti (KPI)*, katerih namen je predstaviti sredstva, dodeljena za dejavnosti, ki so v skladu s taksonomijo EU opredeljene kot okoljsko trajnostne.

Skladnost s predpisi s področja IKT

40. posodobitev okrožnice Banke Italije št. 285/2013285/2013.

Banka Italije je 3. novembra 2022 objavila 40. posodobitev okrožnice 285/2013 o spremembi poglavja 4 "Informacijski sistem" in poglavja 5 "Neprekinjeno poslovanje" prvega dela, naslova IV okrožnice, za izvajanje "Smernic o upravljanju in varnosti tveganj informacijske tehnologije (IKT)" (EBA/GL/2019/04).

Smernice EBA določajo usklajen okvir ukrepov za obvladovanje tveganj IKT in varnostnih ukrepov, s katerimi se morajo opremiti banke.

Poglavje 4 ne govori več o skladnosti IKT, temveč o kontrolni funkciji druge stopnje, ki je odgovorna za upravljanje in nadzor tveganj IKT in varnostnih tveganj.

Njene naloge so:

- prispevati k opredelitvi politike informacijske varnosti in biti obveščena o vseh dejavnostih ali dogodkih, ki bistveno vplivajo na profil tveganja skupine, pomembnih operativnih ali varnostnih incidentih ter vseh bistvenih spremembah sistemov in procesov IKT;
- dejavno sodelovati pri projektih bistvenih sprememb informacijskega sistema in zlasti pri postopkih obvladovanja tveganj, povezanih s takimi projekti.

Banke lahko ustanovijo posebno funkcijo ali pa take naloge dodelijo funkcijama korporativne kontrole tveganj in skladnosti poslovanja v skladu z vlogami, odgovornostmi in pristojnostmi vsake od teh dveh funkcij, če so zagotovljeni pravilno izvajanje nalog, učinkovitost kontrol in potrebno strokovno znanje.

Analizirani so bili organizacijski in operativni učinki, ki izhajajo iz novih regulativnih zahtev in posledičnih prilagoditvenih ukrepov, in ugotovljeno je bilo, da jih z vidika makroodgovornosti že spremljajo in nadzirajo drugostopenjske funkcije korporativnega nadzora; zato se je Cassa Centrale Banca za namene izvajanja novega organizacijskega modela odločila, da naloge nove funkcije nadzora IKT in varnostnih tveganj dodeli obstoječim drugostopenjskim funkcijam korporativnega nadzora v obsegu njihovih pristojnosti.

Zaradi ukrepov, ki so bili izvedeni v zvezi z organizacijsko strukturo glavne banke, je bilo treba podrobno preučiti naloge in odgovornosti, ki so trenutno pristojne za linijske in kontrolne funkcije, vključene v procese upravljanja IKT in varnostnih tveganj, z dvojnimi cilji: doseči jasno razdelitev pomembnih področij in oceniti, ali trenutno vzpostavljeni informacijski tokovi zagotavljajo učinkovit nadzor in pokritost vseh zadevnih področij delovanja.

Do 1. septembra je bilo Banki Italije poslano poročilo o ukrepih, sprejetih za zagotovitev skladnosti z določbami iz 40. posodobitve, in začelo se je delo za preoblikovanje pričakovani nadzornega organa v ukrepe. Ti ukrepi so bili usmerjeni v izvajanje nadzora nad IKT in varnostnim tveganjem, ki so ga izvajale korporativne kontrolne funkcije, pri čemer so za zagotovitev celostnega pogleda na raven IKT in varnostnega tveganja še posebej pomembni mehanizmi povezovanja in operativnega usklajevanja, vzpostavljeni med službo za skladnost IKT in uradom za upravljanje operativnega tveganja, ter izmenjava informacijskih tokov s funkcijami prve ravni.

Uredba (EU) 2022/2554 Evropskega parlamenta in Sveta o digitalni operativni odpornosti za finančni sektor - DORA

14. decembra 2022 je bila objavljena Uredba DORA, katere cilj je spodbujati digitalno operativno odpornost z ureditvijo operativnih tveganj, ki izhajajo iz vse večje soodvisnosti med finančnim sektorjem in tretjimi ponudniki storitev, ter nadzornim organom zagotoviti ustrezna pooblastila za spremljanje teh tveganj. Okvir DORA, ki je del svežnja o digitalnih finančnih storitvah, je prvi zakonodajni akt na evropski ravni, ki celostno obravnava vprašanje digitalne operativne odpornosti finančnih storitev. Temeljni stebri, na katerih temelji Uredba DORA, so:

- oblikovanje skupnega okvira za usklajeno upravljanje tveganj IKT;
- uskladitev razvrščanja in poročanja o incidentih IKT s hitrim rokom poročanja (v istem dnevu po dogodku);
- vzpostavitev standardov na ravni EU za testiranje digitalne operativne odpornosti;
- pokrivanje minimalnih pogodbenih elementov, ki omogočajo popolno spremljanje tretjih oseb IKT;
- spodbujanje ozaveščenosti in poznavanja groženj IKT z izmenjavo informacij v celotnem sistemu.

Cassa Centrale Banca je po izvedbi analize za oceno skladnosti z določbami uredbe s končnim ciljem opredelitve strateškega načrta posegov za uskladitev z Uredbo DORA v drugi polovici leta 2023 nadaljevala usklajevanje in prilagajanje med različnimi vključenimi funkcijami, kar je omogočilo nadaljnjo obravnavo medfunkcijskih soodvisnosti.

V tem obdobju se je konsolidirala tudi nova zahtevana odgovornost (npr. za nadzor tretjih dobaviteljev IKT), da bi olajšali opredelitev operativnega izvedbenega načrta za leto 2024, ki vsebuje:

- funkcije po področjih pristojnosti, na katere vpliva navedeno;
- določitev prehodne odgovornosti (npr. za celovit popis kritičnih in pomembnih funkcij ter povezanih informacijskih sredstev, vključno s storitvami tretjih oseb in podpornimi viri IKT), ki se bo obravnavala v začetku leta 2024.

Poglavje 3

Poslovanje banke

KAZALNIKI USPEŠNOSTI POSLOVANJA BANKE

V nadaljevanju navajamo glavne kazalnike uspešnosti in tveganja za poslovno leto, zaključeno na 31. december 2023.

Kazalniki uspešnosti poslovanja²

KAZALNIKI	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba v %
STRUKTURNI KAZALNIKI			
Kreditni strankam / Sredstva skupaj	63,42 %	61,05 %	3,9%
Neposredne vloge skupaj / Sredstva skupaj	81,71 %	75,60 %	8,1%
Čisto premoženje / Sredstva skupaj	7,72 %	6,82 %	13,2%
Čisto premoženje/ Bruto plasirana sredstva	8,08 %	7,11 %	13,7%
Čisto premoženje/neposredne vloge strank	9,45 %	9,02 %	4,8%
Neto krediti/depoziti	77,58 %	81,14 %	(4,4%)
KAZALNIKI DONOSNOSTI			
Čisti dobiček/Neto premoženje (ROE)	7,85 %	5,52 %	42,4%
Čisti dobiček / Sredstva skupaj (ROA)	0,61 %	0,38 %	61,2%
Razmerje med stroški in prihodki (primarni stroški poslovanja/primarna posredniška marža)	56,66 %	69,77 %	(13,1%)
Obrestna marža/posredniška marža	83,71 %	68,44 %	22,3%
KAZALNIKI TVEGANJA			
Neto slaba posojila/neto terjatve do komitentov	0 %	0,14 %	(100,0%)
Popravki vrednosti na nedonosne izpostavljenosti/neto posojila komitentom	0,40 %	0,94 %	(57,8%)
Popravki vrednosti na druge slabe kredite/bruto slabi krediti	100,00 %	92,36 %	8,3%
Popravki vrednosti na druge nedonosne izpostavljenosti/druge bruto nedonosne izpostavljenosti	86,35 %	71,95 %	20,0%
Popravki vrednosti na donosne izpostavljenosti/bruto donosne izpostavljenosti	0,51 %	0,50 %	2,9%
KAZALNIKI PRODUKTIVNOSTI			
Poslovni izid iz poslovanja na zaposlenega	209.369	184.717	13,4%
Strošek zaposlenih	86.662	72.050	20,3%

Leta 2023 je banka zaznala splošno izboljšavo kazalnikov donosnosti, tveganja in produktivnosti. Glede na dinamiko obsega je banka zabeležila rast posojil komitentom v višini +2,0 %, ki jo je spremljala rast vlog komitentov v višini +6,64 %. Zaradi te dinamike obsega se je razmerje med neto krediti/vlogami zmanjšalo za 4,4 %. V okviru skupnih vlog, ki so se povečale za +7,27 %, je bila pri posrednih vlogah zabeležena rast (+8,70 %).

Glede kazalnikov donosnosti je bilo ugotovljeno splošno izboljšanje obravnavanih kazalnikov. Ob upoštevanju marže za primarno posredništvo oziroma v neto vrednosti brez dobička od prodaje in ponovnega nakupa finančnih sredstev in obveznosti ter primarnih operativnih stroškov oziroma brez vrednosti rezervacij za prostovoljna prenehanja delovnega razmerja in drugih rezervacij, je bilo ugotovljeno izboljšanje primarnega razmerja med stroški in prihodki v višini 13,1%.

Na področju količnikov tveganja je prišlo do splošnega izboljšanja vseh količnikov, s posebnim poudarkom na povečanju popravkov vrednosti nedonosnih izpostavljenosti. Splošni razvoj mas je omogočil izboljšavo stanja glede posredniške marže na zaposlenega.

² Terjatve do komitentov vključujejo posojila in predujme komitentom za strošek amortizacije in po pošteni vrednosti ter se torej razlikujejo od izpostavljenosti do komitentov, navede v bilanci.

3.2 - POSLOVNI REZULTATI

Prerazporejen izkaz poslovnega izida³

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Čiste obresti	18.228	12.996	5.232	40,26%
Čiste opravnine (provizije)	5.794	5.954	(161)	(2,70%)
Čisti rezultat sredstev in obveznosti do virov sredstev v portfelju	(2.368)	(61)	(2.307)	3793,74%
Dividende in podobni prihodki	121	99	21	21,34%
Čisti poslovni prihodki	21.774	18.989	2.785	14,67%
Stroški za osebje	(9.357)	(7.718)	(1.639)	21,23%
Drugi upravni stroški	(6.279)	(6.160)	(118)	1,92%
Poslovne amortizacije	(694)	(776)	83	(10,66%)
Popravki/ponovni dvig čistih vrednosti za kreditno tveganje	(1.278)	(3.037)	1.759	(57,91%)
Stroški poslovanja	(17.607)	(17.691)	84	(0,48%)
Rezultat operativnega poslovanja	4.167	1.297	2.870	221,19%
Druge čiste rezervacije in popravki čistih vrednosti od ostalih sredstev	(176)	580	(756)	(130,43%)
Drugi neto dohodki/odhodki	1.220	1.413	(193)	(13,67%)
Dobiček (izguba) od odstopa naložb in deležev	(2)	28	(31)	(108,32%)
Bruto tekoči rezultat	5.209	3.319	1.890	56,94%
Davki na dohodek	(689)	(478)	(212)	44,31%
Dobiček (izguba) operativnih dejavnosti, ki jih je banka prenehala izvajati v neto vrednosti brez davkov	-	-	-	
Čisti rezultat	4.519	2.841	1.678	59,06%

Obrestna marža

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Prihodki iz obresti in podobni prihodki	23.490	14.558	8.931	61,35%
<i>od tega prihodki iz obresti, pripoznani po efektivni obrestni meri</i>	<i>23.180</i>	<i>14.668</i>	<i>8.512</i>	<i>58,03%</i>
Odhodki za obresti in podobni odhodki	(5.262)	(1.562)	(3.699)	236,78%
Obrestna marža	18.228	12.996	5.232	40,26%

Aktivne obresti so se povečale za 8.931 tisoč evrov oziroma za 61,35 % v primerjavi s poslovnim letom, zaključenim na 31. december 2022. To povečanje je bilo predvsem posledica spremembe pogojev glede tržnih obrestnih mer (gibanje Euribor) in splošnega povečanja poslovanja na področju posojil komitentom.

Pasivne obresti so se povečale za 3.699 tisoč evrov (236,78 %). To povečanje je posledica spremenjenih pogojev za operacije refinanciranja pri ECB (avkcije TLTRO III) in splošnega povečanja stroškov v zvezi z obstoječimi vlogami.

Posledično se je obrestna marža povečala za 5.232 tisoč evrov (+40,26 %).

³ Za podrobnejšo poslovodno predstavitev rezultatov so prerazvrščeni ekonomski podatki drugačni od preglednic Banke Italije.

Posredniška marža

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Čiste obresti	18.228	12.996	5.232	40,26%
Čiste opravnine (provizije)	5.794	5.954	(161)	(2,70%)
Dividende in podobni prihodki	121	99	21	21,34%
Čisti poslovni izid iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju	42	42	1	1,33%
Čisti rezultat od varovanja pred tveganjem	(14)	(36)	22	(61,72%)
Čisti dobiček (izguba) od odstopa in ponovne pridobitve finančnih sredstev ter obveznosti	(2.493)	12	(2.505)	(21358,79%)
Čisti rezultat iz drugih finančnih sredstev in obveznosti, določenih za merjenje po poštenu vrednosti prek izkaza poslovnega izida	97	(78)	175	(224,33%)
Posredniška marža	21.774	18.989	2.785	14,67%

Čiste provizije so se v primerjavi s preteklim letom zmanjšale za -161 tisoč evrov, kar je posledica nižjih marž na področju vodenih prihrankov, in manjšega števila izdanih zaščitnih zavarovalnih polic v letu 2023 v primerjavi z letom 2022.

Dobički od prodaje ali ponovnega odkupa finančnih sredstev in obveznosti so se v primerjavi s predhodnim letom zmanjšali za -2.505 tisoč evrov, kar je posledica odločitve banke, da vnaprej prenese portfelje vrednostnih papirjev zaradi nadzorovane realizacije kapitalskih izgub.

Stroški poslovanja

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Administrativni stroški:	15.635	13.878	1.757	12,66%
- Stroški delovne sile	9.357	7.718	1.639	21,23%
- Drugi upravni stroški	6.279	6.160	118	1,92%
Poslovne amortizacije	694	776	(83)	(10,66%)
Druge rezervacije (brez popravkov za kreditna tveganja)	176	(580)	756	(130,43%)
- od tega plasirana sredstva in jamstva	128	(183)	311	(169,88%)
Drugi odhodki/prihodki od poslovanja	(1.220)	(1.413)	193	(13,67%)
Stroški poslovanja	15.285	12.661	2.624	20,73%

Višina operativnih stroškov se je v primerjavi s podatkom na 31. december 2022 znižala.

Na referenčni datum so znašali 15.285 tisoč evrov v primerjavi z 12.661 tisoč evrov na 31. december 2022 (+20,73 %).

Podrobna analiza posameznih postavk kaže, da je strošek za zaposlene v višini 9.357 tisoč evrov višji od tistega za leto 2022, ki je znašal 1.639 tisoč evrov oziroma za 21,23 %. To povečanje je predvsem posledica rezervacije za prostovoljno odpoved delovnega razmerja s strani šestih zaposlenih v letu 2023, v višini 1.345 tisoč evrov, in povečanja zaradi učinkov nove nacionalne kolektivne pogodbe, podpisane leta 2022.

Ostali upravni stroški so se povečali za 118 tisoč evrov. To povečanje je povezano z višjimi izdatki za IT in večjim obsegom ukrepov za lokalno skupnost.

Ostale rezervacije izkazujejo povečanje za 756 tisoč evrov v primerjavi z 31. decembrom 2022. Pozitivni saldo, zabeležen v letu 2022 v višini 580 tisoč evrov, je posledica neizpolnjevanja pogojev in precenjenih ocen, povezanih s Skladom.

Bruto tekoči rezultat

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Posredniška marža	21.774	18.989	2.785	14,67%
Stroški poslovanja	(15.285)	(12.661)	(2.624)	20,73%
Čisti popravki vrednosti za kreditno tveganje	(1.276)	(3.021)	1.744	(57,74%)
Ostali popravki čistih vrednosti na opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva	-	-	-	
Drugi neto dohodki (odhodki)	(4)	12	(16)	(135,84%)
Bruto tekoči rezultat	5.209	3.319	1.890	56,94%

Analiza makro postavk izkaza poslovnega izida kaže, da so dosežene marže v primerjavi z letom 2022 višje za 14,67 %, operativni stroški pa so zabeležili 20,73 % povišanje. Postavka popravki čiste vrednosti za kreditno tveganje izkazuje negativno vrednost v višini -1.276 tisoč evrov s pozitivno razliko 1.744 tisoč evrov v primerjavi z letom 2022.

Dobiček poslovnega obdobja

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Tekoči operativni dobiček/izguba pred obdavčitvijo	5.209	3.319	1.890	56,94%
Davek na dohodke iz rednega poslovanja	(689)	(478)	(212)	44,31%
Dobiček/izguba iz rednega poslovanja po obdavčitvi	4.519	2.841	1.678	59,06%
Dobiček (izguba) iz opuščениh poslovnih dejavnosti po obdavčitvi	-	-	-	
Dobiček/izguba poslovnega leta	4.519	2.841	1.678	59,06%

Dobiček obdobja znaša 4.519 tisoč evrov in je za 59,06 % višji od tistega za leto 2022. Davek od dohodka znaša -689 tisoč evrov.

PREMOŽENJSKI AGREGATI

Prerazvrščena bilanca stanja⁴

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
SREDSTVA				
Denar v blagajni in stanje na računih	4.741	4.521	219	4,9%
Izpostavljenosti do bank	15.371	11.842	3.529	29,8%
<i>od tega po pošteni vrednosti</i>	1.579	1.485	93	6,3%
Izpostavljenosti v razmerju do komitentov	472.863	461.375	11.488	2,5%
<i>od tega po pošteni vrednosti</i>	682	1.736	(1.054)	(60,7%)
Finančna sredstva	225.387	255.334	(29.947)	(11,7%)
Deleži	612	612	(1)	(0,1%)
Opredmetena in neopredmetena osnovna sredstva	6.098	6.395	(298)	(4,7%)
Davčna sredstva	3.269	4.109	(840)	(20,4%)
Ostale postavke sredstev	17.304	11.508	5.796	50,4%
Sredstva skupaj	745.645	755.698	(10.053)	(1,3%)
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV				
Obveznosti do bank	66.375	123.290	(56.915)	(46,2%)
Neposredne vloge	609.296	571.342	37.954	6,6%
- obveznosti do komitentov	578.331	563.343	14.988	2,7%
- Izdani vrednostni papirji	30.965	7.998	22.966	287,1%
Druge finančne obveznosti	163	-	163	
Rezervacije (tveganja, stroški in delo)	2.695	2.685	10	0,4%
Davčne obveznosti	424	29	396	1378,5%
Ostale postavke obveznosti do virov sredstev	9.131	6.836	2.295	33,6%
Skupaj obveznosti	688.085	704.182	(16.097)	(2,3%)
Čisti kapital	57.560	51.516	6.044	11,7%
Skupaj obveznosti in čisti kapital	745.645	755.698	(10.053)	(1,3%)

⁴ Za boljšo poslovodsko predstavitev rezultatov so prerazporejeni premoženjski podatki drugačni od preglednic Banke Italije.

Skupne vloge komitentov

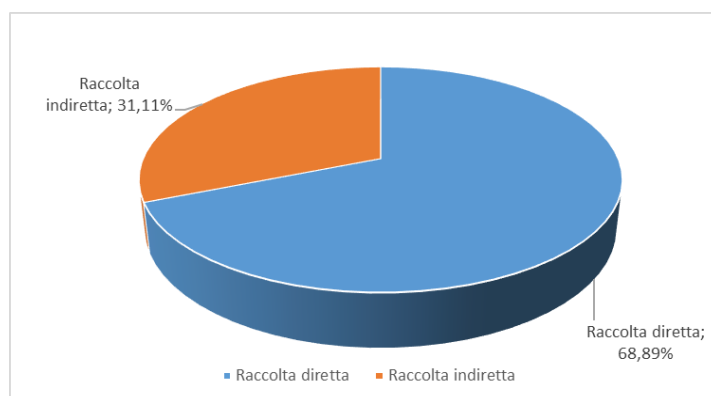
(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Neposredne vloge	609.296	571.342	37.954	6,64%
Tekoči računi in vloge na vpogled	573.373	560.618	12.755	2,28%
Vloge z dogovorjeno zapadlostjo	2.505	211	2.293	1084,67%
Terminski nakupi in posojanje vrednostnih papirjev	-	-	-	
Obveznice	9.242	1.671	7.571	453,22%
Druge vloge	24.177	8.842	15.335	173,43%
Posredne vloge	275.205	253.190	22.015	8,70%
Vodeni prihranki	183.995	182.005	1.989	1,09%
od tega:				
- Investicijski skladi in SICAV	52.114	48.024	4.089	8,52%
- Upravljanje premoženja	27.967	27.756	211	0,76%
- Bančno-zavarovalniški produkti	103.914	106.226	(2.312)	(2,18%)
Vodeni prihranki	91.211	71.185	20.026	28,13%
od tega:				
- Obveznice	66.873	47.577	19.296	40,56%
- Delnice	24.338	23.608	730	3,09%
Vloge skupaj	884.501	824.532	59.969	7,27%

V letu 2023 je gibanje vlog pokazalo rast vrednosti; srednjeročni in dolgoročni finančni instrumenti so pokazali pozitiven trend. Pozitiven trend je bil zaznan tudi pri kratkoročnih finančnih instrumentih in finančnih instrumentih na vpogled.

Skupni depoziti strank, ki jih sestavljajo neposredne vloge, instrumenti upravljanja premoženja, naložbena zavarovanja in skladi, znašajo 884.501 tisoč evrov, in beležijo rast v višini 59.969 tisoč evrov na letni osnovi (+7,27 %).

Kot je pojasnjeno spodaj, so neposredne vloge predstavljale 68,89 % celotnega manjšega znižanja v primerjavi s prejšnjim poslovnim letom. Posredne vloge so se v primerjavi z 31. decembrom 2022 povečale za 0,84 %. V spodnji tabeli so prikazani odstotki skupnih vlog komitentov.

ODSTOTKOVNA SESTAVA VLOG KOMITENTOV	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba v %
Neposredne vloge	68,89%	69,29%	(0,59%)
Posredne vloge	31,11%	30,71%	1,33%

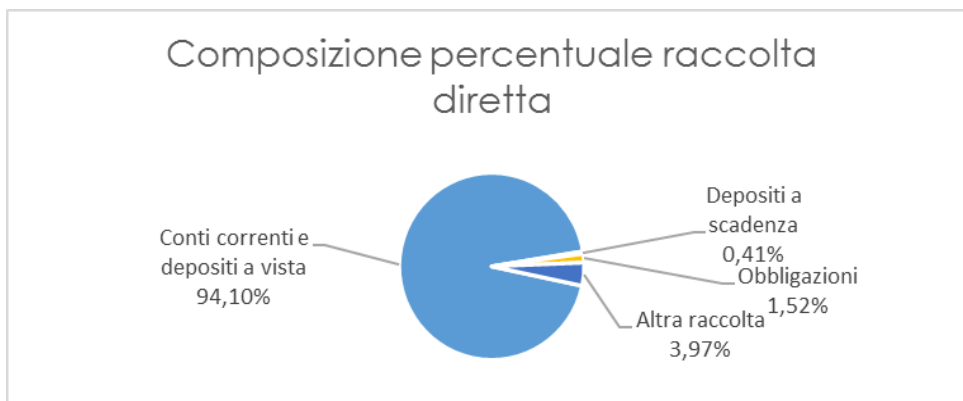
Neposredne vloge

Agregat vlog, ki ga sestavljajo obveznosti do strank, izdani vrednostni papirji in finančne obveznosti, ocenjene po pošteni vrednosti, na 31. december 2023 znaša 609.296 tisoč evrov. V primerjavi z 31. decembrom 2022 se je povečal (+37.954 tisoč evrov oziroma za +6,64 %).

Če primerjamo agregate s podatki za december 2022, ugotovimo, da:

- so obveznosti do strank dosegle 575.878 tisoč evrov, kar pomeni, da beležijo povišanje v višini 15.049 tisoč evrov v primerjavi s koncem leta 2022 (+2,68 %) kot posledica povišanja transakcijskih računov,
- na 31. december 2023 posojila na obveznice izkazujejo stanje v višini 9.242 tisoč evrov; obveznice vključujejo izdaje MREL v višini 9.242 tisoč evrov, ki jih je v celoti vpisala glavna banka CCB.
- druge vloge, ki vključujejo tudi potrdila o depozitu, znašajo 24.177 tisoč evrov in so višje v primerjavi s koncem leta 2022 (+173,43 %). Ta sprememba je predvsem posledica odločitve o postopnem podaljšanju trajanja neposrednih vlog.

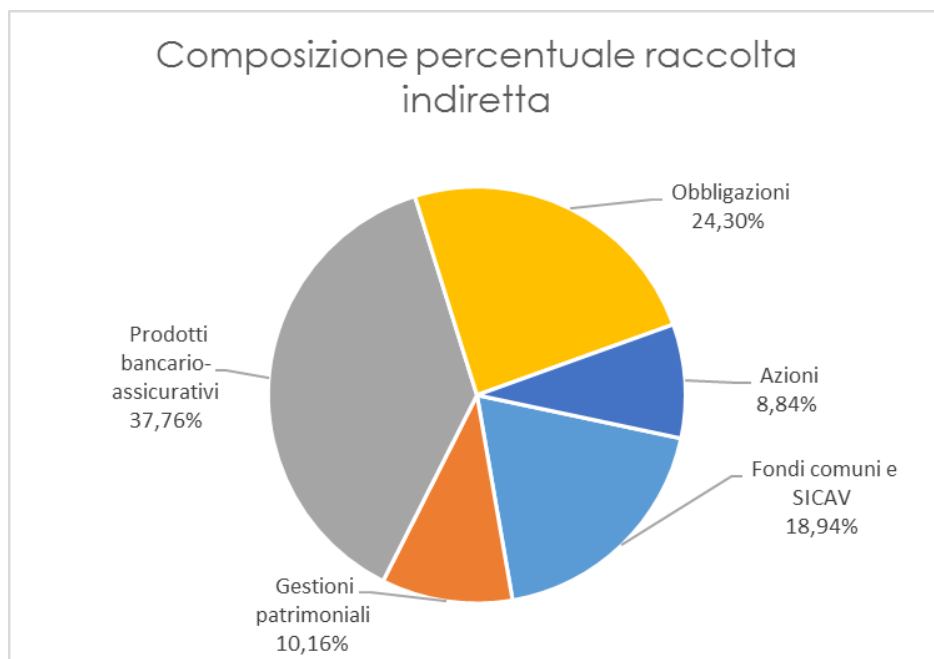
NEPOSREDNE VLOGE	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba v %
Tekoči računi in vloge na vpogled	94,10%	98,12%	(4,10%)
Vloge z dogovorjeno zapadlostjo	0,41%	0,04%	925,00%
Terminski nakupi in posojanje vrednostnih papirjev	0,00%	0,00%	
Obveznice	1,52%	0,29%	424,14%
Druge vloge	3,97%	1,55%	156,13%
Neposredne vloge skupaj	100%	100%	

Posredne vloge

Posredne vloge strank so se v letu 2023 povečale za 22.015 tisoč evrov (+8,7 %), kar je posledica naslednjih dinamik:

- rast komponente vodenih prihrankov v višini 1.989 tisoč evrov (+ 1,09 %), k čemur je prispevala zlasti uspešnost skladov (+ 4.089 tisoč evrov; + 8,52 %);
- za 20.026 tisoč evrov (+28,13 %) večji obseg vodenih prihrankov.

Terjatve do strank

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Posojila po amortizirani vrednosti	472.181	461.830	10.352	2,2%
Transakcijski računi	12.460	12.850	(391)	(3,0%)
Posojila	429.779	405.771	24.008	5,9%
Drugi krediti	28.069	38.247	(10.177)	(26,6%)
Nedonosna izpostavljenost	1.873	4.961	(3.088)	(62,3%)
Poštena vrednost posojil	682	1.736	(1.054)	(60,7%)
Skupaj terjatve do strank	472.863	463.565	9.298	2,0%

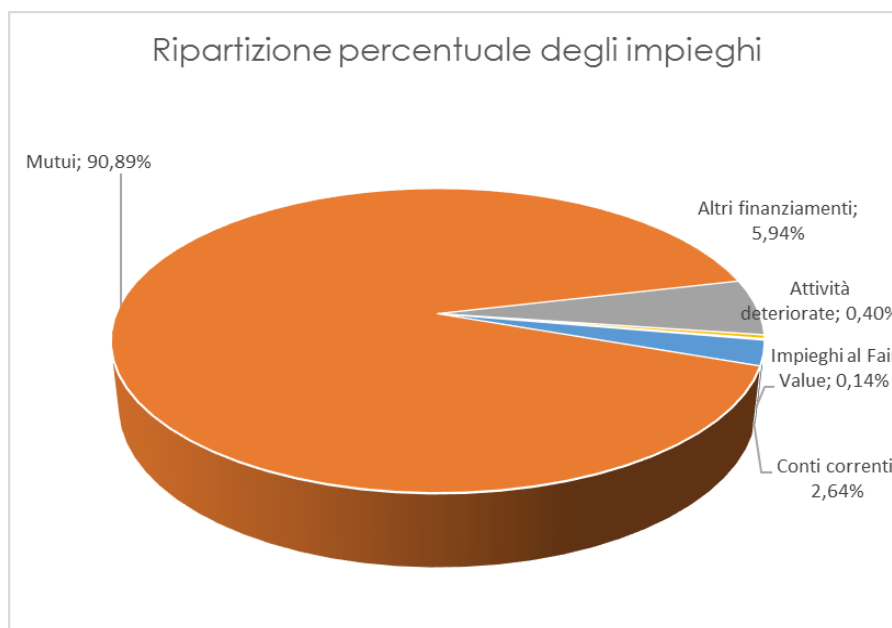
Posojila komitentom so znašala 472.863 tisoč evrov in so se povečala v primerjavi s stanjem na 31. december 2022 (+9.298 tisoč evrov, kar znaša +2,0 %).

Če primerjamo agregate s podatki za december 2022, ugotovimo, da:

- je stanje na transakcijskih računih znašalo 12.460 tisoč evrov in se je zmanjšalo za 391 tisoč evrov v primerjavi s koncem leta 2022 (- 3,0 %),
- so krediti znašali 429.779 tisoč evrov, kar predstavlja povišanje za 24.008 tisoč evrov v primerjavi s stanjem na 31. december 2022 (+5,9 %),
- so ostala posojila znašala 28.069 tisoč evrov, kar je za 10.177 tisoč evrov manj kot na 31. december 2022 (- 26,6 %),
- je nedonosna izpostavljenost znašala 1.873 tisoč evrov, kar je -3.088 tisoč evrov manj kot na 31. december 2022 (- 62,3 %).

Odstotkovna sestava terjatev do strank

ODSTOTKOVNA SESTAVA TERJATEV DO STRANK	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba v %
Transakcijski računi	2,63%	2,77%	(5,05%)
Posojila	90,89%	87,53%	3,84%
Drugi krediti	5,94%	8,25%	(28,00%)
Nedonosna izpostavljenost	0,40%	1,07%	(62,62%)
Poštena vrednost posojil	0,14%	0,37%	(62,16%)
Skupaj terjatve do strank	100%	100%	

Razmerje med posojili in vlogami znaša 77,58 % s -4,4 % znižanjem v primerjavi z vrednostjo na 31. december 2022 (81,14 %).

Kakovost kreditnega portfelja

Denarna sredstva do komitentov

Denarna sredstva do komitentov brez prevrednotovanja so navedena pod postavko 40 v sredstvih v bilanci stanja »Finančna sredstva, ocenjena v amortizirani vrednosti« in pod postavko 20 v sredstvih v bilanci stanja »Finančna sredstva po pošteni vrednosti (FV) z učinkom na izkaz poslovnega izida«.

V spodnji tabeli je tako navedena višina posojil komitentom za izplačane kredite in za sredstva po pošteni vrednosti, kot so zavarovalne pogodbe za kapitalizacijo in posojila, odobrena Jamstvenemu skladu vplačnikov (Fondo di Garanzia dei Depositanti) in Začasnemu skladu združenih bank (Fondo Temporaneo delle Banche di Credito Cooperativo) za ukrepe, namenjene reševanju kriz v bančništvu.

31/12/2023				
(vrednosti v tisoč evrih)	Bruto izpostavljenost	Skupni popravki vrednosti	Neto izpostavljenost	Stopnja pokritosti
Oslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	20.135	(18.262)	1.873	90,70%
- slabi krediti	6.413	(6.413)	-	100,00%
- Verjetna neplačila	13.518	(11.810)	1.708	87,36%
- Zapadli/prekoračeni krediti	203	(38)	164	18,97%
Neoslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	474.595	(3.053)	471.542	0,64%
Neto denarna sredstva do komitentov v amortizirani višini	494.730	(21.315)	473.414	4,31%
Oslabljene izpostavljenosti po pošteni vrednosti	-	-	-	
Neoslabljene izpostavljenosti po pošteni vrednosti	682	-	682	0,00%
Neto denarna sredstva do komitentov po pošteni vrednosti	682	-	682	0,00%
Neto denarna sredstva do komitentov skupaj	495.412	(21.315)	474.096	

31/12/2022				
(vrednosti v tisoč evrih)	Bruto izpostavljenost	Skupni popravki vrednosti	Neto izpostavljenost	Stopnja pokritosti
Oslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	23.732	(18.771)	4.961	79,10%
- slabi krediti	8.305	(7.671)	634	92,36%
- Verjetna neplačila	15.405	(11.097)	4.308	72,03%
- Zapadli/prekoračeni krediti	22	(3)	19	14,74%
Neoslabljene izpostavljenosti v amortizirani višini	459.839	(2.971)	456.869	0,65%
Neto denarna sredstva do komitentov v amortizirani višini	483.571	(21.742)	461.830	4,50%
Oslabljene izpostavljenosti po pošteni vrednosti	-	-	-	
Neoslabljene izpostavljenosti po pošteni vrednosti	1.729	-	1.729	0,00%
Neto denarna sredstva do komitentov po pošteni vrednosti	1.729	-	1.729	0,00%
Neto denarna sredstva do komitentov skupaj	485.300	(21.742)	463.559	

V primerjavi s stanjem na dan 31. decembra 2022 smo zabeležili naslednje, pomembnejše trende:

- razvoj bruto slabih kreditov je prizadel 12 novih knjiženj v skupni vrednosti 903 tisoč evrov, ki jih predstavljajo: verjetna neplačila v višini 877 tisoč evrov (od tega eno, za katero veljajo ukrepi odloga plačila, v skupnem znesku 188 tisoč evrov), iz kategorije zapadlih/neplačanih izpostavljenosti za 20 tisoč evrov in iz kategorije donosnih posojil za 7 tisoč evrov. Bruto vrednost slabih kreditov na 31. december 2023 beleži znižanje v višini -22,7 % v primerjavi s koncem leta 2022 in znaša 6.413 tisoč evrov. Vpliv bruto slabih kreditov na vsa posojila znaša 1,29% in se je znižal v primerjavi z 1,71 % s konca leta 2022.
- Tekom poslovnega leta je bilo predvidenih 12 verjetnih neplačil v okviru dobrih terjatev v višini 1.824 tisoč evrov (od tega je bil za 1 upoštevan ukrep *foberarance* v skupni vrednosti 17 tisoč evrov); bruto vrednost verjetnih neplačil ob izteku poslovnega leta znaša 13.518 tisoč evrov in je nižja glede na primerljivi podatek na 31. december 2022 - glede skupne vrednosti izpostavljenosti, razvrščene kot neredne in prestrukturirane terjatve v višini 1.887 tisoč evrov (-12,2 %). Delež verjetnih neplačil znaša 2,73 % celotnih kreditov (v primerjavi s 3,17 % v letu 2022);
- zapadle/neplačane izpostavljenosti so se nekoliko povečale, in sicer na 203 tisoč evrov.

V poslovnem letu 2023 banka ni izvedla nobenega posla prodaje nedonosnih izpostavljenosti.

Vpliv nedonosnih izpostavljenosti na vse terjatve znaša 4,06 % in se je nekoliko zmanjšal v primerjavi z decembrom 2022.

Neto nedonosne izpostavljenosti so se znižale na 1.873 tisoč evrov v primerjavi z 4.961 tisoč evrov v letu 2022.

Podrobneje:

- stopnja pokritosti slabih kreditov znaša 100 % in je v primerjavi s podatkom ob koncu leta 2022 višja (92,36%),
- stopnja pokritosti verjetnih neplačil znaša 87,36 %, medtem ko je 31. decembra 2022 znašala 72,03%. V zvezi z navedenim navajamo, da če razčlenimo popravke vrednosti po glavnih sestavnih delih za analizo, znaša odstotek popravka izpostavljenosti, razvrščenih kot verjetna neplačila *non forborne*, 76,53 %.
- Pri prekoračeni/zapadli izpostavljenosti (ki izkazuje povprečni coverage v višini 18,97 % v primerjavi s 14,74 % iz decembra 2022), navajamo, da znaša povprečni odstotek popravka zapadlih/prekoračenih izpostavljenosti *non forborne* 18,97 %.
- Pokritost vseh nedonosnih izpostavljenosti se je v primerjavi s koncem leta 2022 povišala za 11,6 % in znaša 90,70 %.
- Stopnja pokritosti donosnih izpostavljenosti skupaj znaša 0,64 %. V zvezi s tem želimo, ob upoštevanju višje inherentne tveganosti, izpostaviti večji vpliv ocenjene kolektivne rezerve za terjatve *forborne performing*, v višini 8,49 %, ki se je v primerjavi z ustrežno vrednostjo ob koncu leta 2022 povečala (+0,95 %).

Strošek kreditov v višini razmerja med neto popravki pri denarnih kreditih komitentom in bruto izpostavljenostjo se je z 0,62 % v prejšnjem poslovnem letu zmanjšal na 0,26 % na 31. december 2023.

Kazalniki kakovosti kreditnega poslovanja s komitenti v višini amortiziranih stroškov

KAZALNIK	31/12/2023	31/12/2022
Bruto nedonosne izpostavljenosti/Bruto krediti	4,06%	4,89%
Bruto slabi krediti/Bruto krediti	1,29%	1,71%
Bruto verjetna neplačila/Bruto krediti	2,73%	3,17%
Neto nedonosne izpostavljenosti/Neto krediti	0,40%	1,07%

V primerjavi s stanjem na 31. december 2022 opažamo znižanje kazalnika bruto slabih terjatev/bruto kreditov v višini 0,83%.

Poslovanje z bankami

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Kreditni bankam	15.371	11.842	3.529	29,80%
<i>od tega po pošteni vrednosti</i>	1.579	1.485	93	6,28%
Obveznosti do bank	(66.375)	(123.290)	56.915	(46,16%)
Čisti rezultat poslovanja z bankami	(51.004)	(111.448)	60.444	(54,24%)

31. decembra 2023 je neto dolg iz poslovanja z bankami znašal 51.004 tisoč evrov. Za primerjavo je 31. decembra 2022 znašal 111.448 tisoč evrov.

Neto izpostavljenost do bank upošteva tudi operacije refinanciranja pri ECB v višini 64.000 tisoč evrov, ki jih je banka izvršila preko zastave sredstev, upravičenih za zavarovanje tovrstnih izpostavljenosti. Sem spadajo tudi posojila, pridobljena preko *TLTRO pri Cassa Centrale* v skupni vrednosti 44.000 tisoč evrov.

Delež, ki ga predstavlja portfelj posojilnega premoženja pri Banca Centrale, danega kot zavarovanje na posebni račun Cassa Centrale, je konec poslovnega leta 2023 znašal 84.280 tisoč evrov (od tega 66.000 tisoč evrov finančnih sredstev in 18.280 tisoč evrov posojil z jamstvom ABACO) v primerjavi s 147.571 tisoč evrov konec poslovnega leta 2022. Zmanjšanje za 63.291 tisoč evrov je bilo posledica zmanjšanja obveznosti do bank po zapadlosti financiranja TLTRO-III v višini 50.000 tisoč evrov in deloma zmanjšanja posojil na trgu.

Sestava in dinamika portfelja finančnih sredstev

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Državne obveznice	216.049	237.501	(21.452)	(9,03%)
V višini amortiziranega stroška	129.173	175.964	(46.791)	(26,59%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	86.876	61.537	25.339	41,18%
Drugi dolžniški vrednostni papirji	1.363	8.281	(6.918)	(83,54%)
V višini amortiziranega stroška	1.363	1.377	(14)	(0,98%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	-	6.904	(6.904)	(100,00%)
Delnice in udeležbe v kapitalu	6.342	7.113	(770)	(10,83%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	-	-	-	
Po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	6.342	7.113	(770)	(10,83%)
Deleži skladov OICR (organov za kolektivne naložbe prihrankov)	251	251	(1)	(0,26%)
Po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	251	251	(1)	(0,26%)
Finančna sredstva skupaj	224.005	253.146	(29.141)	(11,51%)

Navajamo, da trajanje v portfelju finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti z vplivom na skupno donosnost, povprečno znaša 1,7 let, medtem ko znaša povprečno trajanje pri portfelju finančnih sredstev, ocenjenih na podlagi stroška amortizacije, 3,8 leta.

Gibanje portfelja vrednostnih papirjev je predvsem povezano s spremembo »finančnih sredstev po pošteni vrednosti na amortizirani strošek«, ki so se v obravnavanem obdobju zmanjšala za 46.805 tisoč evrov, s 177.341 tisoč evrov na 130.536 tisoč evrov. Konec decembra 2023 so navedeno postavko pretežno sestavljali italijanski državni vrednostni papirji v skupni protivrednosti 127.041 tisoč evrov. Druge sestavine sestavljajo državne obveznice, ki so jih izdale druge evropske države, in preostala druga finančna sredstva.

Po drugi strani so se finančna sredstva, "merjena po pošteni vrednosti z vplivom na vseobsegajoči donos", povečala za 17.665 tisoč evrov, s 75.554 tisoč evrov na 93.219 tisoč evrov.

Skupna finančna sredstva so se na splošno zmanjšala za 29.141 tisoč evrov zaradi deloma neizvedene reinvesticije finančnih sredstev z zapadlostjo leta 2023 (kritje odplačila posojil TLTRO-III).

Glede finančnega profila predstavljajo vrednostni papirji s spremenljivo obrestno mero 36 % portfelja, tisti s fiksno obrestno mero pa 64 % skupnega portfelja finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti, ki vplivajo na skupno donosnost in po amortizirani vrednosti.

Izpeljani finančni instrumenti

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	1.219	2.188	(969)	(44,28%)
Ostali izvedeni instrumenti	-	-	-	-
Neto izvedena sredstva skupaj	1.219	2.188	(969)	(44,28%)

Transakcije z izvedenimi finančnimi instrumenti za varovanje pred tveganjem se nanašajo predvsem na kritje portfelja kreditov s fiksno obrestno mero. Varovanja pred tveganjem so bila vzpostavljena za zmanjšanje izpostavljenosti neugodnim spremembam poštene vrednosti zaradi obrestnega tveganja. Uporabljene pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih so bile tipa obrestne zamenjave (interest rate swap).

Na dan 31.12.2023 se je zaradi delnega znižanja obrestnih mer swap zmanjšala poštena vrednost vzpostavljenih izvedenih finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem, in sicer z 2.188 tisoč evrov na 1.219 tisoč evrov, kar je negativna sprememba v višini 969 tisoč evrov v primerjavi z 31. 12. 2022.

V zvezi s poslovanjem z izvedenimi finančnimi instrumenti so vzpostavljeni pogodbeni in operativni zaščitni ukrepi v skladu z zahtevami evropskih predpisov o izvedenih finančnih instrumentih (v nadaljevanju: regulativa EMIR).

Osnovna sredstva

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Deleži	612	612	(1)	(0,13%)
Opredmetena osnovna sredstva	5.889	6.153	(264)	(4,29%)
Neopredmetena osnovna sredstva	209	243	(34)	(13,85%)
Osnovna sredstva skupaj	6.709	7.008	(298)	(4,26%)

Na 31. december 2023 so osnovna sredstva skupaj, vključno z udeležbami v kapitalu in opredmetenimi ter neopredmetenimi osnovnimi sredstvi, znašala 6.709 tisoč evrov in so se znižala v primerjavi z decembrom 2022 (-298 tisoč evrov; -4,26%).

Postavka udeležba v kapitalu v višini 612 tisoč evrov se je v primerjavi z decembrom 2022 zmanjšala (- 1 tisoč evrov ali - 0,13 v odstotkih).

Opredmetena sredstva so izkazovala vrednost 5.889 tisoč evrov in so se znižala v primerjavi z decembrom 2022 (-4,29%) ter odražajo gibanje amortizacije.

Neopredmetena osnovna sredstva (ki jih v glavnem predstavlja programska oprema) izkazuje vrednost v višini 209 tisoč evrov in so nižja v primerjavi z decembrom 2022 (-34 tisoč evrov) na podlagi naložb, izvedenih v obravnavanem obdobju.

Sestava rezervacij za tveganja in stroške

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Obveznosti in izdana jamstva	921	877	44	4,98%
Odpravnine in podobne obveznosti	-	-	-	
Druge rezervacije za tveganja in druge stroške	561	562	(1)	(0,04%)
- Pravni in davčni spori	9	9	-	0,00%
- Stroški dela	485	548	(63)	(11,48%)
- Drugo	67	4	63	1487,15%
Rezervacije za tveganja in stroške skupaj	1.482	1.439	43	3,02%

Prevzete obveznosti in dana jamstva so se povečala za 44 tisoč evrov (+4,98) zaradi višjih popravkov zunajbilančnih postavk.

Druge rezervacije za obveznosti in stroške vključujejo stroške za osebje, ki znašajo 561 tisoč evrov in so podrobno opisane v nadaljevanju:

- a) jubilejne nagrade v višini 112 tisoč evrov;
- b) bonus za uspešnost v višini 204 tisoč evrov;
- c) rezervacije za osebje za spodbude za odpoved delovnega razmerja s strani zaposlenega v višini 171 tisoč evrov.

Čisti kapital

Trenutna in pričakovana kapitalaska ustreznost je od nekdaj podlaga za strateško planiranje. Ta ugotovitev velja še toliko bolj v sedanjih razmerah, v katerih imajo lastna sredstva vse večjo vlogo tako pri podpiranju lokalnega gospodarstva kot pri zagotavljanju trajnostnega razvoja banke.

Ravno zaradi tega banka že dalj časa sledi strategiji širitve članstva in upošteva načela o preudarni rezervaciji znatnih deležev ustvarjenega dobička, ki vselej presegajo z zakonom določene vrednosti. Tudi zaradi premišljenega razporejanja sredstev raven kapitala presega z zakonom določene zahteve.

Na dan 31. decembra 2023 znaša kapital 57.560 tisoč evrov. Povišanje v primerjavi s podatkom na dan 31. decembra 2022 znaša 11,73%. Kapital je porazdeljen, kot sledi:

(vrednosti v tisoč evrih)	31/12/2023	31/12/2022	Sprememba	Sprememba v %
Kapital	139	136	3	2,05%
Lastne delnice (-)	-	-	-	
Vplačano doplačilo za deleže	39	29	11	37,63%
Rezervacije	52.143	49.360	2.783	5,64%
Rezerva ovrednotenj	720	(849)	1.569	(184,73%)
Kapitalski instrumenti	-	-	-	
Dobiček (izguba) poslovnega leta	4.519	2.841	1.678	59,06%
Lastniški kapital skupaj	57.560	51.516	6.044	11,73%

Spremembe lastniškega kapitala so prikazane v specifičnem bilančnem izkazu, na katerega se sklicujemo.

K »presežku iz prevrednotenja« se prištevajo rezerve za finančna sredstva, vrednotene po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa (FVOCI) v višini 1.030 tisoč evrov in aktuarske rezerve pri pokojninskih programih z vnaprej določenimi dohodki v višini 311 tisoč evrov.

Povišanje „Rezerv ovrednotenij“ v primerjavi z 31. decembrom 2022 je povezano s spremembami poštene vrednosti finančnih sredstev, ocenjenih po pošteni vrednosti, ki vplivajo na skupno donosnost (FVOCI), knjiženih v poslovnem letu 2023.

„Rezerve“ vključujejo tudi že obstoječe rezerve dobička (zakonite rezerve) in pozitivne ter negativne rezerve zaradi prehoda na mednarodne računovodske standarde IAS/IFRS, ki niso knjižene v „Rezervah ovrednotenij“.

3.4 - LASTNA BONITETNA SREDSTVA TER KAPITALSKA USTREZNOST

Lastna bonitetna sredstva so izračunana na podlagi premoženjskih vrednosti in poslovnega izida ter določena v skladu z računovodskimi standardi MRS/MSRP, s sprejetimi računovodskimi usmeritvami in ob upoštevanju vsakič veljavne previdnostne obravnave.

Lastna sredstva skupaj sestavljata kapital prvega reda (Tier 1 - T1) in kapital drugega reda (Tier 2 - T2). Podrobneje predstavlja kapital prvega reda seštevke osnovnega kapitala prvega reda (Common Equity Tier 1 - CET1) in dodatni kapital prvega reda (Additional Tier 1 - AT1).

Omenjeni agregati (CET1, AT1 in T2) so določeni z algebrskim seštevanjem pozitivnih in negativnih elementov, ki jih sestavljajo, upoštevaje t. i. »bonitetne filtre«. Bonitetni filtri zajemajo vse pozitivne in negativne popravke temeljnega kapitala prvega reda, ki jih je nadzorni organ uvedel, da bi zmanjšal potencialno volatilnost kapitala.

Ob koncu decembra 2023 znaša osnovni kapital prvega razreda (Common Equity Tier 1 - CET1) banke, določen v skladu z zgoraj navedenimi pravili in predpisi, 57.518 tisoč evrov. Kapital prvega reda (Tier 1 - T1) znaša 57.518 tisoč evrov. Kapital drugega reda (Tier 2 - T2) znaša 0 tisoč evrov.

Lastna sredstva tako znašajo 57.518 tisoč evrov.

Pri količinski opredelitvi teh bilančnih agregatov so bili upoštevani tudi učinki prehodne ureditve MSRP9, ki je od 31. 12. 2023 sestavljena izključno iz komponente, ki izhaja iz dinamičnega pristopa, kot je bil uveden z Uredbo EU 2017/2395 in spremenjen z Uredbo EU 873/2020 (t. i. Quick Fix), katerih vpliv na primarni kapital banke 1. reda znaša 411 tisoč evrov.

Prilagoditev količnika CET1, ki se nanaša na »dinamično komponento«, se lahko izvede v obdobju med letoma 2020 in 2024 s postopnim upoštevanjem zgoraj navedenega učinka na količnik CET1 za vsako od 5 let prehodnega obdobja:

- 2020 – 100%
- 2021 – 100%
- 2022 – 75%
- 2023 – 50%
- 2024 – 25%

Da bi se izognili dvojni aplikaciji bonitetne koristi, pri upoštevanju prehodnih določb za določitev količnika CET1 moramo seveda vzporedno prilagoditi kapitalske zahteve za kritje kreditnega tveganja oziroma prilagoditi vrednost izpostavljenosti, določenih v skladu s 1. poglavjem 111. člena uredbe CRR. Od junija 2020 se navedeno usklajevanje odraža na ponderiranih sredstvih za tveganja z uporabo faktorja ponderacije tveganja v višini 100 %, obračunanega na znesek posameznih sestavin, izračunano glede na vpliv popravka, vnesenega v CET1. Takšna ureditev je nadomestila uporabo na začetku predvidenega faktorja postopnosti, določenega na podlagi dopolnila 1 k vplivu na popravek, vnesen v CET1. Ob ugotovljeni potrebi je treba vzporedno prilagoditi tudi odložene terjatve za davek (DTA), povezane z večjimi popravki vrednosti, odbitimi ali ponderiranimi za 250%.

Izvajanje zgoraj navedenih opcij je fakultativno; Banka je sprejela sklep o uporabi statične in dinamične komponente filtra in o tem obvestila Banko Italije 26/06/2018.

Tudi od 31. 12. 2023 je bila uporaba zunanjih bonitetnih ocen, ki jih je izdala priznana zunanja bonitetna institucija, razširjena na regulativna portfelja izpostavljenosti do institucij in izpostavljenosti do podjetij, poleg portfelja Centralni organi državne uprave ali centralne banke in izpostavljenosti do listinjenja za namen določanja kapitalskih zahtev za kreditno tveganje.

Glede na to spremembo so povzete sprejete bonitetne agencije, razčlenjene po zadevnih portfeljih:

- Centralni organi državne uprave ali centralne banke: Moody's;
- Izpostavljenosti iz naslova listinjenja: Moody's;
- Izpostavljenosti do bank: Moody's;
- Izpostavljenosti do podjetij: CRIF ratings.

Ta odločitev je del splošnejšega okvira postopne optimizacije tveganju prilagojene aktive, tudi zaradi pričakovanih koristi, povezanih z uporabo novih določb Basla IV.

Prav tako vas obveščamo, da se bo od 31. 12. 2022, ko bodo na konsolidirani ravni preseženi pragovi, predvideni za metodologijo OEM, za namen določanja kapitalskih zahtev v zvezi s tveganjem nasprotne stranke, uporabljala metodologija SA CCR SIMPLIFIED v skladu s členom 281 CRR II.

Ta metoda predstavlja poenostavljeno metodologijo kot alternativo metodi OEM, ki jo uporabljajo posredniki z izpostavljenostmi iz naslova izvedenih finančnih instrumentov v višini manj kot 300 milijonov evrov in 10 % sredstev subjekta, kot je določeno v 1. točki člena 273bis CRR II.

Nazadnje je treba opozoriti, da so se tudi v letu 2023 upoštevale dodatne določbe, ki so bile v celoti uvedene že v letu 2022 v skladu z uporabo določb Uredbe EU št. 876/2019 - t. i. uredbe EU CRR II - (npr. izvajanje novega *SME supporting factor in infrastructure factor*), ki ju določa navajana uredba ter upoštevanje ureditve v Calendar Provisioning - NPL Backtop, ki je uvedlo specifično znižanje lastnih sredstev v primeru nezadostnega kritja za posojila slabe kakovosti (Uredba EU 2019/630).

LASTNIŠKI KAPITAL IN PREMOŽENJSKI KOLIČNIKI	31/12/2023	31/12/2022
Temeljni kapital prvega reda – CET 1	57.518	54.368
Kapital prvega reda – TIER 1	57.518	54.368
Kapital drugega reda – TIER 2	-	-
Tehtana tvegana aktiva skupaj	284.181	277.919
CET1 Capital ratio (temeljni kapital prvega reda / Tehtana tvegana aktiva skupaj)	20,24%	19,56%
Tier1 Capital ratio (kapital prvega reda 1 / Tehtana tvegana aktiva skupaj)	20,24%	19,56%
Total Capital Ratio (lastniški kapital skupaj / tehtana tvegana aktiva skupaj)	20,24%	19,56%

Tveganju prilagojena sredstva (RWA) so se povečala z 277 tisoč evrov na 284 tisoč evrov, pri čemer je povečanje predvsem posledica izračuna zahteve glede operativnega tveganja. Povezana tveganju prilagojena sredstva so na dan 31.12.23 znašala 39.771 tisoč evrov, medtem ko so na dan 31.12.22 znašala 34.468 tisoč evrov.

Na 13.12.2021 je banka pridobila vnaprejšnje dovoljenje na podlagi členov 28, 29, 30, 31 in 32 Delegirane uredbe (EU) 241/2014 in členov 77 ter 78 Uredbe EU 575/2013 za odkup/povračilo instrumentov CET1 lastne izdaje v višini 10 tisoč evrov.

Skladno z 2. odstavkom 28. člena navedene Delegirane uredbe je znesek navedenega dovoljenega plafona, brez upoštevanja že uporabljenih zneskov, nižji za ustrezni del lastnih sredstev v višini 10 tisoč evrov na 31. december 2023.

Na podlagi gornjih ugotovitev razmerje med kapitalom prvega reda in tveganju prilagojeno aktivo (CET 1 capital ratio) znaša 20,24 % (19,56 % na 31.12.2022); razmerje med kapitalom prvega reda in tveganju prilagojeno aktivo (T1 capital ratio) znaša 20,24 % (19,56 % na 31.12.2022); razmerje med lastniškim kapitalom in tveganju prilagojeno aktivo (total capital ratio) znaša 20,24 % (19,56 % na 31.12.2022).

Izboljšanje kapitalskih *količnikov* v primerjavi s prejšnjim letom (zlasti "količnika skupnega kapitala") je v glavnem zasluga dobička poslovnega leta na dan 31. decembra 2023, ki je znašal 4.519 tisoč evrov in je bil že vključen v izračun lastniškega kapitala.

Višina lastnega kapitala banke na dan 31. decembra 2023 več kot zadošča vsem zavezujočim stopnjam kapitalске ustreznosti kot tudi kombiniranim zahtevam po kapitalskih rezervah.

Pogoj glede finančnega vzvoda banke na 31.12.2023 znaša 6,68 % in je torej višji od minimalnega predpisanega v višini 3 %.

Poglavje 4

Poslovna struktura

Organi banke

Na zadnjem občnem zboru so bili na funkciji članov upravnega odbora potrjeni člani Gabriele Ferfaglia, Marko Pertot in Marko Petelin.

Na istem občnem zboru je bil ponovno izvoljen tudi nadzorni odbor. Za predsednika nadzornega odbora je bil imenovan g. Aldo Cunja, za dejanska člana sta bila imenovana Martina Malalan in Ugo Tomsič, kot nadomestna člana pa Jana Legiša in Roberto Novello. Kot člani razsodišča so bili za naslednje triletno obdobje, poleg predsednice Irene Jakin, izvoljeni še odvetnika Boštjan Starc in Alessandro Feri kot dejanska člana ter odvetnika Walter Coren in Mitja Primosig kot nadomestna člana.

Poslovna struktura

Naša banka ima v svojem prostoru 14 poslovalnic, ki se nahajajo v pokrajinah Trst in Gorica.

V letu 2023 je ZKB še naprej posodabljala svoj poslovni model, pri čemer je namenila posebno pozornost naslednjim vidikom:

- digitalnemu prehodu,
- preoblikovanju poslovalnic v strukturo vozlišč in krakov za izboljšanje učinkovitosti;
- dejavnosti preusmeritve poslovanja z nižjo dodano vrednostjo s šalterjev na samopostrežne rešitve (bančni avtomati, elektronsko bančništvo);
- opredelitvi, usposabljanju in večjemu ciljnemu usmerjanju zaposlenih, ki bodo prevzeli svetovalno vlogo, zlasti izobraževanju kolegov v okviru podjetniškega svetovanja in upravljanja premoženja;
- konsolidaciji segmentiranja komitentov v portfelje za pravočasno in učinkovito uporabo sistema upravljanja odnosov s komitenti (Customer Relationship Management).

Ob koncu leta 2023 je organigram sestavljalo 104 oseb, kar predstavlja znižanje za 2 osebi v primerjavi z letom 2022.

V letu 2023 je bila zaposlena 1 nova oseba.

104 zaposlenih je bilo razporejenih, kot sledi: 2 poslovodji, 34 vodstvenih kadrov in 68 uradnikov oziroma višjih uradnikov.

V letu 2023 se je osebje udeležilo raznih tečajev (specialističnih tečajev ali obveznih tečajev ter strokovnega usposabljanja). Udeležba znaša kar 659 dni oziroma 4.940 delovnih ur. Od leta 2019 se ZKB pretežno poslužuje izobraževanja, ki ga organizira vodilna družba CCB.

Poglavje 5

Sistem notranjega nadzora in obvladovanja tveganj

V skladu s svojim poslovnim in operativnim modelom je banka izpostavljena različnim vrstam tveganja, ki so povezana z dejavnostmi kreditnega in finančnega posredovanja.

Z namenom, da zagotovi ustrezno obvladovanje tveganj, skladnost poslovanja s strategijami in politikami družbe ter uresničevanje zanesljivega in preudarnega korporativnega upravljanja, je banka vzpostavila sistem notranjega nadzora (v nadaljevanju »SCL«), ki je urejen v skladu z varnostnimi nadzorstvenimi določili, vsebovanimi v okrožnici št. 285/2013 Banke Italije, ki ga sestavljajo pravila, funkcije, službe, človeški viri, postopki in procedure, katerih namen je doseganje naslednjih ciljev:

- preverjanje izvajanja strategij in politik podjetja;
- obvladovanje tveganj v okviru omejitev, določenih z referenčnim okvirom, za opredelitev nagnjenosti k tveganju (Risk Appetite Framework ali RAF);
- zaščita vrednosti sredstev in varovanje pred izgubami;
- učinkovitost in uspešnost poslovnih procesov;
- zanesljivost in varnost informacij in IT postopkov;
- preprečevanje tveganja, da je banka (lahko tudi nenamerno) vpletena v nezakonite dejavnosti (s posebnim poudarkom na prekrških, ki so povezani s pranjem denarja, oderuštvom in financiranjem terorizma);
- skladnost poslovanja podjetja z zakonodajo in nadzorno regulativo ter z notranjimi politikami, predpisi in procedurami.

ORGANI DRUŽBE IN REVIZIJA RAČUNOVODSKIH IZKAZOV

Glavno odgovornost za zagotavljanje celovitosti, skladnosti, funkcionalnosti in zanesljivosti sistema notranjega nadzora nosijo organi banke v skladu s svojimi pristojnostmi.

Upravni odbor posluje v skladu z določbami statuta in načeli, določenimi v aktih, ki jih je na tem področju sprejela glavna banka v skupini. Navedene naloge izvaja v skladu z navodili vodilne družbe v skupini na področju strategij, politik, načel za ocenjevanje in merjenje tveganj.

Upravni odbor svoje naloge izvaja s sklicevanjem na navodila vodilne banke v skupini in zlasti:

- imenuje interno odgovorno osebo, ki nudi podporo pri izvajanju nadzora nad poslovanjem, katerega izvajajo zunanji sodelavci,
- sprejema revizijski načrt in programe dejavnosti za direkcije Compliance, AML in Risk Management,
- skrbi za odpravljanje pomanjkljivosti, ugotovljenih pri preverjanju.

Upravni odbor je seznanjen z vsemi tveganji za družbo in v okviru integriranega upravljanja njihove medsebojne interakcije tudi z razvojem zunanjega okolja. V tem okviru lahko ugotovi in oceni dejavnike, vključno s kompleksnostjo organizacijske strukture, zaradi katerih lahko nastanejo tveganja za banko.

Upravni odbor je, ob upoštevanju zakonskih določil in določil statuta, svoja pooblastila prenesel na **izvršni odbor** in jasno ter analitično določil omejitve pooblastila po količini in vrednosti.

Generalni direktor opravlja svoje dejavnosti v skladu z določbami statuta in načeli, določenimi v predpisih, ki jih je na tem področju izdala glavna banka. Natančneje generalni direktor podpira izvajanje strateških usmeritev, smernic, kot jih določi upravni odbor, in v zvezi z njimi, pripravlja ustrezne ukrepe za zagotavljanje uvajanja, vzdrževanja in pravnega delovanja učinkovitega sistema upravljanja ter nadzora nad tveganji. V okviru sistema internega nadzora banko podpira pri korektivnih ukrepih in pobudah, kot jih predlagajo nadzorne službe banke in kot jih predlagajo njeni organi.

Nadzorni odbor opravlja svoje dejavnosti v skladu z določbami statuta in načeli iz aktov, ki jih je na tem področju sprejela glavna banka. **Nadzorni odbor** zlasti opravlja dejavnosti, predvidene v skladu z veljavnimi predpisi s področja spremljanja popolnosti, ustreznosti, funkcionalnosti in zanesljivosti integriranega sistema notranjega nadzora, pri čemer sodeluje z ustreznim organom vodilne banke v skupini.

V skladu s statutom družbe nadzorni odbor ocenjuje ustreznost in funkcionalnost računovodske strukture, vključno z računovodskimi informacijskimi sistemi, da bi zagotovil pravilno evidentiranje poslovnih dogodkov.

Banka je v skladu z Zakonodajnim odlokom št. 231/01 (v nadaljevanju: »odlok«) sprejela Organizacijski model za upravljanje in nadzor, pri čemer je sestavila strukturirani in organski sistem procedur in nadzornih dejavnosti za zavesten nadzor tveganja izvršitve kaznivih dejanj, določenih z odlokom. Sprejeti model je del obstoječega sistema notranjega nadzora in je poleg tega, da omogoča izkoriščanje izjeme, določene z odlokom, namenjen izboljšanju korporativnega upravljanja banke, obvladovanju tveganja izvrševanja kaznivih dejanj, določenih z odlokom, in s tem povezane gospodarske škode in posledic za dobro ime.

Nadzorni organ, ki od 01.07.2023 sovpada z nadzornim svetom, je pristojen za nadziranje učinkovitosti in spoštovanja Organizacijskega modela za upravljanje in nadzor, ki ga je banka sprejela v skladu z Zakonsko uredbo št. 231/01. Nadzorni organ je pristojen tudi za posodabljanje modela, da se banka izogne upravni odgovornosti, ki izhaja iz kaznivih dejanj.

Zaupana mu je naloga, da s samostojnimi pooblastili in sredstvi za izvrševanje kontrole ocenjuje:

- učinkovitost in ustreznost modela v povezavi z organizacijsko strukturo in sposobnostjo preprečevanja kaznivih dejanj, določenih z zakonsko uredbo,
- delovanje in spoštovanje predpisov modela z izvrševanjem namenskih pregledov, tudi periodičnih,
- potrebo po posodobitvi modela, če ugotovi potrebo po prilagoditvi le-tega glede na spremenjene notranje oziroma regulativne pogoje ali če se pojavijo pomembne oziroma ponavljajoče se kršitve navedenega modela.

5.2 - SLUŽBE NOTRANJEGA NADZORA

Nadzorna določila za banke s področja združenih bančnih skupin, ki jih je izdala Banka Italije, določajo, da se nadzorne poslovne funkcije za pridružene združne banke opravljajo s pomočjo zunanjih sodelavcev vodilne banke v skupini oziroma drugih družb združne bančne skupine.

Glavni deleženiki, ki se ukvarjajo s sistemom internega nadzora, so organi vodilne banke v skupini, odbor za tveganja in trajnost vodilne banke v skupini, odbor za nadzorne podjetniške službe in same nadzorne podjetniške službe.

Nadzorne službe v skupini so naslednje:

- notranjerevizijska direkcija pod vodstvom glavnega zadolženega za revizijo - Chief Audit Officer (CAO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo interne revizije (Internal audit)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija Compliance, ki jo vodi glavna odgovorna oseba za skladnost Chief Compliance Officer (CCO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo za skladnost s predpisi (Compliance)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija za upravljanje s tveganji (Risk Management), ki jo vodi glavni odgovorni za tveganja Chief Risk Office (CRO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo za nadzor nad tveganji (Risk Management)« skladno s predpisi z navedenega področja,
- direkcija za preprečevanje pranja denarja, ki jo vodi glavni odgovorni za preprečevanje pranja denarja Chief Anti-Money Laundering Office (CAMLO), kateremu so dodeljene naloge in odgovornosti za »Službo preprečevanje pranja denarja« skladno s predpisi z navedenega področja.

Osebe, odgovorne za posamezne nadzorne službe:

- izpolnjujejo ustrezne zahteve glede strokovnosti, usposobljenosti in dobrega imena ter izpolnjujejo merila primernega osebnega in poklicnega ravnanja v preteklosti, kot to zahtevajo predpisi;
- so uvrščeni v ustrezen hierarhično-funkcionalni položaj, saj poročajo neposredno upravnemu odboru brez vmesnega hierarhičnega poročanja;
- niso neposredno odgovorni za poslovne sektorje, ki jih nadzorujejo, in niso hierarhično podrejene načelnikom teh poslovnih sektorjev;
- imenuje in razrešuje jih upravni odbor (z obrazložitvijo) po posvetovanju z nadzornim svetom; možne kandidate ugotavlja in predlaga odbor za tveganja in trajnostni razvoj po posvetu z odborom za imenovanja,
- poročajo neposredno organom banke in so tem organom odgovorni za izvajanje svojih nalog in odgovornosti. Zlasti imajo neposreden dostop do upravnega, nadzornega odbora in pododborov ter do pooblaščenega člana uprave in z njimi komunicirajo brez omejitev ali posredovanja drugih oseb.

Odgovorni za nadzorne službe v banki prevzemajo vlogo odgovorne osebe za posamezno službo v svoji pristojnosti v razmerju do Cassa Centrale in do bank v skupini.

Banka je imenovala ustrezne interne odgovorne osebe, ki:

- opravljajo podpome naloge za službo nadzora nad poslovanjem, ki jo opravljajo zunanji sodelavci,
- funkcionalno poročajo službi za poslovni nadzor, ki jo izvajajo zunanji sodelavci,
- nemudoma prijavljajo posebne dogodke oziroma situacije, zaradi katerih se lahko spremenijo tveganja, ki nastajajo v nadzorovani banki.

Storitve v zunanjem izvajanju se urejajo s posebnimi pogodbami, ki so skladne z nadzornimi določbami: s pogodbami so določene pravice in obveznosti strank, pogoji ter ravni storitev (SLA – Service Level Agreement) in z njimi povezani ključni kazalniki spremljanja.

V nadaljevanju predstavljamo naloge vsake posamezne službe nadzora družbe.

5.2.1 - NOTRANJA REVIZIJSKA SLUŽBA (Internal Audit)

Notranja revizijska služba na podlagi pristopa, osnovanega na varovanju pred tveganjem (risk based), s preverjanji na eni strani spremlja potek poslovanja in razvoj tveganja, na drugi pa ocenjuje celovitost, ustreznost, funkcionalnost in zanesljivost organizacijske strukture in ostalih elementov, ki so del sistema notranjega nadzora. Na takšni osnovi organom banke predlaga morebitne izboljšave okvira za nadziranje tveganja (Risk Appetite Framework), procesa obvladovanja tveganja in instrumentov za merjenje in obvladovanje tveganja ter oblikuje predloge organom banke.

Notranja revizijska služba:

- ocenjuje celovitost, ustreznost, funkcionalnost, zanesljivost organizacijske strukture in drugih komponent sistema notranjega nadzora, procesa obvladovanja tveganj in drugih korporativnih procesov, tudi glede na zmožnost prepoznavanja napak in nepravilnosti. S tem namenom med drugim nadzira notranje nadzorne službe na drugi stopnji (upravljanje tveganj, skladnost poslovanja, preprečevanje pranja denarja);
- letno predstavi revizijski načrt, ki ga morajo odobriti organi družbe in ki vključuje opis načrtovanih nadzornih aktivnosti, pri čemer upošteva tveganja posameznih dejavnosti in sektorjev poslovanja; načrt vsebuje posebno poglavje, ki se nanaša na pregled informacijskega sistema (v nadaljevanju: IKT revizija);
- ocenjuje učinkovitost okvira za prevzemanje tveganja RAF, notranjo skladnost celotne sheme in skladnost poslovanja družbe z njo. V primeru posebej zapletenih finančnih struktur, ocenjuje njihovo skladnost s strategijami, ki jih odobrijo organi banke;
- ocenjuje skladnost, ustreznost in učinkovitost upravnih mehanizmov ter izvaja redne preglede delovanja operativnih in notranjih kontrolnih postopkov,
- redno preverja načrt kontinuitete poslovanja,
- opravlja preiskovalne naloge tudi v zvezi s posebnimi nepravilnostmi,
- na zahtevo opravlja tudi ugotavljanje za posamezne primere (t.i. »Special Investigation«) za rekonstrukcijo dejanj oziroma dogodkov, za katere se oceni, da so posebej pomembni,
- usklajuje svoje delovanje z ostalimi nadzornimi službami banke, da bi družba sprejela usklajene in integrirane metodologije merjenja in ocenjevanja tveganja in za sporazumno določanje prednostnih nalog v okviru pristopa, osnovanega na obvladovanju tveganja, oziroma za skupinsko in integrirano opredelitev največjih elementov tveganja,
- v kolikor v okviru sodelovanja in izmenjave informacij z družbo, zadolženo za zakonsko revizijo računovodskih izkazov, izve za težave, ugotovljene med postopkom zakonite revizije računovodskih izkazov, ukrepa pri pristojnih službah družbe, da slednje sprejmejo potrebne zaščitne ukrepe za odpravo navedenih težav.

Pri izvajanju vseh funkcij v svoji pristojnosti se notranja revizijska služba poslužuje pristopa na podlagi ugotovljenih tveganj, ki v prvi fazi delovanja predvideva izdelavo ocene tveganja, s katero:

- se seznani s tveganjem v celotnem obsegu, ki ga spremlja navedena služba,
- ugotavlja na katerih področjih je tveganje največje in je zanje treba izdelati analize in izvesti podrobnejša preverjanja,
- posledično načrtuje svoje dejavnosti, pri čemer se osredotoča na področja, na katerih je prisotno višje tveganje, da pride do nevarnih dogodkov.

Skladno z referenčnimi standardi, ob izpolnjevanju predvidene odgovornosti, ima Vodstvo službe interne revizije možnost dostopa do vseh osrednjih in perifernih dejavnosti banke Cassa Centrale in družb v skupini ter do vseh informacij, ki so pomembne v ta namen, tudi z neposrednimi pogovori z zaposlenimi;

- razpolaga z osebjem, (i) ki je ustrezno po številu, tehnično-strokovnem znanju in usposobljenosti, (ii) ki ni vključeno v dejavnosti, ki jih mora funkcija nadzirati, in (iii) katerega merila za prejemke ne ogrožajo njegove objektivnosti ter prispevajo k oblikovanju sistema spodbud, ki je skladen z nameni same funkcije.

5.2.2 - SLUŽBA ZA ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI POSLOVANJA

Služba za zagotavljanje skladnosti poslovanja v skladu s pristopom, ki temelji na tveganju (risk based), skrbi za upravljanje tveganja neskladnosti za celotno družbeno dejavnost. S tem namenom ocenjuje ustreznost notranjih postopkov, katerih cilj je preprečevanje kršitev zunanjih (zakonov in predpisov) in notranjih pravil (statut, kohezijska pogodba in etični kodeks).

Podrobneje služba za zagotavljanje skladnosti poslovanja:

- stalno ugotavlja, katerim predpisom je družba podvržena, in ocenjuje njihov učinek na procedure in postopke, ki se vodijo v družbi,
- sodeluje z ostalimi sektorji podjetja pri sestavi metodologij za ugotavljanje tveganja neskladnosti s predpisi,
- opredeli ustrezne postopke dure oziroma spremembe organizacijskega modela, namenjene obvladovanju utemeljenih tveganj, pri čemer sme zahtevati njihovo sprejetje,
- in ocenjuje njihovo ustreznost oziroma pravilno uresničevanje postopkov za preprečevanje ugotovljenega tveganja,
- zagotavlja trajno in neprekinjeno spremljanje ustreznosti in učinkovitosti ukrepov, poslovnikov in procedur na področju storitev in naložbenja,
- sestavlja informativno gradivo za organe družbe in ostale pristojne strukture (npr. upravljanje operativnega tveganja in notranja revizija),
- spremlja učinkovitost organizacijskih izboljšav (v smislu struktur, postopkov, poslovnih in tržnih procedur), ki se predlagajo za preprečevanje tveganja neskladnosti s predpisi,
- sodeluje pri predhodnem vrednotenju skladnosti z zadevnimi predpisi za vse inovativne projekte (vključno z uvajanjem novih produktov ali storitev), ki jih družba namerava uvesti, ter pri preprečevanju in upravljanju navzkrižja interesov tako v primeru notranjih navzkrižij kot v primeru navzkrižij, pri katerih so vpleteni zaposleni ali predstavniki družbe,
- nudi svetovanje in podporo organom družbe v vseh zadevah, pri katerih je pomembno tveganje neskladnosti s predpisi,
- sodeluje pri usposabljanju zaposlenih o pravilih, ki zadevajo izvajane dejavnosti,
- za zadeve v svoji pristojnosti zagotavlja svoj prispevek k funkciji Risk Management za ocenjevanje tveganja, zlasti tistega, ki ga ni mogoče količinsko opredeliti, kar se tiče ugotavljanja premoženjske ustreznosti,
- sodeluje s funkcijo Risk Management skladno z Risk Appetite Framework (RAF) pri razvijanju ustreznih metod za ocenjevanje operativnega tveganja in tveganja za dobro ime, kot ju je mogoče ugotavljati po posameznih področjih neskladnosti, pri čemer tudi zagotavlja izmenjavo ustreznih informacijskih tokov za primerno nadziranje področij pristojnosti,

- usklajuje svoje delovanje z ostalimi nadzornimi službami banke, da bi družba sprejela usklajene in integrirane metodologije merjenja in ocenjevanja tveganja in za sporazumno določanje prednostnih nalog v okviru pristopa, osnovanega na obvladovanju tveganja, oziroma za skupinsko in integrirano opredelitev največjih elementov tveganja,
- širi podjetniško kulturo, ki jo navdihujejo načela poštenosti, korektnosti in spoštovanja načel in besedil predpisov.

Pri bankah v skupini v okviru upravljanja in nadzora IKT in varnostnih tveganj služba za zagotavljanje skladnosti:

- prispeva k opredelitvi politike informacijske varnosti z ocenjevanjem njene skladnosti z ustreznimi predpisi;
- je v okviru svojih pristojnosti obveščena o vseh dejavnostih ali dogodkih, ki pomembno vplivajo na profil tveganosti banke, o pomembnih operativnih ali varnostnih incidentih ter o vseh pomembnih spremembah sistemov in procesov IKT;
- dejavno sodeluje, skladno s pristojnostmi, pri projektih bistvenih sprememb informacijskega sistema in zlasti pri postopkih obvladovanja tveganj, povezanih s takimi projekti.

V kolikor področni predpisi to dovoljujejo in za izvrševanje specifičnih nalog, ki jih mora uresničevati, se Služba za zagotavljanje skladnosti v okviru spremljanja posameznih regulativnih področij posluži sodelovanja specialističnih služb oziroma specializiranih sodelavcev; brez poseganja v to možnost, služba ohranja odgovornost za opredelitev metodologije za merjenje tveganja.

5.2.3 - SLUŽBA ZA OBVLADOVANJE TVEGANJA

Služba za obvladovanje tveganja izpolnjuje naloge in dolžnosti, določene z okrožnico Banke Italije št. 285/2013 za funkcijo obvladovanja tveganja. Organom družbe nudi koristne elemente za opredelitev smernic in politik upravljanja s tveganji, ki zagotavljajo merjenje in kontrolo izpostavljenosti posameznim vrstam tveganj.

Odgovorna je tudi za ugotavljanje, merjenje in spremljanje prevzetih tveganj ali tveganj, ki bi se lahko prevzela, za opredeljevanje dejavnosti nadzora in zagotavljanje, da se z ugotovljenimi nepravilnostmi seznanijo organe banke, da lahko zadevo ustrezno uredijo.

Kot je opisano v gornjih odstavkih, funkcijo nadzora nad tveganji za pridružene zadružne banke preko zunanjih izvajalcev zagotavlja vodilna družba v skupini oziroma druge družbe v zadružni bančni skupini ob upoštevanju nivoja storitev, kot je določen in formalno sprejet z dogovorom o najemu zunanjih izvajalcev za izvajanje funkcije nadzora nad tveganji, pri čemer se poslužuje sodelovanja in podpore internih referentov posameznih bank, ki funkcionalno poročajo odgovornemu pri direkciji za nadzor nad tveganji v vodilni banki v skupini.

Služba za obvladovanje tveganja:

- zagotavlja učinkovito in ustrezno izvajanje procesa ugotavljanja, merjenja, upravljanja in spremljanja sedanjih in bodočih sprejetih tveganj;
- vodi postopek sestave, posodabljanja in upravljanja okvira o prevzemanju tveganj (v nadaljevanju »RAF«), v okviru katerega je pristojna za določanje kvalitativnih in kvantitativnih pragov procesa RAF;
- preveri ustreznost RAF;
- je odgovorna za določanje operativnih pragov za prevzemanje posameznih oblik tveganja in za sprotno pregledovanje njihove ustreznosti;
- vsaj enkrat letno oceni zanesljivost in učinkovitost stresnih testov ter potrebo po njihovi posodobitvi;
- je odgovorna za razvoj, validacijo, vzdrževanje in posodabljanje sistemov za ugotavljanje tveganj in nadzor nad tveganji ter zagotavlja redne preskuse za nazaj, da je analizirano ustrezno število možnih potekov in da se uporabijo previdno oblikovana predvidevanja o odvisnostih in povezavah;
- opredeljuje skupna merila za ocenjevanje operativnega tveganja v skladu z okvirom RAF in oblike ocenjevanja in spremljanja tveganja za dobro ime, pri čemer sodeluje s Službo za skladnost poslovanja in z ostalimi pristojnimi sektorji;
- pomaga organom banke pri ocenjevanju strateškega tveganja s spremljanjem pomembnih spremenljivk;

- razvija in uporablja kazalnike, ki omogočajo ugotavljanje anomalij in neučinkovitosti v okviru sistemov merjenja in spremljanja tveganja;
- stalno preverja, ali obstajajo ustrezni procesi za upravljanje tveganja;
- analizira in ocenjuje tveganja, ki izhajajo iz novih produktov in storitev ter vstopa v nove operativne in tržne segmente, tudi s predvidevanjem različnih scenarijev tveganj in ocenjevanjem sposobnosti banke, da zagotovi učinkovito upravljanje tveganj;
- daje predhodna mnenja o skladnosti OMR z RAF, vključno s tistimi, ki so jih pripravila podjetja, ki so funkcijo oddala v zunanje izvajanje, in prispeva tudi k opredelitvi parametrov za njihovo identifikacijo, pri čemer lahko pridobi mnenje drugih funkcij, vključenih v proces upravljanja tveganj;
- izvršuje drugostopenjski pregled kreditne izpostavljenosti;
- pregleduje ustreznost in učinkovitost ukrepov, sprejetih za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih pri procesu upravljanja s tveganji;
- ocenjuje ustrezno spremljanje posameznih kreditnih izpostavljenosti;
- nadzoruje proces dodeljevanja in posodabljanja bonitet, uporabljenih za ocenjevanje kreditne sposobnosti nasprotne stranke;
- pooblaščenemu članu uprave/generalnemu direktorju poroča o morebitnih prekoračitvah mejnih vrednosti/praga/stopnje glede prevzemanja tveganja;
- izda svojo predhodno oceno pravil upravljanja skupine, da bi ocenila njihovo skladnost s splošnim okvirom upravljanja in nadzora nad tveganji, ki ga izvaja. Izjeme so dokumenti, za katere služba glede na naravo vsebine in/ali sprememb ne vidi vpliva na okvir, ki ga nadzoruje. Ocena se izda na način, opisan v politiki Skupine za spoštovanje notranjih predpisov;
- meri in spremlja sedanjo in prihodnjo izpostavljenost tveganjem, tudi na ravni Skupine, njeno skladnost s cilji tveganja ter skladnost z operativnimi omejitvami in preverja, ali so odločitve o prevzemanju tveganj, sprejete na različnih ravneh banke, skladne z njenimi mnenji;
- je odgovoren za aktiviranje dejavnosti spremljanja ukrepov, ki se izvajajo v primeru prekoračitve mejnih vrednosti/praga/stopnje prevzemanja tveganja, in za poročanje o vseh kritičnih elementih, vse dokler se vrednosti ne vrnejo pod določeno raven;
- v primeru kršitve RAF, vključno z operativnimi omejitvami, oceni vzroke in učinke na poslovni položaj, tudi z vidika stroškov, obvesti zadevne poslovne enote in organe banke ter predlaga korektivne ukrepe. Zagotavlja, da je organ s strateškimi nadzornimi funkcijami obveščen v primeru hujših kršitev; služba nadzora nad tveganji ima aktivno vlogo pri zagotavljanju, da zadevne službe sprejmejo priporočene ukrepe in o njih obvestijo organe banke;
- zagotavlja usklajenost sistemov za merjenje in obvladovanje tveganj s procesi in metodami ocenjevanja poslovanja, pri čemer usklajuje svoje delovanje z vpletenimi korporativnimi službami;
- sodeluje pri zagotavljanju, da je sistem plačevanja in stimuliranja skladen z referenčnim okvirom za določitev nagnjenosti k tveganju banke (»RAF«);
- je odgovorna za ocenjevanje ustreznosti notranjega kapitala (ICAAP) in likvidnostnih rezerv (ILAAP);
- je odgovorna za pripravo javnih razkritij (steber III);
- sodeluje pri opredelitvi politike za obvladovanje tveganja in je soudeležena v vseh fazah procesa upravljanja tveganja prek sistema poslovnikov, pravilnikov in dokumentov o spoštovanju maksimalnih stopenj tveganja za Skupino;
- opredeljuje merila in metodologije za merjenje in spremljanje tveganj ter s tem povezane smernice za sprejetje na ravni Skupine;
- s sestavljanjem poročil zagotavlja stalno in neprekinjeno informiranje organov in ostalih sektorjev družbe, pristojnih za spremljanje izpostavljenosti tveganjem in rezultatom opravljenih aktivnosti;

- nadzoruje obdelavo razvrščanja modela risk-based in v posvetovanju z Direkcijo za človeške vire, izvaja ustrezne korektivne ukrepe (t.j. (načrt za ponoven zagon, načrt za sanacijo, načrt za združitev);
- v skladu z določbami ustreznih uredb pripravi in predloži korporativnim organom poročilo o dejavnostih, ki jih izvaja uprava;
- prispeva k promociji kulture nadzora znotraj skupine.

Poleg navedenega skrbi za lastno koordinacijo z drugimi nadzornimi službami v banki z namenom, da:

- se sprejmejo metode za merjenje in ocenjevanje ustrezne in integrirane metode za merjenje ter ugotavljanje tveganja, pri čemer poskrbi za skupno integrirano predstavitev področij, kjer so prisotna največja tveganja,
- določa prioritete ukrepanja na podlagi risk-based,
- skrbi za dogovarjanje v zvezi z operativnimi in metodološkimi vidiki ter ukrepi v primeru hujših in/oziroma kritičnih dogodkov z namenom, da se dosežejo možne sinergije in da se sodelujoči izognejo prekrivanju ter podvajanju aktivnosti.

5.2.4 - SLUŽBA ZA PREPREČEVANJE PRANJA DENARJA

V skladu s pristopom, ki temelji na tveganju (risk based), skrbi za upravljanje tveganja pranja denarja in financiranja terorizma za celotno dejavnost banke. S tem namenom ocenjuje ustreznost notranjih postopkov, katerih cilj je preprečevanje kršitev zunanjih (zakonov in predpisov) in notranjih pravil (statut, kohezijska pogodba in etični kodeks).

Namen službe za preprečevanje pranja denarja je zlasti:

- sodelovanje pri definiranju strateških usmeritev in politike za celovito obvladovanje tveganja za pranje denarja in financiranja terorizma, pri sestavljanju informacij in rednih poročil za organe družbe in pri upravljanju okvira za prevzemanje tveganj RAF, pri čemer sodeluje z ostalimi nadzornimi funkcijami družbe v okviru učinkovite integracije procesa obvladovanja tveganja;
- razviti globalni pristop k tveganju na podlagi sprejetih strateških odločitev, opredeliti metodologijo za ocenjevanje tveganja pranja denarja in financiranja terorizma ter postopke za področja dejavnosti, ki se nanašajo na ustrezno preverjanje strank, hrambo dokumentacije in informacij ter ugotavljanje in poročanje o sumljivih transakcijah;
- zagotovitev ustreznih zaščitnih ukrepov s stalnim preverjanjem ustreznosti, funkcionalnosti in zanesljivosti strukture za preprečevanje pranja denarja in sprejetih procedur in postopkov ter njihove stopnje ustreznosti in skladnosti z zakonom;
- promocija in širjenje kulture preprečevanja tveganja pranja denarja in financiranja terorizma.

V poslovnem letu 2023 so nadzorne funkcije družbe izvajale dejavnosti v skladu z načrti, ki jih je predstavil in potrdil upravni odbor banke.

5.3 - LINIJSKI NADZOR

V skladu z zakonom in drugimi predpisi sistem linijskega nadzora predvideva vzpostavitev specifičnega linijskega nadzora.

Banka je dodelila strukturam, pristojnim za posamezne operativne dejavnosti, odgovornost, da postopajo in zagotovijo učinkovito in uspešno izvedbo te dejavnosti. Pri tem morajo upoštevati operativne omejitve in delovati skladno s cilji glede tveganj in s procedurami, ki tvorijo proces upravljanja tveganja, ter v skladu z veljavnimi pooblastili.

Strukture, pristojne za operativne dejavnosti in nadzor prve stopnje, ugotovijo in pristojnim službam družbe pravočasno poročajo o tveganjih, ki se pojavijo pri operativnih procesih v njihovi pristojnosti, in kritičnih elementih, ki jih je treba nadzirati. Poleg tega predlagajo nadzor, ki mora biti ustrezen in zagotavljati skladnost izvedenih dejavnosti s ciljem družbe, da se vzpostavi učinkovit sistem nadzora nad tveganji.

Banka spodbuja ta proces s širjenjem t. i. kulture tveganja na vseh ravneh, tudi z izvajanjem izobraževalnih programov za seznanjanje zaposlenih z nadzornimi funkcijami, povezanimi z njihovimi nalogami in odgovornostmi.

Osnovni nadzor urejajo notranja pravila (politike, pravilniki, postopki, operativni priročniki, okrožnice, ostali predpisi ipd.), s katerimi so določene pristojnosti, cilji, oblike delovanja, terminski plani in sledljivost podatkov in ki so lahko del računalniške postopke.

5.4 - TVEGANJA, KI JIM JE BANKA IZPOSTAVLJENA

Popolnejši prikaz organizacijske strukture in operativnih postopkov, vzpostavljenih za spremljanje glavnih področij tveganj, ter metod, uporabljenih za merjenje in preprečevanje teh tveganj, je vsebovan v kvalitativnih in kvantitativnih razkritjih v delu E pojasnil k računovodskim izkazom - informacije o tveganjih in z njimi povezanih politikah varovanja pred tveganji.

V nadaljevanju je v zvezi s tem navedenih nekaj splošnih pravil.

Jasna in izčrpna opredelitev tveganj, ki jim je banka potencialno izpostavljena, je predpogoj za zavestno prevzemanje in učinkovito upravljanje teh tveganj, ki se izvaja tudi z ustreznimi orodji in tehnikami za zmanjševanje in prenos.

Opredelitev pomembnejših tveganj, ki se izvaja na ravni Skupine in predstavlja okvir, znotraj katerega se razvijajo vse dejavnosti merjenja/ocenjevanja, spremljanja in zmanjševanja tveganj, je bila izvedena ob upoštevanju posebnosti Skupine, njenega sedanjega in prihodnjega poslovanja ter konteksta, v katerem deluje, pa tudi določb, ki jih narekujejo regulativni organi in najboljše tržne prakse.

V ta namen so bila opredeljena tveganja, ki jim je banka ali bi jim lahko bila izpostavljena, tj. tista tveganja, ki bi lahko ogrozila poslovanje, uresničevanje strategij in doseganje ciljev banke.

Postopek ugotavljanja pomembnih tveganj skupine je temeljni postopek za celoten sistem upravljanja tveganj, saj predstavlja idealno "povezavo" med različnimi procesi in izhodišče za njihovo obravnavo:

- v okviru RAF, opredelitev najpomembnejših primerov tveganja, na podlagi katerih se opredelijo ustrezne vrednosti nagnjenosti k tveganju, pragovi sprejemljivosti in omejitve tveganja;
- v okviru ICAAP/ILAAP, opredelitev tveganj z največjim vplivom na ustreznost kapitalskega in likvidnostnega položaja Skupine v sedanjih in/ali potencialnih pogojih ter v stresnih pogojih;
- v okviru MRB, opredelitev glavnih področij ranljivosti bank članic in morebitno aktiviranje mehanizmov za okrepitev;
- v okviru načrta sanacije, opredelitev možnih področij ukrepanja za okrepanje po skorajšnji nesposobnosti izpolnjevanja obveznosti ali situaciji, ki je bila blizu temu in posledično umerjanje ustreznih ukrepov sanacije; sistem poročanja, opredeljen v skladu z vsemi zgoraj opisanimi glavnimi postopki, da se zagotovijo njegova točnost, izčrpnost, jasnost in uporabnost ter s tem zagotovi redni nadzor nad pomembnimi tveganji, ki je ustrezen glede na navedene situacije.

V skladu z zahtevami "Vodnika ECB o procesu ocenjevanja ustreznega notranjega kapitala (ICAAP)" in „Vodnika ECB o procesu ocenjevanja ustreznosti notranje likvidnosti (ILAAP)“ se postopek ugotavljanja tveganj izvaja po "bruto pristopu", tj. brez upoštevanja posebnih tehnik, namenjenih zmanjševanju osnovnih tveganj. Analiza se zato izvaja z oceno trenutnih in potencialnih pogojev poslovanja Skupine, da bi ugotovili morebitne profile tveganj, ki so prisotni v trenutnem kontekstu, vendar niso ustrezno zajeti v že obstoječih kategorijah, da bi predvideli vrste tveganj, ki v preteklosti niso bile pomembne za Skupino, vendar bodo verjetno postale pomembne v prihodnjem scenariju, saj so povezane s predvidljivimi spremembami v gospodarskem, finančnem in regulativnem okviru. Zato funkcija upravljanja tveganj nenehno preverja prisotnost ustreznih postopkov upravljanja tveganj in po vnaprej določenih korakih posodablja "popis tveganj", kadar koli se pojavijo dogodki/operacije, ki bi lahko Skupino izpostavili novim vrstam tveganj.

Postopek ugotavljanja ustreznih tveganj skupine je sestavljen iz naslednjih korakov:

- preverjanja ustreznosti korporativnih tveganj, ki so že predmet ocenjevanja in analize, raziskovanja in prepoznavanja novih potencialno pomembnih tveganj, ki jih skupina še ni obravnavala (t. i. dolgi seznam tveganj);
- opredelitve meril in sklopa elementov za ocenjevanje, v skladu s katerimi se tveganja, opredeljena v prejšnji fazi, lahko vključijo na ožji seznam tveganj glede na operativne značilnosti skupine;
- dokončanja kratkega seznama tveganj z opredelitvijo njihove hierarhije in taksonomije;
- preverjanja stopnje sedanje in prihodnje pomembnosti merljivih tveganj prve stopnje, vključenih v ožji seznam, s posebnimi kvantitativnimi analizami brez razlikovanja med tveganji, ki ustvarjajo absorpcijo kapitala in tistimi, ki je ne ustvarjajo;
- formalnega sprejetja popisa tveganj skupine na podlagi prejšnjih korakov;
- opredelitve organizacijske strukture z določitvijo organizacijskih dimenzij, ki se štejejo za pomembne za upravljanje in spremljanje tveganj, ter posledično ugotavljanje ustreznih tveganj na navedenih področjih analize.

V poslovnem letu 2023 se je zgoraj omenjeni postopek precej spremenil:

- avtomatizacija orodja za podporo fazam ocenjevanja in analize, raziskavam in prepoznavanju novih potencialno pomembnih tveganj, ki jih je treba vključiti na ožji seznam;
- revizija metodologije za analizo sedanje in prihodnje pomembnosti;
- posodobitev nekaterih upoštevanih ocenjevalnih meril in vključitev novih;
- revizija taksonomije nekaterih tveganj, katerih opredelitve so bile usklajene z analiziranimi notranjimi in/ali zunanjimi predpisi.

Na podlagi izvedenih dejavnosti so bila kot pomembna opredeljena naslednja tveganja:

Kredično tveganje in tveganje nasprotne stranke

Tveganje zmanjšanja vrednosti izpostavljenosti zaradi poslabšanja kreditne sposobnosti uporabnika, vključno z nezmožnostjo izpolnitve vseh ali dela pogodbenih obveznosti.

Tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja (CVA)

Tveganje prilagoditve vmesnega tržnega vrednotenja portfelja transakcij z nasprotno stranko. Ta prilagoditev odraža trenutno tržno vrednost tveganja nasprotne stranke za subjekt, ne odraža pa trenutne tržne vrednosti kreditnega tveganja subjekta do nasprotne stranke.

Tržno tveganje

Tveganje neugodnih sprememb vrednosti izpostavljenosti iz finančnih instrumentov, vključenih v trgovalno knjigo za namene nadzora, zaradi neugodnih gibanj obrestnih mer, deviznih tečajev, stopenj inflacije, nestanovitnosti, cen lastniških instrumentov, kreditnih razmikov, cen blaga (splošno tveganje) in/ali položaja izdajatelja (posebno tveganje).

Operativno tveganje

Tveganje izgub zaradi neustreznih ali neuspešnih postopkov, človeških virov, notranjih sistemov ali zunanjih dogodkov. To med drugim vključuje izgube zaradi goljufij, človeških napak, motenj v poslovanju, nerazpoložljivosti sistemov, neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti in naravnih nesreč.

Tveganje likvidnosti in financiranja

Tveganje, da ne bo mogel izpolniti svojih plačilnih obveznosti ali učinkovito izplačati sredstev, ne da bi ogrozil normalno poslovanje in finančno ravnovesje, ker ne bo mogel najti virov financiranja ali jih bo našel po cenah, višjih od tržnih (*likvidnostno tveganje financiranja*), ali zaradi prisotnosti omejitev pri razpolaganju s sredstvi (*tržno likvidnostno tveganje*), kar bo povzročilo kapitalske izgube.

Tveganje koncentracije kreditov

Tveganje, ki izhaja iz izpostavljenosti do nasprotnih strank, vključno s centralnimi nasprotnimi strankami, skupinami povezanih nasprotnih strank in nasprotnimi strankami, ki delujejo v istem gospodarskem sektorju, geografski regiji ali se ukvarjajo z isto dejavnostjo ali trgujejo z istim blagom, ter iz uporabe tehnik za zmanjševanje kreditnega tveganja, vključno zlasti s tveganji, ki izhajajo iz posrednih izpostavljenosti, na primer do posameznih ponudnikov zavarovanj.

Obrestno tveganje bančne knjige

Sedanje in prihodnje tveganje sprememb v portfelju banke zaradi neugodnih sprememb obrestnih mer, ki vplivajo na ekonomsko vrednost in neto obrestne prihodke.

Tveganje prevelikega finančnega vzvoda

Tveganje, da bo zaradi posebej visoke zadolženosti v primerjavi s kapitalom Skupine ta postala ranljiva in bo morala sprejeti korektivne ukrepe za svoj poslovni načrt, vključno s prodajo sredstev s pripoznanjem izgub, ki bi lahko povzročile izgube zaradi oslabitve preostalih sredstev.

Strateško in poslovno tveganje

Sedanje ali prihodnje tveganje zmanjšanja dobička ali kapitala zaradi sprememb v poslovnem okolju ali nepravilnih poslovnih odločitev, neustreznega izvajanja odločitev, premajhne odzivnosti na spremembe v konkurenčnem okolju.

Tveganje portfelja nepremičnin

Sedanje ali prihodnje tveganje, ki izhaja iz sprememb vrednosti nepremičnin v posesti zaradi sprememb cen na italijanskem trgu nepremičnin.

Tveganje izgube dobrega imena

Sedanje ali prihodnje tveganje zmanjšanja dobička ali kapitala zaradi negativnega dojetja podobe banke s strani komitentov, nasprotnih strank, delničarjev banke, vlagateljev ali nadzornih organov.

Tveganje neskladnosti (*compliance risk*)

Tveganje sodnih ali upravnih sankcij, znatnih finančnih izgub ali izgube ugleda zaradi kršitev obvezujočih (zakonskih ali regulativnih) ali samoregulativnih pravil (npr. zakonov, kodeksov ravnanja, samoregulativnih kodeksov).

Tveganje pranja denarja in financiranja terorizma

Tveganje, ki izhaja iz kršitve zakonskih, regulativnih in samoregulativnih določb za preprečevanje uporabe finančnega sistema za pranje denarja, financiranje terorizma ali financiranje razvojnih programov orožja za množično uničevanje, in tveganje za vpletenost v pranje denarja in financiranje terorizma oziroma financiranje razvojnih programov orožja za množično uničevanje.

Tveganje, povezano z naložbami v lastniški kapital

Tveganje neustreznega upravljanja kapitalskih naložb v skladu z okrožnico Banke Italije št. 285/2013 in poznejše posodobitve.

Tveganje navzkrižja interesov s povezanimi osebami

Tveganje, da lahko bližina nekaterih posameznikov centrom odločanja v banki ogrozi nepristranskost in objektivnost odločitev glede odobravanja posojil in drugih poslov zanje, kar lahko povzroči izkrivljanje procesa razporejanja virov, izpostavljenost banke tveganjem, ki niso ustrezno merjena ali spremljana, ter morebitno škodo vlagateljem in delničarjem.

Državno tveganje

Tveganje, ki bi ga poslabšanje kreditne sposobnosti državnih obveznic lahko imelo na splošno dobičkonosnost.

Tveganja ESG

Tveganje negativnega finančnega učinka, ki neposredno ali posredno izhaja iz vpliva, ki ga lahko imajo dogodki ESG na banko in njene deležnike, vključno s strankami, zaposlenimi, varčevalci in dobavitelji.

Tveganje zaradi pandemije

Tveganje izgube zaradi posledic za javno zdravje, gospodarsko dejavnost in trgovino zaradi izbruha epidemije.

Geopolitično tveganje

Tveganje, ki izhaja iz geopolitične negotovosti.

Tveganje pri upravljanju

Tveganje, da korporativna struktura subjekta ni ustrezna in pregledna ter zato ne ustreza namenu, vzpostavljeni mehanizmi upravljanja pa niso ustrezni. To tveganje lahko nastane zlasti zaradi odsotnosti ali neustreznosti:

- trdne in pregledne organizacijske strukture z jasno določenimi odgovornostmi, vključno z organi banke in njenimi odbori;
- poznavanja in razumevanja operativne strukture subjekta in z njo povezanih tveganj s strani upravnega odbora;
- politike za ugotavljanje in preprečevanje navzkrižij interesov;
- preglednega upravljanja za zainteresirane strani.

Ocene, ki se izvajajo v zvezi z izpostavljenostjo omenjenim tveganjem in sistemi, ki so vezani na meritve in nadzor, bo analiziralo vodstvo banke.

5.5 - INFORMACIJE O KONTINUITETI POSLOVANJA, FINANČNEM TVEGANJU, PREGLEDIH PO OSLABITVI SREDSTEV IN NEGOTOVOSTI PRI UPORABI OCEN

Skladno z dokumenti Banke Italije, Consob-a in ISVAP-a št. 2 z dne 6. februarja 2009 in št. 4 z dne 3. marca 2010, ki se nanašata na informacije, ki jih je treba vključiti v finančna poročila o finančnih obetih, in posebej v zvezi s kontinuiteto poslovanja, s finančnim tveganjem, s spremljanjem oslabitve sredstev (*impairment test*) in negotovostmi glede uporabe ocen, upravni odbor potrjuje, da goji razumno pričakovanje, da bo v prihodnosti banka še naprej poslovala v predvidljivih okoliščinah in da so posledično računovodski izkazi poslovne dobe sestavljeni upoštevaje kontinuiteto poslovanja banka.

V kapitalski in finančni strukturi banke ter iz preučitve poslovanja ne izhaja negotovost glede kontinuitete poslovanja banke.

Informacije o finančnih tveganjih, spremljanju oslabitve sredstev in merilni negotovosti so v tem poročilu podane v poglavju, namenjenem poslovanju, oziroma v ustreznem poglavju pojasnil k računovodskim izkazom.

Poglavje 6

Ostale informacije o upravljanju

6.1 - UTEMELJITEV ODLOČITEV V ZVEZI S SPREJEMANJEM NOVIH ČLANOV V SKLADU Z 2528. ČLENOM CIVILNEGA ZAKONIKA

Podatki o članih

V skladu z določili 2528. člena Civilnega zakonika v nadaljevanju kratko utemeljitev odločitev upravnega odbora v zvezi s politikami za sprejemanje novih članov.

Ena od strateških prioritete je povečanje števila članov in razvoj poslovanja ter odnosov s članstvom. Ti cilji so ključnega pomena za večanje prepoznavnosti banke v prostoru ter zagotovitev večje zastopanosti banke na svojem območju poslovanja.

V prizadevanjih za povišanje števila članov smo posebno pozornost namenili razvoju segmenta mladih članov, ženskam, vključevanju zdravih podjetij in najbolj prepoznavnih društev ter območjem v prostoru, kjer je odstotek članov nižji glede na število komitentov.

Nadaljevala so se tudi prizadevanja za osveščanje o pomenu statusa člana, tudi s projekti ozaveščanja o oblikovanju identitete in z drugimi pobudami, ki spodbujajo neposreden stik med banko in članstvom. K tem prištevamo območna srečanja.

Banka vodi politiko gospodarskega in socialnega razvoja, za katero je član primarni vir v družbi in v okviru katere dajemo prednost kakovostni rasti, nad pojmom čiste gospodarske koristi pa prevladata pripadnost in medsebojna delitev vrednot banke, ki prinašata kolektivne koristi.

Razmerje med banko in članom pa zahteva medsebojno spoštovanje pravic in dolžnosti, vključno z dolžnostjo, da član sodeluje pri uspešnem poslovanju banke in z njo konkretno posluje, kot je to določeno z 9. členom statuta.

Ob včlanitvi morajo novi člani kupiti 10 deležev v nominalni vrednosti 2,58 evrov in vplačati dodatnih 5,00 evrov na delež iz naslova doplačila.

Za podpiranje razvoja segmenta mlajših članov je upravni odbor za včlanitev z vpisom enega samega deleža zgornjo starostno mejo povišal na 35 let. V poslovnem letu 2023 smo zabeležili včlanitev 236 novih članov, od tega 112 starih manj kot 35 let. Ob zaključku leta 2023 je članska zasedba štela 3.897 članov, kar je 174 članov več kot leta 2022, porazdeljenih, kot sledi:

ŽENSKÉ	1.392
MOŠKI	2.170
PRAVNE OSEBE	335
SKUPNO ŠT. ČLANOV	3.897

Novim članom izrekamo dobrodošlico. Prepričani smo, da nam bodo pomagali tako, da bomo skupaj uživali vrednote združništva in zagotavljali, da bo naša bančna zadruga sredstvo za čim uspešnejše združevanje vse bolj konkurenčnih bančnih storitev po meri človeka.

	Fizične osebe	Pravne osebe	Skupaj
Število članov na 1. januar 2023	3.412	311	3.723
Število novih članov	203	33	236
Število članov, ki so izstopili	53	9	62
Število članov na 31. december 2023	3.562	335	3.897

Spodnja tabela izkazuje porazdelitev članov po občinah:

OBČINA	ŠT. ČLANOV	%
TRST	1.408	36,13
DEVIN NABREŽINA	646	16,58
DOBERDOB	294	7,54
SOVODNJE	312	8,01
GORICA	278	7,13
DOLINA	215	5,52
ZGONIK	206	5,29
REPENTABOR	121	3,10
RONKE	66	1,69
TRŽIČ	56	1,44
MILJE	60	1,54
DRUGE OBČINE GO	137	3,52
DRUGE OBČINE IZVEN TS IN GO	27	0,69
TUJINA	71	1,82
SKUPAJ	3.897	100,00

V nadaljevanju predstavljamo še profesionalno strukturo članstva:

Tipologija	ŠT.
Podjetja > 20 zaposlenimi	4
Združenja/Društva	58
Finančne družbe	2
Produktivna podjetja	168
Podjetja < 20 zaposlenimi	100
Obrtniki	129
Mikro podjetja in s.p.-ji	395
Posamezniki	3.041
Skupaj	3.897

6.2 - KAZALNIK DONOSNOSTI SREDSTEV

V skladu z 90. členom uredbe 2013/36/EU, tj. CRD IV, podajamo v nadaljevanju vrednost kazalnika donosa na sredstva (t.i. *disclosure of return on assets/Javno razkritje donosa na sredstva*), ki sovпада z deležem čistega dobička v vseh sredstvih, kateri na 31. december 2023 znaša 0,61%.

6.3 - PRISTOP K SKUPINI ZA DDV

27. decembra 2018 je ZKB Zadružna kraška banka Trst Gorica skupaj z drugimi sodelujočimi družbami udejanjila opcijo, da se ustanovi skupina »Gruppo IVA Cassa Centrale« v skladu s členom 70-bis Uredbe z zakonsko močjo št. 633 z dne 26. oktobra 1972 z vinkulacijo za ves čas trajanja opcije (triletno obdobje 2019-2021 z avtomatskim podaljšanjem, razen v primeru odpovedi).

Zaradi opcije izvajanje storitev in prodaja blaga med sodelujočimi osebami v večini primerov nista pomembna za namene davka.

Prodaja blaga in izvajanje storitev, ki jih opravi oseba, katera ima udeležbo v kapitalu zunanje osebe, se štejejo kot opravljeni s strani skupine Gruppo IVA; prodaja blaga in opravljanje storitev, ki jih izvede zunanja oseba osebni, ki ima udeležbo v kapitalu, se štejejo izvedeni skupini Gruppo IVA.

6.4 - RAZISKOVALNE IN RAZVOJNE DEJAVNOSTI

Med letom smo promovirali različne pobude in aktivnosti, predvsem tako, da smo vse pobude Skupine sprejeli za svoje in jih razširjali. Delali smo na okrepitvi svoje prisotnosti na digitalnih kanalih ter izvedli različne kampanje za izdelke in družbene medije, da bi razširili in izboljšali prepoznavnost naše banke v regiji. Ta dejavnost se bo v tekočem poslovnem letu še naprej razvijala. Leta 2023 smo povečali svojo prisotnost v tiskanih medijih z objavo serije oglasov, namenjenih promociji našega lokalnega značaja.

Leta 2023 se je začela nova nacionalna komunikacijska kampanja skupine Cassa Centrale z naslovom "Skupno dobro je naš temelj", katere namen je poudariti vzajemni duh zadružnih bank skupine Cassa Centrale, ki skrbijo za vse prebivalce območja, na katerem delujejo. Videospot, temeljni element, na katerem temelji novi projekt, prikazuje prizore "vsakdanjega življenja", v katerih je močno izražena vrednost "skupnega dobra": sporočilo, ki je povsem usklajeno z vlogo pridruženih bank v skupini, ki služijo območjem in skupnostim, katerih sestavni del so. Sporočilo, ki smo ga sprejeli za svojega in razširili po naših komunikacijskih kanalih, tako internih kot zunanjih.

V sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom Slori smo izdali nov slovarček bančne terminologije, v katerem so zbrani najpogostejši izrazi s področja bančništva, poslovanja, računovodstva in financ. Slovar je namenjen zaposlenim, poslovnim partnerjem in članom, pa tudi širši javnosti z namenom širjenja in krepitev rabe slovenskih bančnih izrazov tako znotraj banke kot v širši slovenski skupnosti.

Da bi spodbudili nagnjenost k varčevanju in varčevalnim načrtom NEF, je od 1. januarja do 31. maja 2023 potekal natečaj "Z varčevanjem do nagrade". Namen natečaja je bil promovirati prednosti posebej priljubljene naložbene formule, imenovane varčevalni načrt (PAC), in med čim več varčevalcev razdeliti skupno 23 okolju prijaznih nagrad.

Izvajali so se novi projekti za izboljšavo, razširitev in posodobitev modela ponudbe in storitev za komitente. Splošna posodobitev linije proizvodov in inovativen pristop s poudarkom na odnosih sta del naše strategije, katere namen je celovito zadovoljiti današnje potrebe komitentov.

Banka se je poleg tega ukvarjala z inovacijami proizvodov in postopkov za povečevanje svoje učinkovitosti, za racionalizacijo in posodobitev ponudbe na področju kreditne in finančne dejavnosti ter opravljanja storitve.

Med temi navajamo:

- Aplikacija Inbank: za aplikacijo Inbank so bile razvite zanimive nove funkcije, da bi postala še bolj celovito in inovativno orodje. Te vključujejo zagotavljanje takojšnjih plačilnih nalogov (SCT Instant), plačevanje položnic s storitvijo CBILL/pagoPA prek kode QR (z uporabo kamere na napravi za zajem kode QR na položnici) ali z ročnim vnosom identifikacijske kode ter vpogled in izmenjavo potrdil o izvršenih plačilnih nalogih.
- Inbank trading: uvedene so bile nove funkcije in različne izboljšave, vključno s predstavitvijo storitve za nove uporabnike ob prvi prijavi, novim gradnikom na nadzorni plošči, kjer si lahko uporabnik ogleda dnevne rezultate italijanskih državnih obveznic, in novim zavihkom v obrazcu za naročila/preglednice vrednostnih papirjev, ki omogoča takojšnje spremljanje vseh zadnjih stanj in naročil v zvezi s finančnim instrumentom, s katerim se trguje.
- Mobile POS Nexi: zaradi hitrega razvoja in širjenja digitalnih plačil smo naboru razpoložljivih rešitev dodali Mobile POS Nexi, izjemno inovativna orodja z vrsto pomembnih dodatnih storitev in funkcionalnosti. Majhen, lahek in prenosen za uporabo v vseh okoliščinah, v trgovini in izven.

Za podjetja sta bili organizirani dve zanimivi srečanja. Prvo je bilo organizirano skupaj z Neosperience Labom z naslovom "Digitalna preobrazba: novi poslovni modeli". To vprašanje je zelo aktualno zaradi velikih sprememb, ki jih je digitalizacija prinesla v organizacije, storitve in izdelke. Luca Lesignoli, generalni direktor podjetja Neosperience Lab, ki že več kot 20 let deluje na področju tehnologije, svetovanja in trženja, je poudaril potencialne koristi novega digitalnega pozicioniranja podjetja ter razvoj novih strategij in kvantitativnih meril za merjenje donosnosti naložb s pripravo poslovnega načrta za digitalizacijo podjetja.

Na drugem srečanju smo obravnavali temo "Kreditna sposobnost in financiranje podjetij". Pomembna priložnost za obravnavo teme financiranja podjetij z operativnega in strateškega vidika v času naraščajočih obrestnih mer, visoke inflacije in pomanjkanja surovin. Predavatelj Gianluca Sanchioni, svetovalec za upravljanje in predavatelj pri Italijanskem bančnem združenju, je obravnaval temo financiranja podjetij z operativnega in strateškega vidika, pri čemer je poudaril osrednjo vlogo poslovnega načrta v luči novih predpisov in pomembnih izzivov za podjetja.

6.5 - LASTNE DELNICE

Na 31. december 2023 banka ni imela lastnih delnic v neposredni obliki, niti preko fiduciarnih družb ali posrednikov in jih tekom poslovnega leta ni kupovala ali prodajala.

6.6 - RAZMERJA S POVEZANIMI SUBJEKTI

Skladno z določbami mednarodnega računovodskega standarda MRS 24 so informacije o poslovanju s povezanimi strankami navedene v delu H →»Poslovanje s povezanimi strankami« pojasnil k računovodskemu izkazu (*Nota integrativa*).

V skladu s predpisi o skrbnem in varnem poslovanju na področju tveganih dejavnosti in nasprotja interesov s povezanimi osebami ter veljavnim "Pravilnikom skupine za upravljanje poslov s povezanimi osebami", je treba opozoriti, da je bilo v letu 2023 izvedenih 107 **transakcij s povezanimi subjekti** (razen transakcij manjših zneskov v skladu z referenčnimi določbami in parametri, ki jih določi banka) v skupnem znesku 2.273.367,39 evrov.

Pomembnejših transakcij, izvedenih v poslovnem letu, zaključenem na 31. december 2023, ni, v skupni vrednosti 0 evrov.

Niso bile izvedene pomembnejše transakcije s povezanimi osebami v skladu z referenčnimi predpisi in pogoji, sprejetimi v okviru sprejetih politik in glede katerih bi neodvisni član upravnega organa ali nadzor odbor izdala negativno mnenje oziroma oblikovala opombe.

Poglavje 7

Pomembna dejstva, nastala po zaključku poslovnega leta

Navajamo, da po 31. decembru 2023 do datuma sprejema tega zaključnega računa ni bilo dogodkov v zvezi z banko, ki bi povzročili pomembnejše posledice pri predstavljenih premoženjskih in ekonomskih rezultatih.

Poglavje 8

Predviden razvoj poslovanja

Geopolitične napetosti (širjenje konflikta na Bližnjem vzhodu, napetosti glede Sueškega prekopa in nadaljnje podaljševanje rusko-ukrajinskega konflikta), zaskrbljenost zaradi prihajajočih pomembnih volitev v Evropi in ZDA z nepredvidljivimi izidi glede posledic za gospodarske politike in gibanje obrestnih mer ustvarjajo precejšnjo negotovost glede razvoja upravljanja.

V tem kontekstu in v skladu s smernicami iz strateškega načrta za obdobje 2024-2026 banka potrjuje strateški pomen svoje politike stalne krepitve kapitalne stabilnosti in spremljanja kreditnega tveganja. Banka bo še naprej izvajala ukrepe za doseganje ustrezne donosnosti. Pričakuje se, da se bodo čisti prihodki od obresti glede na zelo dober rezultat v poslovnem letu 2023 zmanjšali zaradi pričakovanega znižanja tržnih obrestnih mer v drugi polovici leta in posledičnega zmanjšanja obrestnega razmika. Pobude, ki vplivajo na maržo od provizij in nadzor stroškov, bodo pomembne za podporo donosnosti. Ti ukrepi so bistveni za izboljšanje ekonomskih kazalnikov, ki prispevajo k oblikovanju ocene na področju "poslovnega modela" znotraj modela, ki temelji na tveganju, zlasti za kazalnike "stroški/prihodki".

Analitiki potrjujejo napoved stabilnih obrestnih mer v prvi polovici leta, ki jim bo proti koncu leta sledilo znižanje, kljub temu pa negotovost še vedno vpliva na komitente, tako v segmentu vlog kot posojil. Zaradi teh razmer je treba nenehno prilagajati ponujene ekonomske pogoje, da bi bili konkurenčni na trgu.

Cilji banke za leto 2024 so zastavljeni precej kontinuirano v primerjavi z lanskimi. Predstavljajo jih razvoj posojil, nadaljevanje rasti na področju upravljanja premoženja in zavarovanj, povečanje tržnih deležev ter krepitev podpore provizijske komponente donosnosti.

V prvih mesecih leta 2024 je prišlo do znatnega povečanja neposrednih vlog, kar odraža trend, zabeležen v letu 2023, medtem ko trend posrednih vlog še vedno kaže negativen predznak.

Povpraševanje po posojilih ostaja večinoma nespremenjeno, vendar je treba omeniti povečanje poslovanja s podjetniškim sektorjem, ki je v prvih tednih leta zabeležilo pozitivno spremembo.

Pri kreditnem portfelju se izvaja stalno spremljanje, da bi zgodaj zaznali prve simptome težav komitentov, medtem ko se dejavnost v segmentu nedonosnih posojil nadaljuje s trendom postopnega zmanjševanja.

Banka nadaljuje s projektom reorganizacije svoje komercialne mreže, ki ga narekujejo potreba po večji operativnosti pri poslovanju s podjetji in odpoved delovnega razmerja s strani zaposlenih, ki so pripravljene oditi. Ta reorganizacija predvideva določitev novih nosilcev funkcij, ki bodo odgovorni izključno za upravljanje in razvoj podjetij. Skrbniki za poslovne subjekte bodo poročali neposredno generalni upravi in bodo v sodelovanju s poslovnim tajništvom, Bancassicurazione in službo za odobritev posojil zagotavljali celovite svetovalne storitve za poslovne subjekte.

Način sodelovanja med službami in oblikovanje delovnih skupin sta bila uvedena pred nekaj leti in se bosta nadaljevala tudi leta 2024, saj veljata za edino možno rešitev za boljše obvladovanje številnih potreb in spoštovanja rokov, ki so za banko naše velikosti zelo pomembni.

Banka bo še naprej sledila svojemu poslanstvu, ki je povezano z vzajemnostjo, naša zaveza pa bo, tako kot v preteklosti, še naprej zagotavljati našim članom in komitentom stalno finančno in svetovalno podporo. Odnos s komitentom bo osredotočen predvsem na to, da ga znamo poslušati, da razumemo njegove potrebe, da si prav razlagamo, kaj dejansko potrebuje in oblikujemo dober poslovni predlog, tako da bo komitent zaznal vrednost, tako kvantitativno kot kvalitativno. Zaradi vse večje digitalizacije je treba vedno bolj iskati ciljno usmerjene neposredne stike z našimi člani in komitenti. Ponovno potrjujemo svoj strateški cilj, da bomo še naprej njihova izbrana banka.

Razvoj modela storitev za komitente zahteva bolj razčlenjene osebne kompetence in sposobnost vodenja odnosov, bolj specializirana tehnična znanja in bolj učinkovito zavzemanje za spremembe, zato bomo še naprej usposabljali svoje zaposlene, da bi izboljšali njihove strokovne spretnosti in tako naši skupnosti ponudili bolj razvite in kakovostne storitve.

Kljub kritičnim gospodarskim razmeram in ozračju izjemno velike negotovosti ostajajo napovedi za poslovanje banke v letu 2024 pozitivne in ji bodo omogočile, da bo ohranila pot krepitve kapitala in še naprej ohranjala konkurenčno prednost učinkovite banke, ki posluje jasno in pregledno, svojim članom in komitentom zagotavlja podporo pri upravljanju, uspešno poslovanje in finančno varnost ter hkrati zagotavlja podporo referenčnim skupnostim in lokalnemu gospodarstvu.

Poglavje 9

Predlog porazdelitve rezultata poslovnega leta

Dobiček poslovnega leta znaša 4.519.118,12 evrov.

Občnemu zboru predlagamo naslednjo porazdelitev:

1. za zakonite rezerve v skladu s črko a), 1. odstavkom, člena 53 Statuta (97% čistega dobička poslovnega leta)	4.383.544,58 evrov
2. Vzajemnim skladom za promocijo in razvoj združništva v skladu s črko b) člena 53.1 statuta družbe, 3 % čistega dobička poslovnega leta	135.573,54 evrov

Zakonske rezerve, navedene v točki 1, vsebujejo znesek v višini 1.806.475,75 evrov, ki se nanaša na davek na dodatni dobiček, 26. člen Zakona št. 104/2023, za katerega veljajo posebne omejitve pri razdelitvi.

Poglavje 10

Zaključek

Drage članice, cenjeni člani!

Leta 2000 je bilo vsako deseto bančno okence okence zadrुžne banke, danes to velja za vsako peto okence. Prav tako je bilo leta 2000 v zadrुžnih bankah zaposlenih 6 od 100 zaposlenih v bankah na splošno, danes pa 11 od 100. V več kot 700 občinah so zadrुžne banke edina banka.

Pomembna je bila rast naših tržnih deležev.

Ta razvoj je priznanje naše vloge v prostoru.

V časih, ko obstaja nevarnost, da prevladajo togi algoritmi (algokracija), so zadrुžne banke zagovornice alternativnega načina gledanja na gospodarstvo in izvajanje bančništva, kjer odnosi predstavljajo premoženje.

V časih, ko nas „od zgoraj“ obvladujejo makro platforme, so zadrुžne banke tiste, ki ponujajo rešitve in zadrुžne platforme „od spodaj navzgor“, s čimer ustvarjajo povezave in vrednotijo znanje ter sposobnosti, ki prihajajo iz lokalnih skupnosti.

Da bi nam vse to priznali, je treba ukrepati na kulturni in predstavniški ravni ter se zoperstaviti viziji, ki želi vzpostaviti enoten poslovni model, po možnosti vse bolj centraliziran.

Prav tako pa je potrebno, da identitetne značilnosti zadrुžnih bank ne opisujejo le njihovih "vrednot", temveč tudi njihove operativne značilnosti: njihove izbire in ravnanje. Zato moramo tudi na notranji ravni ustvariti najboljše pogoje, da bodo zadrुžne banke še naprej ostale banka svojih skupnosti.

Na tej poti je ključnega pomena prispevek, ki ga lahko damo in prejmemo od skupine Cassa Centrale, katere del smo. Zadrुžna bančna skupina, katere značilnost so odnosi in osrednja vloga posameznika. Zato želimo potrditi in okrepiti svojo prisotnost in bližino, tudi z večjim prilagajanjem storitev in uporabo različnih komunikacijskih kanalov.

Skoraj 2,5 milijona komitentov skupine že priznava, da je za nas stabilna prisotnost na območjih vrednota, prav tako kot pozornost do skupnosti, ki je značilna za naše vsakodnevno poslovanje. Razvoj tehnologije nam bo omogočil, da bomo še več energije namenili kompleksnejšim bančnim in finančnim področjem, še bolj okrepili medsebojno ozaveščenost in zaupanje ter se približali novim generacijam, ki so se rodile v času, ko je tehnologija sestavni del vsakdanjega življenja.

V času "mnogoterih kriz", za katere so značilne težave in negotovosti, ko se razlike povečujejo, ko je demografska dinamika precejšnja (prebivalstvo se stara in se zmanjšuje) in ko se merijo stroški številnih in neizogibnih prehodov, zlasti za proizvodne sisteme, je potreben nov zagon. Ta pa ne more biti zgolj posledica izražanja nekogaršnje volje. To ni (zgolj) vprašanje za posameznike. Gre za vprašanje, ki se tiče skupnosti, socialnega tkiva in sodelovanja.

Vzajemne banke imajo lahko v tej "skupnostni" zasnovi več vlog.

Leone Wollemborg je menil, da je naloga podeželske posojilnice in hranilnice, da pri kreditiranju "najmanjše podjetnike izenači z velikimi, da spodbuja mirujoče moralne energije, prebujajo upanje v obupanih dušah, oživilja neizkoriščene življenjske sile".

Ti trije glagoli so še danes močan navdih za izgradnjo prihodnosti.

Nuditi enake možnosti. Danes je treba predvsem izenačiti možnosti. Zagotavljati orodja za pridobivanje znanja, tudi na področju finančnega izobraževanja. Premagovati stereotipe. Dati vrednost idejam. Vključevati mlade in ženske, omogočati povečanje njihove vloge in odgovornosti ter jim tako omogočiti, da se vključijo v proizvodne procese in procese odločanja.

Spodbujati neizkoriščene energije. V naši državi obstajajo zaloge energije, ki jih je treba še v celoti izkoristiti, dobavne verige, ki jih je treba razviti, in proizvodni sistemi, ki jih je treba pospremiti z zgoraj omenjenimi potrebnimi prehodi.

Dajati upanje. V svoji posebni vlogi zadrुžne banke ne upravljajo le tehnične funkcije povezovanja povpraševanja po posojilih in ponudbe varčevanja ali preoblikovanja zapadlosti, temveč predvsem krog zaupanja, na katerem lahko temelji konkretno upanje na spremembo in v nekaterih primerih na rešitev. Zdravo in preudarno dodeljevanje kreditov za zadrुžne banke ni rezultat preproste uporabe algoritma.

Naša zaveza je, da si znamo na nov način tolmačiti prednosti vzajemnega modela ob upoštevanju razvoja.

Etimologija besede skupnost je povezana z dvema pomenoma. Cum-munus lahko pomeni skupno zavezo, pa tudi skupni dar.

Skupnost je pravzaprav oboje: projekt, ki ga je treba zgraditi, in zato odgovornost, ter podpora in zato dar.

Naša banka se zavezuje, da bo še naprej konkretno prispevala k izgradnji dobre skupnosti.

Po opisu računovodskih podatkov za poslovno leto 2023 naj se zahvalimo vsem, ki v raznih vlogah s svojim sodelovanjem dragoceno prispevajo k uspešnosti naše banke: vodstvu in funkcionarjem Banke Italije iz Trsta za stalno razpoložljivost, pomoč in tvorno sodelovanje, vodilni banki Cassa Centrale Banca s predsednikom Giorgiom Fracalossijem, pooblaščenemu članu uprave Sandru Bolognesiju, saj je banka v tem kompleksnem trenutku bolj kot kdajkoli prej poklicana, da podpira svoje članice. Zvezi združenih bank za FJK, Deželnemu združenju združenih bank, Podeželskim in obrtnim hranilnicam, Združenim bankam za FJK in Federcasse, hvala za podporo pri sodelovanju na področju združenega bančništva. Nadzornemu odboru, ki s prizadevnostjo, strokovnostjo in profesionalnostjo spremlja naše delo. Upravi in zaposlenim, vsem brez izjeme, za trud, strokovnost in učinkovitost, s katero delajo in ker so prispevali k doseganju ciljev in rezultatov, zabeleženih v poslovnem letu.

Na koncu, vendar nenazadnje, lepo pozdravljamo svoje člane in se jim od srca zahvaljujemo za izkazano zvestobo, ki predstavlja naše glavno vodilo in spodbudo pri našem delu in načrtovanju prihodnosti naše skupne banke. Hvala vsem komitentom, ki ves čas cenijo profesionalnost naše banke in ji zaupajo.

Za upravni odbor

Opčine, 11. marca 2024

Bilanca

Bilanca stanja - sredstva

POSTAVKE SREDSTEV		31/12/2023	31/12/2022
10.	Denar v blagajni in stanje na računih	10.285.231	6.295.933
20.	Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega uspeha	2.511.316	3.472.430
	c) druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	2.511.316	3.472.430
30.	Finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	93.218.032	75.553.769
40.	Finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti	612.198.257	647.752.736
	a) krediti bankam	9.541.523	9.874.247
	b) krediti strankam	602.656.734	637.878.490
50.	Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	1.382.334	2.187.996
60.	Spremembe poštene vrednosti skupine varovanih postavk (+/-)	(1.233.247)	(2.190.028)
70.	Deleži	611.583	612.407
80.	Opredmetena osnovna sredstva	5.888.698	6.152.687
90.	Neopredmetena osnovna sredstva	209.173	242.806
100.	Davčna sredstva	3.269.056	4.108.854
	a) terjatve za davek	1.015.095	812.464
	b) odložene terjatve za davek	2.253.961	3.296.390
120.	Druga sredstva	17.304.447	11.508.377
	Sredstva skupaj	745.644.880	755.697.968

Bilanca stanja - Obveznosti do virov sredstev

POSTAVKE NA PASIVI IN DELNIŠKI KAPITAL		31/12/2023	31/12/2022
10.	Finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	675.670.836	694.631.845
	a) obveznosti do bank	66.374.801	123.290.016
	b) obveznosti do komitentov	578.331.193	563.343.396
	c) izdani vrednostni papirji	30.964.842	7.998.433
40.	Izvedeni finančni instrumenti za prenos tveganja	163.282	-
60.	Davčne obveznosti	424.226	28.694
	a) terjatve za davek	98.264	-
	b) odložene obveznosti za davek	325.962	28.694
80.	Druge obveznosti	9.131.050	6.835.740
90.	Odpravnine	1.212.812	1.246.533
100.	Rezervacije za tveganja in stroške	1.482.426	1.438.950
	a) obveznosti in izdana jamstva	920.985	877.291
	c) druge rezervacije za tveganja in stroške	561.441	561.659
110.	Rezerva ovrednotenj	719.750	(849.441)
140.	Rezervacije	52.143.370	49.360.004
150.	Vplačano doplačilo za deleže	39.388	28.618
160.	Kapital	138.621	135.842
180.	Dobiček (izguba) poslovnega leta (+/-)	4.519.119	2.841.184
Skupaj obveznosti in delniški kapital		745.644.880	755.697.968

Izkaz poslovnega izida

POSTAVKE		31/12/2023	31/12/2022
10.	Prihodki iz obresti in podobni prihodki	23.489.501	14.558.273
	od tega prihodki iz obresti, pripoznani po efektivni obrestni meri	23.179.907	14.668.016
20.	Odhodki za obresti in podobni odhodki	(5.261.567)	(1.562.295)
30.	Obrestna marža	18.227.934	12.995.978
40.	Prihodki iz opravnin (provizij)	6.827.611	6.872.348
50.	Odhodki za opravnine (provizije)	(1.033.880)	(917.921)
60.	Čiste opravnine (provizije)	5.793.731	5.954.428
70.	Dividende in podobni prihodki	120.532	99.332
80.	Čisti poslovni izid iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju	42.091	41.539
90.	Čisti rezultat od varovanja pred tveganjem	(13.838)	(36.146)
100.	Dobiček (izguba) od odprodaje ali odkupa:	(2.493.006)	11.727
	a) finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti	(2.018.781)	151.051
	b) finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	(474.225)	(139.324)
110.	Čisti rezultat iz drugih finančnih sredstev in obveznosti, določenih za merjenje po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega izida	96.893	(77.931)
	b) druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	96.893	(77.931)
120.	Posredniška marža	21.774.337	18.988.925
130.	Neto popravki vrednosti za kreditno tveganje:	(1.276.463)	(3.020.581)
	a) finančnih sredstev, merjenih po odplačni vrednosti	(1.270.272)	(3.017.447)
	b) finančnih sredstev, merjenih po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	(6.191)	(3.134)
140.	Dobiček/izguba ob spremembi pogojev brez odpisa	(1.826)	(16.605)
150.	Čisti poslovni dobiček/izguba iz finančnega upravljanja	20.496.048	15.951.740
160.	Administrativni stroški:	(15.635.155)	(13.877.980)
	a) stroški za zaposlene	(9.356.592)	(7.717.799)
	b) drugi administrativni stroški	(6.278.563)	(6.160.180)
170.	Čiste rezervacije za varovanje tveganj in stroškov	(176.484)	579.913
	a) obveznosti in izdana jamstva	(128.079)	183.295
	b) druge neto rezervacije	(48.405)	396.617
180.	Popravki čiste vrednosti za oslabilte in odprava oslabiltev opredmetenih sredstev	(657.590)	(751.600)
190.	Popravki čiste vrednosti za oslabilte in odprava oslabiltev neopredmetenih sredstev	(35.951)	(24.668)
200.	Drugi odhodki/prihodki od poslovanja	1.220.084	1.413.287

POSTAVKE		31/12/2023	31/12/2022
210.	Štroški poslovanja	(15.285.096)	(12.661.049)
220.	Dobiček (izguba) od deležev v družbah	(825)	28.109
250.	Dobiček (izguba) od odprodaje naložb	(1.525)	148
260.	Dobiček (izguba) iz rednega poslovanja pred obdavčitvijo	5.208.602	3.318.947
270.	Davek na dohodke pravnih oseb iz rednega poslovanja	(689.483)	(477.763)
280.	Dobiček (izguba) od rednega poslovanja po obdavčitvi	4.519.119	2.841.184
300.	Dobiček (izguba) poslovnega leta	4.519.119	2.841.184

Izkaz skupne dobičkonosnosti

POSTAVKE		31/12/2023	31/12/2022
10.	Dobiček (izguba) poslovnega leta	4.519.119	2.841.184
Druge komponente na prihodkovni strani brez davka, ki ne bodo prerazvrščene v poslovni izid		297.954	412.822
20.	Kapitalski instrumenti, merjeni po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	307.749	263.506
70.	Načrti z vnaprej določenimi izplačili	(9.795)	149.316
Druge komponente na prihodkovni strani brez davka, ki se lahko prerazvrstijo v poslovni izid		1.271.236.	(1.105.361)
140.	Finančna sredstva (različna od kapitalskih instrumentov), merjena po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	1.271.236.	(1.105.361)
170.	Skupno druge komponente na prihodkovni strani brez davka	1.569.190	(692.539)
180.	Skupna dobičkonosnost (postavki 10+170)	6.088.309	2.148.645

Izkaz sprememb lastniškega kapitala na 31.12.2023

	Stanje na 31.12.2022	Sprememba začetnih zneskov	Stanje na 01.01.2023	Razporeditev rezultatov iz prejšnjega poslovnega leta		Spremembe v poslovnem letu								Skupna donosnost poslovnega leta 2023	Neto premoženje na 31.12.2023
				Rezervacije	Dividende in ostala izplačila	Spremembe rezerv	Spremembe kapitala								
							Izdaja novih delnic	Nakup lastnih delnic	Izredna porazdelitev dividend	Spremembe kapitalskih instrumentov	Derivati na lastnih delnicah	Stock Options			
Kapital:															
a) redne delnice	135.842	X	135.842	-	X	X	5.906	(3.127)	X	X	X	X	X	X	138.621
b) druge delnice	-	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	-
Vplačano doplačilo za deleže	28.618	X	28.618	-	X	(257)	11.027	-	X	X	X	X	X	X	39.388
Rezerve:															
a) dobička	59.934.404	-	59.934.404	2.755.949	X	199	-	-	-	X	X	X	X	X	62.690.551
b) druge	(10.574.400)	-	(10.574.400)	-	X	27.219	-	X	-	X	-	-	X	X	(10.547.181)
Rezerva ovrednotenj	(849.441)	-	(849.441)	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X	1.569.190	719.749
Kapitalski instrumenti	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	-
Lastne delnice	-	X	-	X	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	-
Dobiček/(izguba) poslovnega leta	2.841.184	-	2.841.184	(2.755.949)	(85.236)	X	X	X	X	X	X	X	X	4.519.118	4.519.118
Čisti kapital	51.516.207	-	51.516.207	-	(85.236)	27.161	16.933	(3.127)	-	-	-	-	6.088.308.	57.560.246.	

Izkaz sprememb lastniškega kapitala na 31.12.2022

	Stanje na 31.12.2021	Sprememba začetnih zneskov	Stanje na 01.01.2022	Razporeditev rezultatov iz prejšnjega poslovnega leta		Spremembe v poslovnem letu								Skupna donosnost poslovnega leta 2022	Neto premoženje na 31.12.2022
				Rezervacije	Dividende in ostala izplačila	Spremembe rezerv	Spremembe kapitala								
							Izdaja novih delnic	Nakup lastnih delnic	Izredna porazdelitev dividend	Spremembe kapitaliskih instrumentov	Derivati na lastnih delnicah	Stock Options			
Kapital:															
a) redne delnice	134.846	X	134.846	-	X	X	2.977	(1.981)	X	X	X	X	X	X	135.842
b) druge delnice	-	X	-	-	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	-
Vplačano doplačilo za deleže	24.848	X	24.848	-	X	(310)	4.080	-	X	X	X	X	X	X	28.618
Rezerve:															
a) dobička	58.785.226	-	58.785.226	1.147.471	X	1.707	-	-	-	X	X	X	X	X	59.934.404
b) druge	(10.600.593)	-	(10.600.593)	-	X	26.193	-	X	-	X	-	-	X	X	(10.574.400)
Rezerva ovrednotenij	(156.902)	-	(156.902)	X	X	-	X	X	X	X	X	X	X	(692.539)	(849.441)
Kapitalski instrumenti	-	X	-	X	X	X	X	X	X	-	X	X	X	X	-
Lastne delnice	-	X	-	X	X	X	-	-	X	X	X	X	X	X	-
Dobiček/(izguba) poslovnega leta	1.182.959	-	1.182.959	(1.147.471)	(35.489)	X	X	X	X	X	X	X	X	2.841.184	2.841.184
Čisti kapital	49.370.385	-	49.370.385	-	(35.489)	27.590	7.057	(1.981)	-	-	-	-	2.148.645	51.516.207	

Finančni izkaz

Posredna metoda

	Znesek	
	31/12/2023	31/12/2022
A. DENARNI TOKOVI PRI POSLOVANJU		
1. Poslovna sredstva	12.678.933	8.199.199
- rezultat poslovnega leta (+/-)	4.519.119	2.841.184
- Čisti dobički/izgube iz finančnih sredstev, namenjenih trgovanju, in finančnih sredstev/obveznosti, merjenih po pošteni vrednosti prek izkaza poslovnega uspeha (-/+)	(456)	561
- Čisti dobički/izgube za dejavnosti varovanja pred tveganjem (-/+)	(13.838)	(36.146)
- popravki vrednosti/neto popravki vrednosti za kreditno tveganje (+/-)	6.167.747	3.020.581
- popravki vrednosti/neto popravki vrednosti opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev (+/-)	664.146	761.604
- rezervacije za tveganja in stroške ter drugi stroški/prihodki (+/-)	176.484	(579.913)
- neplačani davki, pristojbine in davčni odtegljaji (+/-)	1.005.784	784.118
- druge prilagoditve (+/-)	159.947	1.407.210
2. Povečanje/zmanjšanje finančnih sredstev	7.734.272	(54.481.325)
- finančna sredstva, namenjena trgovanju	1.017	365
- druga finančna sredstva, obvezno merjena po pošteni vrednosti	961.114	22.414
- finančna sredstva, merjena po pošteni vrednosti prek vseobsegajočega donosa	(17.664.263)	-
- finančna sredstva, merjena po odplačni vrednosti	29.392.923	(55.240.265)
- druga sredstva	(4.956.519)	736.161
3. Povečanje/zmanjšanje finančnih obveznosti	(16.303.638)	31.083.732
- finančne obveznosti, merjene po odplačni vrednosti	(18.961.009)	31.671.054
- finančne obveznosti, namenjene trgovanju	-	(548)
- druge obveznosti	2.657.370	(586.774)
Neto denarni tokovi pri poslovanju	4.109.567	(15.198.394)
B. DENARNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU		
1. Prejemki od naložbenja	120.531	183.363
- prodaja deležev	-	84.031
- dividende od naložb v kapital odvisnih družb	120.531	99.332

	Znesek	
	31/12/2023	31/12/2022
2. Izdatki pri naložbenju	(169.116)	(309.361)
- izdatki pri nakupu opredmetenih sredstev	(166.798)	(265.039)
- izdatki pri nakupu neopredmetenih sredstev	(2.318)	(44.322)
Neto denarni tokovi pri naložbenju	(48.585)	(125.998)
C. DENARNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU		
- izdaje/odkupi lastnih delnic	13.549	4.766
- distribucija dividend in drugi nameni	(85.233)	(35.489)
Neto denarni tokovi pri financiranju	(71.684)	(30.723)
DENARNA SREDSTVA IN NJIHOVI USTREZNIKI NA KONCU OBDOBJA	3.989.298	(15.355.114)

LEGENDA:

(+) povečanje

(-) zmanjšanje

Usklajevanje napak

POSTAVKE V BILANCI STANJA	Znesek	
	31/12/2023	31/12/2022
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku poslovnega obdobja	6.295.933	21.651.046
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov v poročevalnem obdobju	3.989.298	(15.355.114)
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu poslovnega obdobja	10.285.231	6.295.933

TRST
GORICA

TRIESTE
GORIZIA

